

147.947

SÓHAJOK HÍDJÁN

KÖLTEMÉNYEK

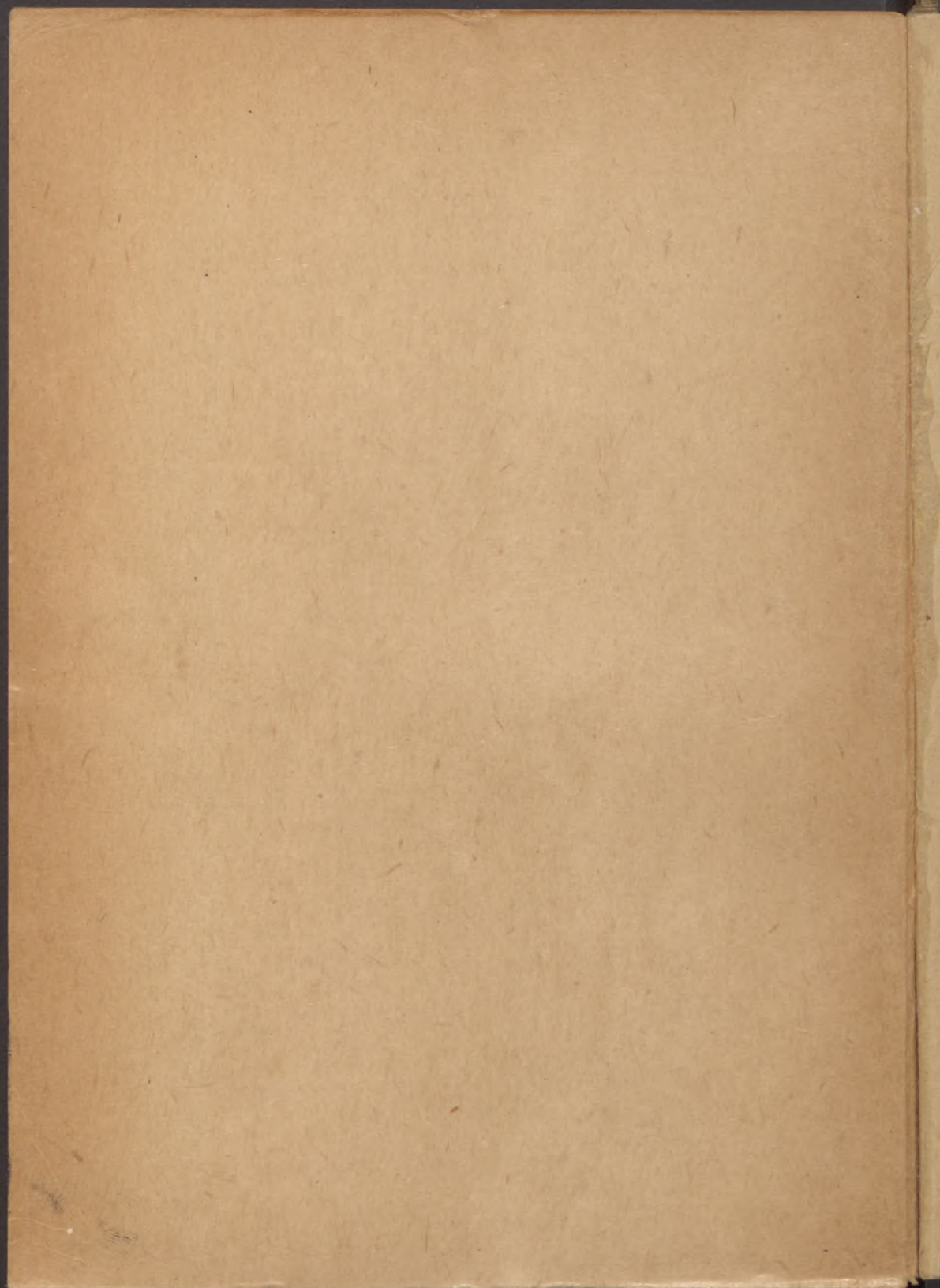
ÍRTA:
VIETÓRISZ JÓZSEF

NYÍREGYHÁZA, 1944.

189-2

147847

SÓHAJOK HÍDJÁN

KÖLTEMÉNYEK

ÍRTA

VIETÓRISZ JÓZSEF

NYÍREGYHÁZA, 1944.

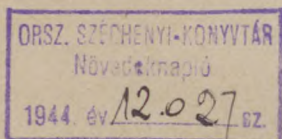

EZ A KÖNYV
A NYÍREGYHÁZI ÖREGDIÁKOK EGYESÜLETÉNEK
KIADÁSÁBAN JELENT MEG.

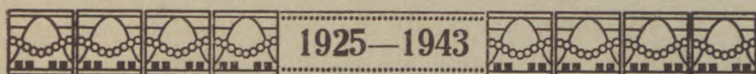
147947

Felelős kiadó: Vietórisz József.

Garab József könyvnyomdája, Cegléd.

Alkony

Mikor életemnek alkonyodó napja
Borongó lelkeket meg-megsímogatja
S eleven tüzet rak hamvadó szivemben:
Lehet-e hallgatnom? lehet-e pihennem?

Hadd zengjem el addig, míg tart ez igézet,
Vén tárogatómon mindazt, amit érzek;
S hadd hallja meg, aki nótámra figyel még:
Minden dalom egy-egy mélysóhaju emlék!

Van szívem a fészek melengetésére,
Van szavam az érdem dicsőítésére;
Meg tudom könnyezni a hervadt virágot,
Át tudnám ölelni az egész világot.

Nagy időknek lázas küzdelmében élve
Törhetetlen hittel nézek fel az égre;
Nem baj, ha elégek a nagy lángolásban,
Csak hazámnak sorsát biztatónak lássam!

Irigylem az ifjak szent lelkesedését:
Mily elszánt akarat, mennyi harci készség!
Előre, fiaim, mindig csak előre:
Rajtatok fordul meg nemzetünk jövője!

Gyűlölöm a gyáva kishitűek gáncsát,
 Kik sopánkodással csak sírunkat ássák,
 S hitvány vámszedőit bármily fordultnak,
 Kik sohase vetnek, mindig csak aratnak!

Buzdítva, korholva, remélve, sugallva
 Ekém ha mélyebben hasít az ugarba
 S vérző sebet is üt egy-egy fájó részen:
 Minden hasgatását kétszeresen érzem.

De tudom, hogy létünk gondja, veszedelme
 Szenvedésen át visz végső győzelemre,
 S megszenteli e föld minden igaz hősét
 A magyar fájdalom, a magyar dicsőség!

Szívem szerint

1.

Embernek lenni véges gondolat,
 Egy percnyi lét az örök végtelenben;
 Felettünk égi titkok fátyla lebben,
 S leroskadunk a földi gond alatt.

Fáj, ami jó, fáj, ami elhaladt;
 Viaskodunk a sorsnak átka ellen,
 Elcsüggedünk, s a meddő küzdelemben
 Kétségbe ejt a végső pillanat...

Ember, ne bolygasd léted titkait!
 A szenvedőből lesz amott a boldog;
 Csak hasson át az égi szikra itt:
 Az élet minden kérdését megoldod.
 Emeljen, hívjon, áldjon, lelkesítsen,
 Hogy ok s cél, kezdet és vég egy: az Isten!

2.

Magyarnak lenni büszke fájdalom;
 Egy ősi nemzet fájó büszkesége
 Sugárzik ezredéves messzeségbe,
 S ma véres könnye mindent gyászba von.

Az elbukottra nincsen irgalom.
 Gyalázatunknak szégyenében égve
 Némán kiált fel száz sebünk az égre:
 Milyen halál vár ránk e kínpadon?...

Ébredj, magyarság, lelkes öntudatra,
 Hadd tépjenek, csak meg ne szánjanak!
 Készülj az áldott, boldog pillanatra:
 Bús éjtszakában újra győz a nap;
 Tegnap halál, ma küzdés, holnap élet
 Zeng háladalt e nemzet Istenének!

3.

Költőnek lenni boldog hivatás;
 Érzések, eszmék csábító körében
 Álomvilágban élni félig ébren:
 Édes zenébe olvadt színhatás.

S ha megfogott a drága, szent varázs,
 Alkotni vágyad bűvös ihletében
 S elégni lelked perzselő hevében:
 Mámorba lendült sírva-vígadás...

Költő, ha benned égi szikra lángol,
 Nehéz időkben nemzeted felett
 Te légy az élő lelkiismeret:
 Ragadd ki őt a csüggedés porából,
 Bíztsad, hogy meg ne törjön a bilincsen,
 S derült egéből ránk mosolyg az Isten!

Hivatásom, küldetésem

Nagy hivatásra szánt az Isten,
 Szívembe' szent vágy reszketett,
 Hogy öntudatra lelkesítsem
 E nagyra termett nemzetet;
 Hogy önbizalmát felfokozzam,
 Hisz büszke népnek ismerik,
 Hogy mély homályból napra hozzam
 A lelke gazdag kincseit.
 Beállított a büszke korba,
 Mely semmiben se volt szegény,
 Hol semmi árnyék, semmi csorba
 Nem volt nevén, nem volt egén;
 Beállított a fényözönbe,
 Hol népe háladalra kelt
 És szebb jövődőt üdvözölve
 Egy ezredévet ünnepelt...
 S én mégse tudtam felhevülni
 A nagy dicsőség lángjain:
 Zord sejtelemnek gyászkönyűi
 Megmérgezik szép álmaim.
 Ah, feltja is volt már a napnak,
 Az árulás már szembe tűnt:
 Bent meglapultak, kint haraptak,
 És széttagolták nemzetünk.
 Hiába állt a bérc tetője,
 A Cenk, a Táttra, a Zobor:
 Nem volt erőnknek hirdetője
 A rajta álmodó szobor!
 Gyűlt, egyre gyűlt a vész haragja,
 És egyre hullt a menny köve,
 De hajh, nem a gazt verte agyba,
 A védtelent ütötte le...

Bús küldetésre szánt a végzet,
 A szívem is belésajog,
 Hogy nemzetemre szánva nézzek,
 És fájjon az, hogy itt vagyok;
 Hogy minden álmom eltemessem,
 Mert ránk borult a gyáva hant,
 Hogy gúnyolódva emlegessen
 A hullaszagra gyűlt bitang.
 Belédobott a gyöttelembbe,
 Hogy sírjak a nagy sír előtt,
 Mert büszke multra, bús jelenre
 Nem várhatunk már jobb jövőt;
 Belédobott a förtelembe,
 Kétségbeesve hullni el,
 Hogy gyilkot öntestébe verve
 E nép ily sorsot érdemel...
 S én mégse foglak eltemetni
 E szörnyű átoksúly alatt:
 Inkább szakítom szívemet ki
 S félholtan is virrasztalak.
 Vagyok ma jajszó, felviharzó,
 Hisz égető a néma seb,
 Leszek, ha kell majd, vészharangszó,
 A mennydörgésnél rémesebb.
 Vagyok ma küzdő lángapostol,
 Mint élő lelkiismeret;
 Leszek, ha kell majd, istenostor,
 Hogy felszakítsam kebledet.
 S ha hivatásom, küldetésem
 Lázában összeroskadok:
 Nem, nem hiába küzdök én sem,
 Mert harcmezőmön hős vagyok!

Sóhajok hídján

A szörnyű hídon halálra váltan
Egy hosszú percig remegve vártam.

A sorsom állt ott némán, sötétén,
Egy pillanatban száz évet éltem.

Arasznyi létem hamar lepergett,
Sóhajba fojtva kint és keservet.

„Uram, ne engedj éltem határán
Kétségbeesnem, akármí vár rám!”

Szívemre könny hullt, úgy elfogódott,
Szememre finom fátyol fonódott.

Bús lelkem aztán kérdésre lázadt:
Mi lesz a sorsa szegény hazámnak?

Kondult a végzet halálharangja,
Léleknyomasztón zúgott a hangja:

„Ha büszke lesz, még remélve várhat;
Gyalázatára nincsen bocsánat!”

Vigasztalan volt a nagy, komor szó;
Halk sóhajomból szél lett, viharzó.

Magam bajával már nem törődve,
Riadva néztem borús jövőnkbe.

S nem hagy pihenni a rém, a látás:
Ó jaj, ha késő a vészkiáltás!

Vér

Ködfátyolon át
Tűnt ébren előmbe e kép:
Véres katonák
Tolják az Idő kerekét;
Tört fegyverükön
Megtörve ragyog fel a fény is,
Köztük lesütöm /
Könnytől ragyogó szemem én is.
Aztán ez az Én
Alája kerül a kereknek,
S úgy érzi szegény,
Hogy társai rákerekedtek;
S míg összetörött
Testét darabokra tiporták,
Fájdalma között
Rábízta a Vénre a sorsát.
Most ím az Idő
Egyszerre csak ő maga lett,
S nincs benne erő,
Hogy döntsön a sorsa felett;
Vérkönnyre fakadt
Most ő, a nagy álmodozó is,
Ajkán megakadt
Elhalva a hang is, a szó is.
A kép sebesen
Forogva a szívemig ér,
S belső sebemen
Halkan kiszivárog a vér.

Mi volt ez?

Mi volt ez, édes Istenem?
Itélet, vagy csak intelem?

Egy pillanatnyi szédülés?
Vagy aggodalmas szélütés?

Váratlanul jött látomás?
Vagy épp a végső állomás?

S lesújt-e mindörökre már?
Vagy meglegyint, de túrva vár?

Mért izgatók e képzetek?
Mért fázom és mért reszketek?

Hogy él a lomb, ha csípte dér?
Hogy él, kit elhagyott a vér?

Meghaltam-é, vagy álmodom?
Megszűnt-e mind a fájdalom?

A másvilágrul ébredés
Egy más világra lebbenés?

Itélet, vagy csak intelem?
Mi volt ez, édes Istenem?

Élni kívánok

Fáradtan az élet
Küzdő terén
Nem ezt a nyugalmat
Kerestem én.

Pihenni kívántam
 A harc után,
 Nem vérzeni lassú,
 Kétes tusán.

Megkínozt a kétség:
 Se kint, se bent;
 Meggyötri a lelkem
 E néma csend.

Aggódva kísérik
 Mozdulatom,
 Szólalni se mernek:
 Meghallhatom.

S míg én tehetetlen
 Vágytól tüzesen
 Vergődve, beszédük
 Söhajtvá lesem:

Száguldva veszélyen
 És sóhajon át
 Agyamra rohannak
 A gondparipák...

Jöjj szembe, kísértő
 Balvégzetem:
 Hajszál-veszedelmem
 Nem nézhetem.

Ijesztetni próbálsz?
 Állj hát elém:
 Elszántan a végre
 Nem félek én!

Kínozni szeretnél?
 Nos, rajta hát:
 Megszoktam a sorsnak
 Vad ostorát.

Elvinni akarnál?
 Nem engedem:
 Én élni kívánok,
 Nem bírsz velem!

Feleség

Siralomra fakadt a szobám
 A siratva vetett nyoszolyán.

Puha vánkosain szeliden
 Letakarva a gazda pihen.

Pihenése merev nyugalom;
 Komor árny suhan át a falon.

Körülötte sosem pihenőn
 Forog angyali gondviselőm:

Hiszen, ó Uram, én vagyok ott,
 Ki gyanútlan e sorsa jutott.

Hideg arcomon a veriték
 Ijedőre facsarja hitét.

De letörli, s imája alatt
 Ragyogóra derül ki a nap.

Szerető szive hallgatagon
 Kitalálja a gondolatom.

Szava kellemes simogat,
Keze éri a homlokomat.

Szeme rajtam a csillagos ég,
Gyönyörű neve: jó feleség!

Varjak

— Reggelire, vacsorára
Mít jelent e szörnyű lárma?

Varjúfelhő nagy csapatban
Szállong szerte szakadatlan.

— Honnan jöttök? merre mentek?
Mért hogy éppen itt kerengtek?

Károgják: kár, kár, hogy tették,
Nem találnak egy csipetkét.

— Úgy kell nektek, bezzeg nyárban
Jobban éltek jobb határban!

Károgják: kár, kár beszélnem,
Enni jöttek hóban, szélben.

— Boldogok ti: tudtok enni,
S nem kell mindig benn pihenni!

Károgják: kár, kár, hogy élek,
Azt sem tudom, mit beszélek.

— Állj meg ajkam, ne szólj nyelvem,
Varjakat kell irigyelnem!

Nem tudom, mit súgtak-búgtak,
Dérrel-durral elvonultak.

— Varjak, varjak, egy a kárunk:
Nem azt kapjuk, amit várunk!

Jégvirág

Mennyi jégvirág van
Minden ablakon:
Jólesik, hogy én is
Újra láthatom.

Mennyi csipkenóta:
Szemmel érzem én,
S lelkem elborong e
Mégfagyott zenén.

Mennyi céltalanság!
Szív nem érti meg:
Mért e nagy pazarlás?
Szép, de jéghideg.

S mennyi fájdalommal
Jár a gondolat:
Nem terem gyümölcs a
Jégvirág alatt!

Itt vagyok

Nem bizony, nem álom
Volt a küzdelem:
Hirtelen halálon
Percnyi győzelem.
Félig még emitten,
Félig már amott,
Jómagam se hittem
Rám kelő napot.

Másvilágra tévedt
Halvány öntudat
Másvilágrul ébredt
Képeket mutat.
Mind előmbe lebben
S minden percbe más,
Mint a fellegekben
Dörgő villanás.

Megkimélt a végzet,
Épp hogy meglegyint,
Ó, hisz újra érzek
S gondolok megint.
Maglehet, hogy ottan
Szebb világ ragyog,
Mégis megnyugodtam:
Jobb, hogy itt vagyok!

Korállok

Az életmesgye végén
Amint tűnődve állok,
Eszembe jutnak ismét
Az építő korállok.

Egymást segítve, védve,
A messze délvidéken
Sűrű tömegben élnek
Az óceán-fenéken.

Akármelyikre nézzek,
Mind kő, növény meg állat:
Alig megérthetően
Egy testbe nőtt csodálat.

Mészből csinálja házát
A tenger szép virága;
Él, fáradoz, s ha meghalt,
Bizony nem élt hiába.

Mert élte hosszú munka,
S munkája hosszú élet,
Mely túlhaladja létét
S a síron túl is éltet.

Évezredekre nyúló
Során a vén időnek
A testek milliói
Mind együvé verődnek.

És egyre nő a nagy mű
Az alkotás hevével,
S emelkedő szigetként
A víz színéig ér el.

Ma még csalóka zátony,
 Holnapra boldog éden,
 Teremni fog s virulni
 Időtlen messzeségben.

Csodálom és irígylem
 E porszemek remekjét,
 És elborong a lelkem:
 Ha én koráll lehetnék!

Világszemlélet

Térben s időben végtelenség
 Szárnyán repül a gondolat:
 Viselni szinte képtelenség
 Véges, parányi voltomat.

Vigasztalannak mégse érzem,
 Hogy semminél több nem vagyok:
 Egyforma rész az ős-egészben
 A porszem és a csillagok.

Örök törvénnyel megkötözve,
 Mely mindig harcra készítetett:
 A nagy világrend tartja össze
 A szétfeszülő részeket.

S a rész, bár küzdve küzd a résszel
 S elvérzik a nagy harc alatt:
 Megváltozik bár, mégse vész el
 És mindörökre megmarad.

Nézz a természet műhelyébe,
 És lásd a legnagyobb csodát:
 Újjászületve, újra élve
 Járunk ezernyi poklon át.

Ma áldozatja lesz a sírnak
 S halálra válik életünk:
 Fájd, fájd, de holnap újra virrad,
 S új küzdelemre ébredünk.

Nem rabja vagy hát lételednek,
 Inkább parancsolója itt:
 A végtelennel fejtheted meg
 A lét s a nemlét titkait.

Nem porszeműl, nem holtszegényen
 Nézhetsz körül s az égbe föl:
 Egy csöppnyi harmat gyöngyszemében
 A nagy mindenség tündököl!

Meddig éltem?

Elleneimnek,
 Mint előre féltem,
 Útjában állván
 Akaratlan, vétlen,
 Öszinteségét
 Szótlán is megérttem:
 Sokáig éltem.

Kedveseimnek,
 Mint ahogy reméltem,
 Érettük adván
 Teljes egész éltem,

Bár mégse annyit,
Mint ők adtak nékem:
Keveset éltem.

Önnönmagamnak,
Mivel úgyse érdem,
Ha céljaimat
Jól-rosszul elértem,
Élvezve mindent,
Mit a sorstól kértem:
Eleget éltem!

Cziprus

(Szász Károly könyve)

Egy hű, nemes szív lelki áldozatja,
Egy ciprus-ág a gyászos sírkövön,
Egy könyv, amelyből nem mosolyg öröm,
Egy férfi, aki hitvesét siratja.

Balsorsra fordult élte alkonyatja:
Hogy nőjjön ág a száradó tövön?
Hogy törjön át a fájdalom-körön?
Elment a kedves, őt is hívogatja.

Emeljenek föl lelked álmai!
Magasra törjön minden büszke lélek,
Új küzdelemre, harcra vár az élet:
Helyünket ott is meg kell állani!
Csak így lehet nagy hivatást betöltő
Az ember és a férfi és a költő!

Jó és rossz

Ma él az ember,
Holnap halott lesz:
    Mi rossz van ebben?
Szebb honba vágyva
Oly könnyen ott lesz,
    Hogy meg se rebben.

A régi holtak
Újjászületnek:
    Mi jó van ebben?
Küzdélme, terhe
Rút érdekeknek
    Vad fergetegben.

Halál meg élet
Egy körbeforgás
    Az ős egészben;
Nincs régi, nincs új,
Csak én vagyok más,
    Én, aki nézem.

A jó s a rossz csak
Viszonylagosság
    A bölcs egészben;
S hogy van, csak énrám
Lehet bizonyosság,
    Mert annak érzem.

Az én karácsonyom

Az én karácsonyom
 Nem puszta áhitat,
 Mely ég és föld között
 Könnyen talál hidat:
 Mit ér a könnyű híd,
 Ha már inogni kezd,
 S a bölcső fája csak
 Gyászt hordozó kereszt?!

Az én karácsonyom
 Nem hangulat-varázs,
 Élő zsarátnokon
 Magasra lobbanás:
 Mit ér az égi láng,
 Ha füstre változó?
 S mit ér a téli nap,
 Ha már leáldozó?!

Az én karácsonyom
 Keservbe fúlt fohász,
 Mely mult s jövő között
 Remegve tétováz;
 Számláld meg, Istenem,
 Szívemnek könnyeit,
 Hogy égi harmatot
 Szórjon reá a hit!

Hősök

Nagy hős az, aki meg se rebben,
Ha egyszer tűzbe juthatott:
Megáll az ádáz küzdelemben,
Egy pillanat s már hős halott.

Nagyobb a hős, ki mély sebekkel
Küzd, szenvedése végtelen,
Reménykedik, hogy újra felkel,
És mégis halni kénytelen.

A legnagyobb hős, aki tudja,
Hogy bizton el kell mennie;
Fáj ifju lelke, kín az útja,
S mégis mosolyg mindenkire.

Jó gyermekünk, szép kis vitézünk,
Te vívtad ezt a hős halált;
Hervadt virágunk, sírva nézünk:
E sorscsapás minket talált!

Nehéz órák

Mint kinra vetett hőslelkű beteg,
Vergődve várod az enyhületet.

Arcodon a láz pirosra hevül,
Ajkad mosolyg, de reménytelenül.

Földig hajolva a végzet előtt
Tréfálva töltjük a lassu időt.

Lassú, de mégis előre siet...
Jaj, elveszítjük e drága szívet!

Magunkba fojtjuk a bús zokogást,
Hogy ami nekünk úgy fáj, te ne lásd.

Elrévedező szemed ég fele néz...
Meghalni könnyű, csak élni nehéz!

Lázás álmok

Anyám, aludni jó!
Én már csak álmaimban élek
És szenvedésre ébredek:
Ne tartsatok hát vissza, kérlek,
Mert itt maradnom nem lehet...
Álmomban épek, gyermeknek
Érzem magam, mint egykoron;
Ébren letörtnek, nagy betegnek...
Így fest az én legszebb korom...
Anyám, aludni jó!

Ó, kedves Debrecen!
Száz méteres sík, sok-sok éljen...
Hajrá, ma bárkit elhagyok...
Magam maradtam fent az élen,
Első a célnál én vagyok...
Locsoljatok fel... semmi, semmi...
Hisz nincsen ingyen-élvezet...
Ráérek otthon megpihenni...
Csak szomjuságot érzek.
Ó, kedves Debrecen!

Ó, fényes Budapest!
Nagy ünnep künn az Orczy-kertben:
Az eskütétel napja ez...
Helyünk megálljuk rendületlen,
Pályánk a hősök útja lesz...

S ha elveszett a huszárcsákóm,
 Se baj, mi kezdjük a tüzet...
 Jó célt keress a messzelátón:
 Megjött a döntő ütközet...
 Ó, fényes Budapest!

Ó, drága, jó Szeged!
 Izzadtam, amíg megszereztem
 A drága doktor-diplomát:
 Jó lesz, ha rokkant hadfi lettem
 S megélnem abból kell tovább...
 Megvan... de látom, mindhiába:
 Már semmi hasznát sem veszem...
 Fogyóban éltem napvilága,
 S ki változtatna már ezen?
 Ó, drága, jó Szeged!

Ó, áldott nyíri föld!
 Itthon vagyok már... itt születtem...
 Magasba minden itt emel...
 Itt voltam ifjú, itt szerettem,
 Pályám is itten kezdtem el...
 De jaj, mi lett a pálya vége?
 Mi lesz belőled, özvegyem?
 Mi jött a sok szép terv helyébe?
 Miért kell az, hogy így legyen?
 Ó, áldott nyíri föld!

Anyám, meghalni jó!
 Megtér az ember Istenéhez:
 Ezért csak hálát adjatok!
 És mit sem eszmél, mit sem érez:
 Rajtam se szánakozzatok!

Akik szerettek, megsiratják
 A szenvedések gyermekét,
 S egymás között elmondogatják:
 Alig huszonnyolc évet élt...
 Anyám, meghalni jó!

Hol leszek én akkor!

Édes fiam, ne törődjél
 Semmiféle bajjal:
 Félév múlva tereád is
 Felderül a hajnal.
 Nézd, hiszen még apádtól is
 Messze van az agg kor...
 — Hosszú a hat egész hónap:
 Hol leszek én akkor!

Édes fiam, karácsonyra
 Minden jobbra fordul:
 Vége lesz a nagy hőségnek,
 Nem dőlsz ki a sorbul.
 Látod, máris hús a harmat
 Minden virradatkor...
 — Hosszú az az öt hónap is:
 Hol leszek én akkor!

Édes fiam, költözéskor
 Jobb lakásba mégy át:
 Szellősebbbről, tágasabbbról
 Vesszük majd a példát.
 Oda is jut egy-két rózsa
 A szép pirosakból...
 — Hosszú az a négy hónap is:
 Hol leszek én akkor!

Édes fiam, szüretünkre
 Szebb gyümölcsöt várunk:
 Lesz még szőlő lágy kenyérrel,
 Új bort iddogálunk.
 Összeütjük a bokánkat,
 Gondunk mind elpatkol...
 — Hosszú az a három hónap:
 Hol leszek én akkor!

Édes fiam, nyulat, foglyot
 Kapunk kora őszön:
 Akkor, ahány asszonyunk van,
 Neked süssön-főzzön.
 Legényeid hazaküldöd
 Már Szentmihály-napkor...
 — Hosszú ez a két hónap is:
 Hol leszek én akkor!

Édes fiam... nem szólok már,
 Elaludtál szépen;
 Ha még tovább alkudozom,
 Szívem szertetépem.
 Reszketek a mindent sejtő
 Szörnyű gondolattól;
 Érzem, hogyha nem mondod is:
 Hol leszek én akkor!

A távozó után

Életre készültél, küzdelmes életre,
 S pályádat a halál hamar tönkretette.
 Nem tudjuk, nem kérjük, miért vesztettünk el,
 Istenhez fordulunk megmaradt hitünkkel.
 Életből halálra kell magunkat adnunk:
 Halálból életre kell majd feltámadnunk!

A mi gyászunk

Isten, tehozzád küldi lelkünk
 A fájdalomnak halk szavát:
 Hiába sírtunk, esdekeltünk,
 Reménykedésünk gyászra vált.
 Feléd száll most és mindörökké
 A könnyfakasztó bús panasz:
 Minek remélnünk, hogyha többé
 Számunkra nem jön új tavasz?!

Isten, tebenned volt bizalmunk,
 Míg boldogabb volt életünk:
 Ne engedd téged megtagadnunk,
 Az élet bárhogy fáj nekünk.
 Ha szárnya nincs a hit szavának,
 S a mély seb egyre felszakad:
 Miénk a gond, miénk a bánat,
 De kételkednünk nem szabad!

Isten, tenálad kell keresnünk
 A szenvedésre balzsamot:
 Jaj lenne úgy kétségbeesnünk,
 Mint akit minden elhagyott.

Te adtad többi gyermekünkkel,
Tőlünk csak visszavetted őt:
Siratjuk s mégse engedünk el,
Csak elviselnünk adj erőt!

Isten, tenéked van hatalmad
Emelni és lesújtani:
De híveidnek nyitva vannak
Kegyelmed égi ajtai.
Sokat nyer, aki megragadja
S el nem bocsátja jobbkezed:
Bár nem lesz boldog pillanatja
Annak, ki sohse könnyezett.

Isten, tetőled jött miránk is
Áldásod úgy, mint ostorod:
De te kegyes vagy az iránt is,
Kinek reménye megfogyott.
Ha elfogadtuk, ami édes,
A keserűt se vessük el:
Sorsunk csak akkor szörnyűséges,
Ha a hitünket veszítjük el.

Isten, tenéked adjuk által
Magunkkal együtt mindenünk:
Életre hívó harsonáddal
Vigasztalj minket, légy velünk!
Könnyű legyen megboldogultunk
Számára a nagy számadás:
S ha majd magunk is porba hulltunk,
Várjon dicső feltámadás!

Az a december

Fáj nekem a tél, s nem vigasztaló,
Hogy enged a fagy, olvad majd a hó.

Lehet virággal himezett a rét:
Az a december eltemette rég.

Léhet madártól hangos a berek:
Én zúzmarára, jégre ébredek.

Ó, hogy siettem fölkeresni őt,
A sorvadással hősen küszködőt!

A hosszú úton zúgó hóvihar
Forrt egybe lelkem aggodalmival.

S betegszobája baljós küszöbén
Rémképeimmel küzdve küzdtem én.

Budakeszin várt nagybeteg fiúnk,
Az arca lángolt, a szeme kigyúlt.

Ó, könnyfakasztó, kínos pillanat:
Mi lett belőle néhány hét alatt!

Mégis mosolygott csendben, réveteg:
Éreztem, hogy már nem remélhetek.

„Apám!“ „Fiam!“ — csak ennyit mondhatunk,
S elfojtott könnybe fúlva hallgatunk.

Nőtt, nőtt a mély csend, nőtt szemlátomást:
Enyhíteni kell a nagy felindulást.

Továbbra némán nem maradhatok:
Ha nem beszélek, összeroskadok.

„Jó kis szobád van, szellős, délre néz,
Üdülőd itten nem lesz majd nehéz.

Nini, madárcák túl az ablakon,
Hogy himbálóznak cérnaszálakon!

Darab szalonna, felkötött dió
A cinkepárnak csipegetni jó.

De ha magadhoz közel engeded,
Zavarni fogják szendergésedet.“

„Hosszú magányom álmos napjain
Ezek az én legjobb barátaim.

Velük szálldosni jólesik nekem,
Én tartom őket, én becézgetem.“

„Te a madárcák, tégedet meg Ő:
Csak Őt keresse minden csüggedő!

Elhozza áldott, enyhe májusát:
Mindent legyőz, meglásd, az ifjuság!

Májusban otthon együtt vígadunk
És elfelejtjük minden bánatunk.

Kis feleséged vár és jó anyád:
Erdőnk alatt lesz kedvesebb tanyád!“

„A legszebb álmom sem lehetne szebb:
Tudom, hogy otthon boldogabb leszek!“

S fáradt kezével csókot küld felém.
Mért nem maradtam ő helyette én!

És itthon aztán elvégezteték:
Meg nem tarthattuk ifju életét.

Előttünk ment el megnyugodva már
Mint szárnyavesztett, vergődő madár.

S azóta egyre jobban érzem
Meggémberedni lábam és kezem.

De akkor is, ha majd szívemhez ér:
Hitem tüzeben felpezsdül a vér.

Az a december bárhogyan borzogat:
Az Úrra bízom minden dolgomat.

Ha zúgolódás nélkül szenvedek,
Találkozunk még: addig ég veled!

Örök tavasz

Egy percre félre minden fájdalommal,
Hallgasson el a céltalan panasz,
Hiába zeng a meddő fájdalom-dal,
Ha tört remények altatója az.
A télnek álma férne meg dalommal?
Az én világom az örök tavasz,
Eszmém a küzdés, jelszavam szabadság,
Célom dicsőség: győznöd kell, igazság!

Ó, mennyi küzdés zsendül a tavaszban,
Mely hervadásból kezdi életét:
Zörgő avarban, sárguló harasztban,
Hol egy kemény kéz mindent összetép,
Ha rügyfakasztó, fagyverő tavasz van,
Csodás erőknél érzed ihletét;
Életre hív, kérgen áthatolva
Az ifju lomb a régít félretolja.

De jaj nekünk, ha ifju lángban égve
 Igaztalanság tör szivünkön át,
 És esküszünk bár őseink nevére,
 Meg nem becsüljük azt a drága fát,
 Amit javunkra, bízva és remélve
 Ültettek egykor gondos, jó apák;
 Korcs nemzedék az s nem lehet szabaddá,
 Mely régi multját gyáván megtagadná!

Ó, mert szabadság lelke a tavasznak,
 Hogy nőni tudjon minden, ami él,
 Fejlődni szépnek, jónak és igaznak,
 Tökéletesbnek minden réginél;
 Sasszárnyat ad, hogy porba nem ragadhat
 A rút önérdék s aljas szenvedély.
 Nem érzik ezt a törpe szolgalelkek,
 Akik halálos sorsot érdemeltek.

De jaj nekünk, ha messze elragadnak
 Meggondolatlan, dőre vágynak,
 És féke nincs a szennyes indulatnak,
 Mitől a józan elme óva int:
 Láttuk hazánkban mind a bűnt szabadnak,
 Prédára dobták szent határaink'...
 Tavaszra várva visszasírja hőset
 A meggyalázott ősmagyar dicsőség!

Ó, mert dicsőség harsog a tavaszban,
 És harsonája bimbó-pattanás,
 Hitünk dicsőül biztató vigaszban:
 Halál után lesz még feltámadás,
 Csak bízni kell a legnagyobb Igazban,
 Kinek hatalma végtelen csodás;
 Hitünk teremthet új meg új csodákat,
 S eszményeinknek a pokol sem árthat!

De jaj nekünk, ha tétlenül maradva
 Csak várni tudjuk létünk jobb korát,
 És elmerülve piszkos áradatba
 Magunkra vonjuk Isten ostorát;
 Mért ingereljük szüntelen haragra,
 Hogy meg ne nyissa égi sátorát?
 S ha önmagát a lélek nem becsüli:
 Hogy tudjon Istenével egyesülni?!

A mult ködéből példakép idézem
 Elődeinknek örök érdemét:
 A példa vonzzon, gyűjtson és igézzon,
 Ködös borongást úzzön szerteszét;
 A bús jelenből szebb jövőbe nézzon
 Küzdő, hatalmas, boldog nemzedék!
 S ha a dicsőség útjain tovább ment:
 A szent igazság mondja rá az áment!

Tavaszwárás

Nem szeretem, ha a tavasz
 Megjött már és mégis havaz;
 Tél is inkább enyhe legyen,
 Mint örök fagy völgyön-hegyen.

Mikor versenyt süvitenek
 A megvadult bőjti szelek:
 Fűrészelve zakatolnak,
 Velőmbe is behatolnak.

Mikor felhő-komondorok
 Sötét torka vihart morog:
 Félelmetes mennydörgésbe
 Fúl az ebek üvöltése.

Mikor a zord fellegeknek
Csatornái megerednek:
Szinte mindent elsöpörve
Zuhog le víz a földre.

Megborzongva, felzaklatva
Nézek a bős áradataira:
Mennyi bajnak hirdetője,
Mennyi remény temetője!

A természet régi rendje,
Mintha már csak emlék lenne,
S visszafojtott könnyeimben
Keserűre válna minden...

De ha pompás kikeletnek
Ibolyái integetnek:
Új reménnyel ezer élmény
Bizsereg a szívem mélyén.

Erdő, mező kedvet kapva
Mintha hívna, hívogatna:
Gondolatban átölelem,
Helyemet is alig lelem.

Fészket rejtő bokor alól
Minden madár nekem dalol,
Napsugárnak melegétül
Minden virág nekem szépül.

Lelkemben egy szebb világnak
Tündérei muzsikálnak;
Úgy felujjong, mintha benne
Mámorító himnusz zengne.

Tele vagyok hittel, vággyal,
Lendülettel, ifjúsággal:
Se multamon, se jövőmön
Semmi gonddal sem törődöm.

Nem üdít a nyári hőség,
Nem vidít az őszi bőség,
Nyűg a hosszú téli álom:
Én az örök tavaszt várom!

Az én igazságom

Nem hisztek ti, nem reméltek,
Nem találtok menedéket;
Nyugtalanul botorkálva
Tántorogtok a halálba.

Fojtogató vak-sötét árny,
Mint valami denevérszárny,
Símogatva, legyezgetve
Nehezül a lelketekre.

Céltalanság útvesztőjén
Nem ragyog nap, nincs verőfény;
S világító eszme nélkül
Minden ösvény elsötétül.

Mért kívánjam bármi kényre
Füstfelhőbe, lidércfénybe
Eltemetni minden álmom?
Én a magam útját járom!

Nem láttok ti, nem éreztek,
Ködből jöttök, ködbe vesztek;
Látomástok nem valóság,
Érzésetek mulandóság.

Mindig élvet hajkurásztok,
Gúnyolódva rongyot ráztok;
Mindenbe csak belekezdtek,
Egész munkát nem végeztek.

Tehetetlen nyöszörögve
Fogóztok a laza rögbe;
Dalotoknak nincsen szárnya,
Hogy magasba törne, szállna.

Ezt a sorsot mért kívánjam?
Más világba húz a vágyam;
Nincs halál ott, nincs enyészet:
Én a csillagokba nézek!

Nem éltek ti, csak tengődtök,
Nincs multatok, nincs jövőtök;
Amint vettek, úgy arattok:
Fiatalon vének vagytok.

A gyökértől elszakadva
S ingoványba sodortatva
Idegenül képzelegtek,
S betegesen érzelegtek.

Nincs virág a kertetekben,
Nincs tavasz a szívetekben;
Elszikkad így minden lélek,
Elsikkad így minden élet.

Mért haladjak holtak élén?
Mit keressek sírok mélyén?
Égjek el bár öntüzemben:
Én az élet dalát zengem!

Egyért

Ó nem a százért
Érdemes élni,
Aki mitőlünk
Bánata multát,
Sorsa javultát
Várja, reméli:
Küzdeni másért,
Bárhogy is essék,
Törleni könnyet,
Szüntelen adni
S nem mutogatni
Szent kötelesség!

Ám ha csak egy is,
Egy jön utánunk,
Aki a példát
Nyomba követve
Készen a tetre
Szítja a lángunk,
S úgy tud a jóban
Hinni, remélni,
Hogy vele százan
Ezt cselekedjék:
Egy ilyen egyért
Érdemes élni!

Álomvilág

Álomvilág az én világom,
 Parányi élet,
 De nem halálos néma álom,
 Mert ott is élek.

Ha gondolatból, érzelemből
 Semmit se vesztek:
 Az álom mindig jót jövendől
 S ritkán ijeszt meg.

Megszépül ott az mind, amit lenn
 Rútnak találok:
 Elérhetetlen vággyal itten
 Szemben nem állok.

Kitárul minden itt előttem
 Nagy méretekben:
 Az, ami véges, itt időtlen
 Távolba lebben.

Kicsinységekre mit se adva
 Előre nézek
 S ezernyi gáton túlhaladva
 Sikert is érzek.

Halálom is csak édes alvás
 Lesz mindörökre
 S emlékemet bús összeomlás
 Takarja ködbe.

Szép, szép a vég, de mért kívánjam.
 Ha úgyis eljő?
 Jobb még, ha eltakarja lágyan
 A rózsafelhő.

Az ember új célt, új talányt vár,
Mikor felébred:
Álomvilágba zárt halálnál
Drágább az élet!

Három levél

Három levelet írt Besenyődi Klára,
Mikor elindult az utolsó útjára:
Egyet a hűgának, egyet az anyjának,
Egyet pedig lelke megzavarójának.

Édes hűgom, úgy szeretlek,
S látod, mégis gyászra vetlek;
Nem tehetek mégse róla,
Talán te se tehetsz róla.

Szerelem volt, vagy csak játék,
Mikor Béla hozzám járt még:
Nem kerestük, nem kutattuk,
Egymás kezét simogattuk.

Köd utánunk, köd előttünk,
Senki mással nem törődtünk;
Egymást lestük mind a ketten:
Halálosan megszerettem.

Boldogságom addig tartott,
Míg téged meg nem pillantott,
S én abban a pillanatban
Éreztem, hogy lemaradtam.

Feldúltad a csendes fészket,
 Bizonyosan megigézted;
 Ahogy vele néztél szembe:
 Belenyilallt a szívembe.

És azóta éjjel-nappal
 Küszködöm e gondolattal:
 Nincs nekem itt maradásom,
 Elvégzem a számadásom.

Ketten egyet szerethetünk,
 Egyhez ketten nem mehetünk;
 Intézzük hát így a dolgot:
 Meghalok én, légy te boldog!

Józan volt a levél, minden harag nélkül,
 Inkább intésül, mint emlékeztetésül;
 Második levele már sokkal nehezebb
 Ahhoz, akit szinte halálra sebezett.

Drága anyám, bocsásson meg,
 Aztán szépen sirasson meg;
 Isten látja árva lelkem:
 Sehogy másképp nem tehettem.

Tudja, hogy nem titkolóztam,
 Mikor vele csókolóztam:
 Nem bírtam már a szívemmel,
 Tele voltam szerelemmel.

Egyszer aztán épp vasárnap,
 Vége lett a boldogságnak,
 Mikor Márta hazakerült
 S vőlegényem ölébe ült.

Rémülettől fuldokolva
 Mintha poklot láttam volna:
 Visszafojtott könnyeimben
 Elsötétült minden, minden.

Két lánya volt, édesanyám,
 Ezen a kis özvegy tanyán,
 Egyik jobbik, másik szebbik:
 Mért lett ő a kedvesebbik?

Mit ér nekem már az élet?
 Mire várjak, mit reméljek?
 Övé már én nem lehetek,
 Nélküle meg nem élhetek.

Öltöztessen szép fehérbe,
 Magát pedig feketébe,
 S érje meg, hogy jó sokáig
 Ringassa az unokáit!

Szinte belefáradt, mire végére ért,
 Könnyével áztatta ezt az egy levelét;
 Végül az utolsó üzenetbe fogott,
 Hűtlen kedvesétől ekkép búcsúzkodott:

Kedves Béla, maga tudja,
 Mért szakadt meg élttem útja:
 Amit az én szívem érzett,
 Úgy lobogott, mint a végzet.

Megpróbáltam lemondani:
 Nem lehet azt eloltani;
 Megpróbáltam felejteni:
 Nem lehet azt elrejteni.

Mikor bőven pazaroltam,
Ugye milyen bohó voltam!
Most, hogy mindent elvesztettem,
Látja, milyen okos lettem!

Azért a pár szép óráért
Elviselem, amit rám mért:
Nem várok már fényes álmot,
Nincs rám szükség, félreállok.

Nem gyötrődünk izgalomban,
Mind a négyünk így jár jobban;
Anyám többé nem aggódik,
Minden kérdés megoldódik.

Nem vádolok senkit érte,
Hogy szívem ily bánat érte;
Abban van a legnagyobb kár,
Hogy hitem is elhagyott már.

Senkire se mondok átkot,
Mindenkinek megbocsátok;
Gondoljon rám néha-néha,
Isten áldja, édes Béla!

Leveleit szépen borítékba tette,
Aztán egyet gondolt: mindet elégette,
S könnyű sóhajtással, mint valami bálba,
Besenyődi Klára úgy ment a halálba.

Új március

Kösd össze kezét meg a lábát,
 Moccanni se merjen a nép;
 Vedd el szeme drága világát,
 Ne lássa ezernyi sebét;
 Tégy zárt lihegő ajakára,
 Zúzd gondolatát is agyon:
 Nem kérve, kívánva, se várva
 Rád támad a forradalom!

Mért gyötröd egészen a vérig,
 Míg bosszúja lánggra hevül?
 Mi lesz, ha vetése megéri
 S aratja könnyörtelenül?
 Nincs féke, határa dühének,
 Meg nem töri vashatalom:
 Fejjel megy a sors kerekének
 És tombol a forradalom!

Előtte a rémület árnya
 Reszketteti a sziveket,
 Utána a gyásznak a bárdja
 Űt véres, örök sebeket;
 Nem alkot az emberi elme
 Annyit bölcsen, szabadon,
 Amennyit ez el ne seperne,
 Mert rombol a forradalom!

Mindent, ami jó, ami drága:
 Sorvaszt, letipor, megemészt
 És dicstelenül dob a sárba,
 Hogy el ne kerüljed a vést;

Évszázadok érzik a terhet,
 S nincs megpihenés, nyugalom,
 Késő unokák vezekelnék,
 Hajh, átok a forradalom!

Ne vond a fejedre az átkot,
 Ne küzdj vele hasztalanul,
 Ne hívd, s közeledni ha látod,
 Ne add magad áldozatul;
 Van eszme, hogy el ne temessen
 Az ár a csapásokon át;
 Van út, hogy a célra vezessen:
 Hallgasd meg a béke szavát!

Nem nagyhatalom lobogója
 Növeszti a nemzeterőt,
 Nem szörnyű csaták riadója
 Harsanjon a népek előtt!
 Legyen diadalra vivő jel
 Kezedben a zöld olajág,
 S elszánt akarattal, erővel
 Munkáljad a béke javát!

Tudod, mi a jog s kötelesség:
 Azt add meg, emezt ne feledd;
 Ne hagyd, hogy a gyenge elessék,
 Haladjon előre veled!
 Nagy lánc az emberiségnek
 Ne sírja a lét nyomorát;
 Járj ott, hol örömtüzek égnek:
 Kövessed a béke nyomát!

Nem juthat a nemzet igába,
 Ha érzi a nagy hivatást;

Nem hullhat a vére hiába,
 Ha állja a szent fogadást:
 Dolgozva, megértve akarnak
 A hű fiak élni tovább,
 Így látjuk örökre magyarnak
 S boldognak a béke honát!

Apostolok

Mit érdemeltek, ősz apostolok,
 A végtelen nagy küzdelem fejében?
 Kik annyi gondot, harcot, ostromot
 Állottatok ki bátran és keményen!
 Mögöttetek a hosszú, tiszta mult
 S az érdeknek égi glóriája;
 Az ember egyre küszködött, tanult,
 S áldást az Isten ó adott-e rája?!

Hírnév, tekintély, gondtalan jelen
 S biztos jövő az ifjuság reménye;
 Aggódik, izzad nappal, éjjelen,
 Hogy amit óhajt, jókorán elérje.
 Hát még az, aki nemzetet nevel,
 S az ifjuságért életét odaadja:
 Miért ne legmagasbra érne fel
 Elismerésre váró gondolatja?

Ti ismeretnek drága gyöngyeit
 Adván tovább az ifju nemzedéknek:
 Ránk is mosolygó fénysugárt derít
 A lelketekből lángoló szövétnek;

És iskolában, iskolán kívül
 Vezéreinknek büszkén ismerünk el;
 Beszélhet a hír sok mindenkirül,
 Nem ér fel a mi régi mesterünkkel!

S mit kaptok érte, gondos magvetők,
 Kik a jövőnek úttörői vagytok?
 Békét, nyugalmat, megpihentetőt,
 Ahol csupán a lélek szárnya csattog?
 Ki tud pihenni rémes éjszakán,
 Mely csak gyötör, de nincsen édes álma?
 Sajót, Mohácsot visszahozza tán,
 De elvisz-é majd boldogabb világba?

Előttetek a vaksötét jövő,
 S csak egy bizonyos: a bizonytalanság;
 Fogy a remény, s a kétség egyre nő...
 Hogy teljesítsük szent hitünk parancsát?
 Szeressük azt, ki láb alá tipor?
 Higgyük, hogy eljő majd a jobb belátás?
 Hisz életünk egy bús halotti tor,
 S szavunk se több, mint fájdalomkiáltás.

S mégis, ki fogja ébren tartani
 A kétkedőket és a csüggedőket?
 Ki fogja újra felvidítani
 A szebb jövőbe még reménykedőket?
 Magyar tanítót vissza nem riaszt
 Se vész, se gond, se gát a munkapályán:
 Ruhátlan, étlen fáradoz, virraszt,
 Míg össze nem dől mind a földi bálvány!

Fel hát a fővel! Gazdag munkabér
 A küzdelemnek egyetlen jutalma,

A legnagyobb kincs, legdicsőbb babér:
 Az öntudatnak enyhítő nyugalma!
 Száraz kenyér bár, mégse kérditek,
 Mit érdemeltek, és mit kaptok érte;
 Példátok adjon biztató hitet:
 Nagy volt a cél s a szenvedést megérte!

Ólomkatonák

Hollószárnyaival elült a nagy vihar,
 Nemzetünk csapása, sorsunk végzete,
 Hazánkért aggódó lelkünk fel-felrivall:
 Jobb jövő elébe vajjon nézhet-e?
 Magyar becsülettel vívtuk meg a harcot,
 Senki le nem győzött négy-öt éven át,
 És mégis mi valljuk a szörnyű kudarcot:
 Rajtatok most a sor, ólomkatonák!

Ó, ha öl a betű, ölje meg végképen
 Balsorsunk ijesztő, átkos rémeit,
 Mert a hazugságok méreg-tengerében
 Kalózkodó gazság megfojt, elmerít.
 Kezünk-lábunk béna, ajakunk is néma,
 Fegyverünk elvették, kincsünk elvonák,
 Hátha ti találtok megértő barátot:
 Rajtatok most a sor, ólomkatonák!

És ha él a betű, éltető varázsát
 Érezze e már-már fásult nemzedék,
 Lássa meg hazánknak lassú hervadását,
 Él-ni-halni tudjon egy nagy eszmeért:

Nem veszünk el, hogyha önmagunkra leltünk,
 Egységünk erőt ad s Isten is megáld,
 Biztató beszéddel töltsétek be lelkünk:
 Rajtatok most a sor, ólomkatonák!

Sorakozzatok hát oszlopszázadokba,
 Legyen ez a tábor elszánt hadsereg,
 Dicső fényt vessen a késő századokra,
 Új létünk alapját bizton vesse meg!
 Ti vagytok a kardunk, ti vagytok a vértünk,
 Ti folytassátok a küzdelmet tovább,
 Harcoljatok értünk, míg célhoz nem értünk:
 Rajtatok most a sor, ólomkatonák!

Vértanúink ünnepén

Mint a nap, ha éjtszakára ismeretlen mélybe szállva
 Elmerül, mert lankadt szárnya nem röpíti szép egén,
 Szégyenében elpirulva, bánatában elborulva
 S harmatozó könnybe fúlva nincs szemében büszke fény:
 Bús sírboltra, hősi holtra titkon könnyet ejtek én
 Vértanúink ünnepén.

Mint a könny, ha nem kicsordul, csak szívünket éri zordul,
 És miatta fájdalom dúl bent a lelkünk rejtekén,
 Lassan-lassan mély sebet vág s mint a végkép megszedett ág
 Sínyli, hogy csak bús telet lát s rámered a puszta rém:
 Bősz bakóra, csúf bitóra vérző sebbel nézek én
 Vértanúink ünnepén.

Mint a vér, ha lánghevében nem marad meg szűk érben,
 Zúgva-forrva tartja ébren lelkünk szent hevületén
 Azt a régi, azt a szép kort, amikor még minden ép volt,
 S ránk mosolygó tiszta égbolt képe volt az őserény:
 Talpra állni, szembe szállni forró vágyat érzek én
 Vértanúink ünnepén.

Mint a vágy, ha olthatatlan, meg nem fér a gondolatban,
 Felfelé tör s visszapattan minden gondnak fellegén,
 Felhevülve, lelkesedve, nem gondolva régi sebre
 Új reményt kap harci kedve s benne ifjú lesz a vén:
 Győzhetetlen lendületben harci dalba kezdek én
 Vértanúink ünnepén.

Mint a dal, ha belevésted nemzetgyújtó szívverésed,
 Eltakarja szenvedésed, átragyog a mult ködén,
 S napsugárba vonva lelkünk szent a könny, mit benne
 [ejtünk,
 Vérző sebet elfelejtünk boldog vágyunk szent ölen:
 Dal tüzeiben, harc hevében senkitől se félek én
 Vértanúink ünnepén!

Van Isten az égben

Zokogva siratjuk a hajdani oltárt:
 Úgy összetiporták, úgy szétdarabolták;
 Az ősi magyar föld megdobbán alattunk:
 Oly bízva vetettünk s oly búsan arattunk.
 Hadd zúgjon a balsors, míg ostora büntet,
 Hiába akarná megtörni hitünket:
 Nem minket aláz meg, ha fáj is a szégyen,
 Velünk az igazság, van Isten az égben!

Ki állt ki, ha kellett, úgy, mint ez a nemzet?
 Ki védte halálíg, mit fegyvere szerzett?
 Évezreden át csak nagy tetteit írják,
 Nem fogja erőszak megásni a sírját!
 Hadd sújtson a végzet, hadd öntse ki mérgét,
 Javunkra fog egykor megtelni a mérték:
 Vészben, zivatarban tisztul meg a lélek
 S feltámad a sírból, ha jó az ítélet!

Légy büszke, hazám, hogy bár csonka maradtál,
 Hős vértanúságra példát magad adtál;
 Bátran, becsülettel vívtad meg a harcot:
 Ne bánd, ha vad önkény vet rád hadisarcot.
 Hadd verjen az átok, hadd törjön igába:
 Miénk a jövődő, reszkessen a gyáva;
 Van Isten az égben, emeld fel az orcád:
 Lesz még magyar ünnep, lesz Nagy Magyarország!

Hiszek

Hiszek, mert kénytelen
 Vagyok vele:
 Istenre vall a lét
 Minden jele.
 Alkotva szüntelen
 Hatalma végtelen;
 Hiszek, mert kénytelen
 Vagyok vele.

Hiszek, mert hinnem őt
 Oly jólesik:
 Ő minden szenvedést
 Megédesít.

A végső perc előtt
 Ő ad elég erőt;
 Hiszek, mert hinnem őt
 Oly jólesik.

Hiszem, hogy felderül
 Minden titok,
 Ha vágyam szárnyain
 Hozzá jutok.
 Lelkem belémerül,
 S én rendületlenül
 Hiszem, hogy felderül
 Minden titok.

Ének Szent Istvánról

István királyunk, magyarok királya:
 Tekints a mennyből szenvedő hazádra.
 Hozzád esengünk, tégedet kívánunk,
 István királyunk!

Isten nevében nagy munkát végzettél:
 Győztes jobboldal bátran vitézkedtél.
 Diadalmadért ma is mindig áldunk,
 István királyunk!

E nemzet útját bölcsen egyengetted:
 Karddal, kereszttel Istenhez vezetted,
 Hogy benne lássuk a mi erős várunk,
 István királyunk!

E nép erkölcsét jobbra változtattad:
Végét vetetted a véres hadaknak,
Hogy áldott békéd igaz útján járjunk,
István királyunk!

Szent koronádban hatalmat mutattál,
Törvényeidben alkotmányt is adtál.
Ha ezzel estünk, újra ezzel állunk,
István királyunk!

A pálya végén, amit megfutottunk,
S a nagy mélységből, ahová jutottunk:
Hozzád menekszünk, te utánad vágyunk,
István királyunk!

Beszél a márvány

Beszél a márvány szellem-ajkakon,
Megilletődve, búsan hallgatom.

— Ifjak se voltunk, félig gyermekek,
Mikor hazánkra tört a fergeteg.

Amit tanultunk, nem feledtük el:
Veszélyben a hon, menni, halni kell!

Mentünk virágos kedvvel, boldogan,
Mint akinek nagy, messze útja van.

Tiéd a csókom, édes jó anyám,
Tiéd a vérem, édes szép hazám!

Mentünk s elestünk, hősök sorsa ez,
Hittük s reméltük, nagy jutalma lesz:

Szabad hazájában boldog nemzedék
Regéli majd a hősök érdemét...

Beszél a márvány szellem-ajkakon,
Megilletődve, búsan hallgatom.

— Ünnepre jöttök, édes Istenem:
Miért ez ünnep mégis dicstelen?

Aranybetűkbe vésitek nevünk:
Sötét sírunkból fényre ébredünk?

Jaj, nincs a fénynek éltető heve:
Könny és kesergés párosul vele!

Ha majd a férfi újra tette kész,
Vésszel, halállal bátran szembenéz;

Ha talpra áll, mikor az óra int,
Hogy visszavívja szent határaink;

Ha győzelemre ültök ünnepet:
Akkor, csak akkor ünnepeljete!...

Beszél a márvány szellem-ajkakon,
Megilletődve, búsan hallgatom.

Hőseink emléke

Elöttem áll a hatalmas emlék,
Izgatja lelkem meddő türelmét,
Hogy mennyi van már és mennyi kel még!

Hiszen ha száz is, mind, mind kevés lesz,
Erőt ha rajtunk elcsüggedés vesz,
A nem felejtő emlékezéshez...

Csodás idő volt, csodás világ volt,
Szemünk tűzéből nagy eszme lángolt
És földön-égen végig világolt.

Szent hivatásunk megfogta lelkünk,
A gond, a kétség belőle eltűnt,
Mikor hitünknek oltárt emeltünk.

Hiába nyílt meg a föld alattunk;
Ha bajt vetettünk, ha gyászt arattunk,
Vészben, viharban hívek maradtunk!

Nem néz a férfi gyermekre, nőre;
Dacos keménység feszül belőle
S rohamra indul büszkén, előre...

S míg messze földön halálra vérze,
Megállt a nap, hogy bámulva nézze,
Mint küzd az Isten legszebb vitéze.

Apjára roskad, hazája kárt vall;
De égi szó tör a síron által:
Nem halhat az meg, ki hős halált hal ...

Vérrel pecsételt magyar vitézség!
Véggyőzedelmed, bár napja késsék,
Megéri egyszer fölébredését!

Szoborba öntött magyar vitézség!
Te lásd, ha hosszú gyászunk kevés még,
Új nemzedéknek új magvetését!

Halottainkat szivünkbe zárva
Emlékezünk a vérző hazára,
S könnytengerünknek vér lesz az ára...

A rémes árnyék csak percre tűnt el;
Sárkányok ellen még küzdenünk kell
Méltó, nemes, szent fegyverzetünkkel.

És talpra állunk, ha int az óra,
S nagy tartozásunk terhét leróva
Megyünk utolsó találkozóra.

Mert meggyalázhat és eltiporhat
A koncra éhes, hitvány, bitor had,
De gyáva fegyvert hiába forgat.

Ha nem kívántak igaz barátoknak
S fondorlatukkal halálra szántak:
Megszenvedik majd, ha szembe látnak.

Ők nem kiméltek, mi nem feledtünk,
S ha pillanatra gyengék lehettünk,
Nem földi bíró ítél felettünk.

A hős elődök-ontotta vérben
S elszánt utódok habzó erében
Sorsunk jövőnket virrasztja ébren...

Nem kérjük akkor, hogy mennyi kell még:
Küzdésre váltjuk lelkünk türelmét,
S győzelmi oszlop lesz minden emlék!

Mikor én a Himnuszt hallgatom

Mikor én a Himnuszt hallgatom,
Nemzetemnek könyvét forgatom:
Mennyi fény és mennyi néma gyász,
Fölemel és ismét megaláz.

Isten adta nekünk ezt a hont,
Körülötte mesgyét maga vont;
Nem is hagyta pusztán, parlagon,
Megáldotta bőven, gazdagon.

Megáldotta földjét, emberét,
Győzelemre vitte fegyverét:
Harcos ősök, munkás unokák
Koszorúzták hazánk homlokát.

Dicsőség volt érte küzdenünk,
Letiportuk minden ellenünk;
Elmerengtek multunk képein,
Szent örömbé fúlnak könnyeim.

Eltitkolnom őket nem lehet,
Megfürösztik izzó lelkemet;
Hálás szívvel, büszkén hirdetem:
Nincs olyan szép, mint te, nemzetem!

Mikor én a Himnuszt hallgatom,
Nemzetemnek sorsát siratom:
Mennyit küzdött, mennyit szenvedett,
Kimondani szóval nem lehet.

Végigjárva minden poklon át
 Vérrel védte békés otthonát;
 Vészben a harc mindig rá maradt,
 Rajta ment át minden áradat.

S mikor nem jött senki ellene,
 Megszállta az átok szelleme:
 Mennyi testvér, mennyi vérrokon
 Pusztult el a belső harcokon!

Büszke várból így lett sírhalom,
 Diadalból kínzó fájdalom;
 Büszkeségem többé nem lelem,
 Keserű könny ül bús lelkemen.

Megrendíti egész valómat:
 Gyászos sírba dőlünk maholnap,
 És e nemzet senkit nem lel itt
 Letörölni szégyen-könnyeit.

Mikor én a Himnusz hallgatom,
 Jövendőnknek titkát vallatom;
 Mennyi kétség, mennyi csüggedés:
 Lehet-e még boldog ébredés?

Elborongok sorsunk képein,
 Leszárítom gyáva könnyeim;
 Védekezik még a féreg is,
 Perbe szálllok még az Éggel is.

Isten, látod ősi bűneink,
 De bizalmunk benned meg nem ing;
 Lásd meg azt is, meddig tűrhetünk:
 Bátorságnak lelkét add nekünk!

Meg nem értik a mi bánatunk,
 Mit se ér, ha sírva vigadunk;
 El ne fordítsd tőlünk arcodat,
 Szét kell tépnünk már a láncokat.

Lázban égő lelkem felragyog:
 Igazunkat veszni nem hagyod.
 Boldoggá ha többé nem teszed:
 Szánd meg, Isten, árva nemzedet!

A Tiszánál

Honnan jöttök fürge Tisza habjai?
 — Onnan, ahol magyar szót már
 Alig lehet hallani.

Mit hoztok a messzeségből minekünk?
 — Árván maradt Alföldünket
 Üdvözölni sietünk.

Rossz idő jár arrafelé, viharos?
 — Tiszta vizem bús magyarok
 Könnyeitől zavaros.

Hogy érzitek magatokat minálunk?
 — Nem tudunk itt megpihenni,
 S jaj nekünk, ha megállunk!

Nincsen itt már semmi baj, hát várjatok!
 — Az a baj, hogy nem éreztek
 Semmiféle bánatot.

Elfeledtük bánatunk és szégyenünk...

— E miatt lett keserűség
Mindennapi kenyerünk.

Elleneink türelmünket kívánják...

— Átkozott, ki megszokja a
Gyalázatnak igáját!

Tanácsotok nem mindenki veszi be...

— Bolond, aki egyenesen
Maga rohan vesztibe!

Hátha egyszer talpra áll a nagy beteg?

— Akkor leszünk egészen és
Igazán a tietek!

Hova mentek, lassú Tisza habjai?

— Oda, ahol magyar szót már
Nem is lehet hallani.

Révedezés

Jövőnkbe nézek,
És elfog egy homályos érzet,
Bús sejtelem tündéri kertje:
Mi van ködfátyolába rejtve?
Valóra vált-e hosszú tervet,
Vagy hirtelen halálba kerget?
Áldást hoz-é, mint égi harmat,
Avagy csak büntetést takargat?
Nem látom, nem tudom, hiába —
S kétkedni mind elég nagy ok:
Ember vagyok!

Multunkba nézek,
 És elfog édes-bús igézet,
 Csodás világa minden szépnek,
 Mely boldogíthat büszke népet:
 Erő, dicsőség nagy hatalma,
 Küzdelme, fényes diadalma,
 S mellette mennyi ősi átok,
 Kicsinyes érdek, pártviszályok;
 Látom, tudom, de mindhiába —
 Okulni mindez nem nagy ok:
 Magyar vagyok!

Miska

Mihály egyre panaszkodik,
 Régi jushoz ragaszkodik
 Istent, embert káromolva ...
 Miska semmit se szólt volna.

Mihály mindig csak futkosik
 Ponciustól Pilátusig
 Rimánkodva, meghajolva ...
 Miska semmit se kért volna.

Mihály nekibúsultába
 Elvetődik a korcsmába,
 Mintha tervet főzött volna ...
 Miska inkább ütött volna.

Mihály nem is gondol nagyot,
 Ügyefogyott, hitehagyott,
 Elnyúlik a piszkos porba ...
 Miska inkább meghalt volna.

Miska semmit se szólt volna,
 Miska semmit se kért volna,
 Miska inkább ütött volna,
 Miska inkább meghalt volna:
 S Magyarország most is volna!

Sok az ünnep

Mihály mindig ünnepelni készül,
 Utána meg pihenőjét tartja;
 Így marad a munka gazda nélkül,
 Mert nagy úr a Szentheverdel-napja.

Sok az ünnep, s akik rá is érnek,
 Mintha örök farsangjukat járnák:
 Tele szájjal mindig csak beszélnek,
 S mindig Mihály adja meg az árát.

Munka s ünnep hogy válik javunkra,
 Mikor bajok jönnek mindenünnet?
 Ünnep legyen minekünk a munka,
 S munka legyen minekünk az ünnep!

Vendégek

Kell-e vendég, Magyar Mihály?
 Itt vagyunk,
 S ne is hidd, hogy hamarosan
 Itt hagyunk.

— Szeretem a becsületes
Vendéget:
Ilyesminél nagyobb öröm
Nem érhet.

Nincsen itt szó becsületről,
Barátom:
Csak egy kicsit szétnézünk a
Portádon.

— Megkövetem uraságtok
Szokását:
Errefelé másképp fest a
Barátság.

Majd beszélünk arról is az
Asszonnyal,
Most csak elő minden jóval
Azonnal!

— Szíves gazda tudnék lenni
Hozzátok:
Csak egy kicsit kevesebben
Volnátok!

Leszünk mi még többen is, csak
Türelem,
Meghízni a jó magyar són
S kenyeren.

— Jómagam is elmulatnék
Veletek,
Csak ne lennék (hogy is mondjam)
Nagybeteg.

Lárifári, annál többet
 Eszünk mi:
 Sohse voltunk, de most urak
 Leszünk mi!

(Jól van, jól, csak baj ne legyen
 Miatta:
 Forrjon mind a torkotokra,
 Ebadta!)

Tarisznya

Magyar Mihály elindul a
 Koldustarisznyával:
 Idegenben, nagy uraknál
 Kuncsorogva házal.
 „Ezer éve sohse voltam
 Ilyen szörnyű bajban:
 Fegyveremet elvették,
 Kenyeremet megették,
 Segítsetek rajtam!”

Bekopog a franciához,
 Művelt ez a nemzet,
 Hajdanában minálunk is
 Sok barátot szerzett.
 „Ezeréves multad alatt
 Elegendőt győztél;
 Fegyveredet elvették?
 Kenyeredet megették?
 Edd meg, amit főztél!”

Tovább megyen Albionba,
 Gazdag ez a nemzet,
 Számítással, szerencsével
 Rengeteget szerzett.
 „Ezeréves jelzálogra
 Tudok adni, mért ne?
 Fegyveredet elvették?
 Kenyeredet megették?
 Mit fizetsz majd érte?“

Eljut végre Sámuelhez,
 Jószívű e szerzet,
 Bibliával, praktikával
 Békességet szerzett.
 „Ezeréves sok beszédnek
 Persze sok az alja;
 Fegyveredet elvették?
 Kenyeredet megették?
 Aki bírja, marja!“

Magyar Mihály hazajut a
 Koldustarisznyával,
 Kalács helyett tanácsot hoz
 Egész garmadával.
 „Ezer évig éltek rajtam
 Mindíg éhes hassal;
 Fegyveremet elvették,
 Kenyeremet megették:
 Visszaszerzem vassal!“

Pénz

Jó magyarom, mi nem jut az
 Eszedbe?
 Pénzecskédet nem a bankba
 Teszed be;
 Kevesled a tisztességes
 Kamatot,
 Napról-napra
 Megforgatva
 Kapsz rajta, hogy százszorosan
 Adhatod!

Jó magyarom, min töröd a
 Fejedet?
 Még több pénzre viszket már a
 Tenyered;
 Jó pénzedért rossz papírost
 Mért veszel?
 Szimatodba
 Bizakodva
 Nem látod, hogy magad ellen
 Vétkezel?!

Jó magyarom, fára másztál,
 Leestél:
 Úgy kell neked, jégre mentél,
 Elestél;
 Koldusbottal hogy juthatsz majd
 Előre?
 Késő bánat
 Ebgondolat,
 Csak már aztán okulnál is
 Belőle!

Szatíra

Mindent megért az ember, hogyha vén...
Phaedrus-meséket fordítottam én:

Bátor poéta fejtegette itt
Romlott korának félszégeit.

Állatvilágba oltott emberek
Nyüzsögtek elmés álarcok megett.

A róka, aki úgy ravaszkodik,
Hogy másnak hátán felkapaszkodik.

Egy másik, aki el nem érheti,
S ezért a szőlő savanyú neki.

A harmadik, ki addig hízeleg,
Míg a hiszékenyt csellel ejti meg.

A szomju farkas báránkyára lel,
S hitvány ürüggyel vígan falja fel.

A vén oroszlán csúf halálra vár,
Hogy a szamár is megrúghatja már.

A csóka, aki pávatollakat
Aggat magára s megvetést arat.

A béka, aki nagyru álmodik
S megpukkad, amíg felfuvalkodik.

Sok béka, aki lázadozni kezd,
S olyan királyt kap, akin rajtaveszt.

Itt cserbehágy a hűtelen barát,
Mihelyt a helyzet válságosra vált.

Szerénytelenség széles, tág terén
Az ifjutól kap oktatást a vén.

Nagyképü ember, háládatlan eb,
S fősvény, a tyúknál telhetetlenebb.

Van szertelenség s nincsen kelleme,
Van szemtelenség több, mint kellene.

Ádáz irigység, aljas talpnyalás,
Oldalba fúrás, orvul támadás.

Erkölcsei züllés undok szennyesét
Tárják elénk e jellemző mesék.

Az elbarangolt játszi képzelet
El-elborong e visszás kép felett.

Ma más világ van s ó de jó nekünk,
Hogy ily szerencsés korban élhetünk.

Mindenki higgye, lássa, értse meg:
Ily ferdeségek nálunk nincsenek!

A szabad vers

Fából csinált vaskarika,
 Nekivadult esztétika,
 Magyar legény virtus nélkül,
 Magyar nóta ritmus nélkül:
 Mind megannyi meghasonlás,
 Önmagában ellenmondás;
 Bennük látom a legnyersebb
 Példáit a szabad versnek.

Szabadság a lelkem vágya,
 Legnemesebb ideálja,
 De a versnek rend a lelke,
 Kedvét másban sose lelte.
 Ez ad erőt beszédednek
 S kellemet a költészetnek;
 A szabadság túlhajtása
 Szabadosság torz-vonása.

Zárt kazánban feszül a gőz,
 Nagy erővel mindent legyőz;
 Ha szabadon kelne-járna,
 Eloszlanék, mint a pára.
 Zárt formából törhet égre
 Gondolatunk feszültsége,
 És ha gátra nem találna,
 Elernyedve szertemálna.

Hol marad a dalnak bája,
 Szép zengése, muzsikája,
 Ha a versed olyan szabad?
 Itt elakad, ott megszalad.

Hogy éreznéd ott a szépség
 Lüktetését, szívverését,
 Ha a költőt zagyvaságba
 Ragadja a szabadsága?

Olykor-olykor észretérve
 Épeszünek látszik végre;
 Aztán megint megbolondul,
 Mint harang, ha félrekondul.
 Kusza eszmék, laza sorok
 Szárnya alól kivicsorog;
 Elindul, de sose tudja,
 Hol ér véget majd az útja.

Kötött beszéd a verselés,
 Nem féktelen vitézkedés;
 Ha nem ismeresz semmi rendet,
 Kár a lantot kézbevenned;
 Izzadj rajta mindhalálig,
 Művészetté mégse válik,
 S ha versedben nincs művészet,
 Próza bíz az, nem költészet!

Volna, lenne

Hej, ha egykor Árpád apánk
 Tétovázott volna,
 Régi honban, új hazában
 Megy-e jobban dolga:
 Ez az ország Magyarország
 Sohasem lett volna!

Hej, ha egykor Szent Istvánunk
Ingadozott volna,
Ide menjen, oda menjen,
Jobbra-e, vagy balra:
Magyarország művelt ország
Sohasem lett volna!

Hej, ha egykor Lajos király
Visszariadt volna,
S észak, dél és kelet felé
Nem hódított volna:
Magyarország híres ország
Sohasem lett volna!

Hej, ha egykor nagy Hunyadink
Talpra nem állt volna,
S legádázabb ellenünket
Nem sújtja a porba:
Magyarország szabad ország
Sohasem lett volna!

Hej, ha egykor Mátyás király
Körül nem járt volna,
S igazságot nem egyformán
Nyert vón úr és szolga:
Magyarország boldog ország
Sohasem lett volna!

Hej, ha egykor nagy Rákócziink
Megtántorult volna,
S igazunkhoz mindhalálig
Hú nem maradt volna:
Magyarország büszke ország
Sohasem lett volna!

Hej, ha régi önérzetünk
 Erőforrás lenne,
 S tétovázás, ingadozás
 Kevesebb vón benne:
 Magyarország csonka ország
 Nem sokáig lenne!

Hej, ha régi dicsőségünk
 Nem vált volna köddé,
 S gyávaságunk reményünket
 Végkép el nem fődne:
 Magyarország koldusország
 Nem maradna többé!

Ősszel

Ősszel már csak napok szépek,
 Nem hetek és hónapok;
 Lombtalan fa, üres fészek,
 Szólhatok-e rólatok?

Mutatóba süt a napnak
 Melegítő sugara;
 Hangok, színek elsorvadtak,
 Nincs az évnek több nyara.

Szívenütve érzem én is,
 Nem derül sok szép napom:
 Altató dal ez, de mégis
 Nyugtalanul hallgatom.

Az én fámnak van még lombja,
 Az én fészkem tele még,
 S valami mégis azt mondja:
 Elköszönni illenék!

Fájó szívvel búcsuzom hát,
 Hiszen máris havazik,
 S elvetem az élet gondját
 A jövődő tavaszig.

A bánatos szobor

Szabadságunk szobra előtt
 Megújul majd minden erőnk.

Kőbevésett alakokban
 Mindnyájunknak szive dobban.

Tele vággyal, tele hittel
 Ifjúságunk támad itt fel.

Feltárja a mult csodáit,
 Lelkesít és talpra állít.

Azt adja meg, ami nélkül
 Szebb jövődönk fel nem épül:

Elszántságot hős tusára,
 Bármilyen sors lesz az ára.

Rendet tartó önfegyelmet,
Mely kilengést meg nem enged.

Hűséget és bizodalmat,
Mely őszinte szóra hallgat.

Lelket, amely tette forrva
A poklot is ostromolja.

Fegyvert, amit küzdelmében
Sohase ért gyáva szégyen.

Hitet áldott sejtelemhez,
Hogy hazánk nem volt, hanem lesz!

Eszmét, melynek győzedelmét
Hirdeti majd ezer emlék.

Jogot, amely nem tűr csorbát
Akkor se, ha eltiporták.

Erőt, amely meg nem torpan
Akkor se, ha összeroppan...

Mért, hogy amit látva láttam,
Más, mint amit várva vártam!

Ez a csoport nem a kezdet
Varázsára emlékeztet.

Márciusról októberre
Álmodta a művész terve.

Külön-külön minden hősét
Nyomja a nagy felelősség.

Mintha gonddal tépelődve
Nézne mind a jövődőbe.

Ez itt mintha máris bánná,
Hogy vértanúk sorsa vár rá.

Teremthet-e biztonságot
Az, aki oly búsan áll ott?

Ez lesz, aki hű fiakhoz
Bizalmat visz, bizalmat hoz?

Ez lenne itt az a férfi,
Ki a láncot széjjeltépi?

Ez szerez majd dicsőséget
Hadakozó honvédségnek?

Az, aki ott némán hallgat,
Legnagyobbja a magyarnak?

Hol van itt a fényes eszme,
Hogy becsvágyunk felébressze?

Ez lenne az, ki a bajban
Igazunkat védi majdan?

Ki rajong e drága földért?
Ki imádja bércét, völgyét?

Ó, ha bátran szárnyrakelve
Megragadna, fölemelne!

Szeretném, ha ihletését
Nem zavarná semmi kétség.

Csupa tűz és csupa lélek
Mily csodákat művelnének!

Az lendítne büszke hitre,
Ha buzdítna, lelkesítne.

Istenujjak faragnának
Szobrot a szent szabadságnak!

Nem értjük egymást

Nem értjük egymást: két hajóban
Nem egy irányba evezünk:
Ki lesz a győztes itt valóban,
Ha mind a ketten elveszünk?

Kettészakadt a régi ösvény,
A másiké nem kell nekik,
S a béke útját nem keresvén
Egymást gyanúval illetik.

Ha tudnak egy eszmének élni
Az ifjak és az öregek:
Mért nem kívánnak összeférni,
Sőt egymás ellen küzdenek?

Szabadság itt, ott megkötöttség:
Mért száll ma szembe oktalan?
Egyéniség itt, ott közösség:
Mért mind a kettő jogtalan?

Egyéb-e csúf szabadosságnál,
 Ha a szabadság féktelen?
 S egyéb-e bús rabszolgaságnál,
 Ha a kötöttség végtelen?

Ha egy a munka s egy a dija,
 S nincs jobb erő, több értelem:
 Hogy fog haladni, aki bírna,
 S hol fejlődik ottan küzdelem?

Pusztuljon, ami kárt okozhat
 S a köz javától idegen:
 De akik jóban fáradoznak,
 Munkájuk meddő mért legyen?

Mért ostromozni bösz haraggal
 S gyűlölni szenvedélyesen?
 Vak, aki jobbra-balra vagdal
 S a múltra nem tud nézni sem.

Mért jó a régit eltemetni
 Csupán azért, mert nem heves?
 S mért kár az újnak megszületni,
 Ha bizalomra érdemes?

A vége így az lesz valóban,
 Hogy mind a ketten elveszünk!
 Nem értjük egymást, két hajóban
 Más-más irányba evezünk.

Ének a Nyírségről

Szeretem az erdőt,
A nyírségi erdőt
    Dalos madarával;
Szeretem a rétet,
A szabolcsi rétet
    Tarka virágával.

Van itt rossz is, jó is,
Gáncsolni való is
    Éppen úgy, mint máshol;
Drágább nekem mégis:
Kacag itt az ég is
    Virágfakadáskor.

Szép akácvirágunk
Illatosabb nálunk,
    Mint egyéb vidéken;
Ez a menta, zsálya,
Kakukfű hazája
    Az én menedékem.

Rám vár a tölgy lombja,
Búgó vadgalambja,
    Zengő csalogánya;
Engem hív a mező
Vígán örvendező
    Kedves pacsirtája.

Itt van a Sóstónak,
 A meggyógyítóinak
     Remek foglalatja;
 Vadvizeknek lápját,
 Homokbuckák hátát
     Eke hasogatja.

Homokunk törvénye
 Lendül itt érvényre:
     Ha nem csurran, cseppen;
 Nem igen csodálják,
 De dolgos gazdáját
     Sose hagyja cserben.

Acélos búzáinkkal,
 Mosolygó almánkkal
     Versenybe is kezdünk;
 Fiaink épségén,
 Lányaink szépségén
     Nem kell szégyenkeznünk.

Szőke Tiszánk mentén
 Egy-egy naplementén
     Tombolnak a színek;
 Magyar kebeleekben
 Tűznél melegebben
     Dobognak a szívek.

Itt áll a költőnek,
 A nagy ébresztőnek
     Bogárhátú háza,
 Ki e föld ugarját
 S e haza magyarját
     Mostan is felrázza.

Dicső volt a multunk,
 Belőle tanultunk
 Építeni jövődöt;
 Megértük magunk is,
 Hogy már minálunk is
 Mozdulnak az erdők.

Két karom kitárom:
 Éltető világom
 Ez az éden-kertje;
 Nem kívánok szebbet,
 Jobbat, kedvesebbet:
 Ez az Úr kedveltje.

Minden enyém itten,
 Amit a jó Isten
 Kedvében teremtett;
 Én érzem legjobban,
 Ami benne dobban:
 A teremtő lelket!

Vergilius szelleméhez

Halhatatlanság hagyomány-teremtő
 Tiszta oltárán kegyes érzelemmel
 Áldozunk, vérző magyarok, tenéked,
 Vergiliusnak.

Nem, miként hajdan, hekatomba-vérrel
 S füstölő tömjén pazar illatával:
 Mert a vér szennyet hagy, a felkavargó
 Füst elenyészik.

Megbecsülést vár s az elismeréssel
 Szárnyaló hírnév magasába jutva
 Homlokán mindig megujult babérral
 Nyer diadalmat;

Meg nem értésből fakadó csalódás,
 Ismeretlenség s lebecsült önérzet
 Életet fojtó siralom-ködében
 Megfagy a költő.

Tégedet nem bánt a halál s enyészet,
 Róma legmértöbb dalos álmodója;
 Éltető napként melegít világod
 Kétezer éve.

Hány kicsiny bolygó veri vissza fényed!
 Hány nagy emberszív melegült tüzednél!
 Szellemed gyújtó s nevelő hatása
 Éltet örökké!

Napsugárban forr az erő, az élet:
 Rügy fakad, kristály nemesül, madár zeng,
 Vér kering, szellem ragyog, ég felé tör
 Minden a földön.

Éltető napfény a valódi költő:
 Benne fejlődik, vele nő erősre
 A dicsőn küzdő, soha nem hanyatló
 Nemzeti eszme!

Mások is zengték a mezőt, az erdőt
 Pásztorok sípján epedő dalokban;
 S nem feledkeztek meg a földművesnek
 Dolgairól sem.

A te gazdáid kegyes életükkel
 Tiszta boldogság jogos élvezői,
 S büszke vagy, hogy nincs az egész világon
 Szebb a hazádnál.

Hősi tettekről, daliás időkről,
 Küzdelemben vett vagy adott sebekről,
 Győzelemről és megaláztatásról
 Mások is írtak:

Am te voltál az, ki a bösz csatákban
 Megdicsőült hőst kevesebbe vetted,
 Mint a jog s törvény igazát betöltő
 Római polgárt!

Mert a harcoknak csak a veszteségét
 Érzi mindkét fél a nagy áldozatban,
 S csúf erőszakkal kicsikart sikerben
 Nincsen igazság!

Minket is megtört a kemény viharok
 Nemzetünk fáját leverő csapása:
 Mindenütt győztünk, s ma hazánk ledöntött
 Romjain állunk.

Hol van a napfény, mely ez éj homályát
 Biztató hajnal-hasadásra váltsa?
 Hol van a költő, aki öntudatra
 Rázza a lelkünk?

Halhatatlanság hagyomány-teremtő
 Tiszta oltárán kegyes érzélemmel
 Áldozunk, vérző magyarok, tenéked,
 Vergiliusnak!

Bessenyei

Ha lelkem a bús jelent megunta,
Visszaröpítem a messze multba:
Több emberöltő nagy távolába,
A szép, a bűnös Bécs városába;
Szép abban, amit műveltség adhat,
De bűnös abban, mit nem tagadhat:
Hogy oly veszélyes, amily megejtő,
Mert nemzetünkre halál e lejtő!

Nagy mohóságát az élvezetnek,
Felvillanását tüzes szemeknek
Látja, megérzi, meg is kívánja
Az ős Szabolcsnak hős daliája;
Hódít s meghódol a büszke testőr:
Szép ez az élet, szép mindenestől,
Álomvalóság, valódi álom,
Hol lenne párja a nagy világon!

De felriad, ha magába mélyed:
Méltó-e hozzá e léha élet?
Ha véget ér a bűvös varázslat:
Hogy állja útját csúfos bukásnak?
S míg néma önvád pirítja arcát,
Megvívja lelke szent, büszke harcát:
Forrong a belső nagy küzdelemtől,
És szárnyra kapva magasba lendül.

Csodás melegség támad szívében,
Nagyobb a becsvágy, mint volt a szégyen,
Mintha egy szózat zengene túlról,
Mintha egy sóhaj sírna hazulról;

A hosszú harcban megfáradt nemzet
Mindent elvesztett, semmit se szerzett,
Lenn csúszva-mászva a föld porában
Idegenné lett saját honában.

Nincs semmi kedve már a magyarnak,
Búsulva vígad, boldog, ha hallgat,
Multat nem érez, jövőt nem ismer,
Buzdulni nem bír, talán nem is mer,
Egymást nem érti, tanulni nem tud,
Nagy feladattól megretten, elfut,
Munkája meddő, nincs semmi vágya,
Megélni gyenge, meghalni gyáva.

Az hát a sorsunk, hogy elmerüljünk,
S dicsőbbet ennél ne érdemeljünk?
Kelet s nyugatnak véres határán
Így senyvedjünk el siralmas árván?
— Ne legyen átok rajtam s hazámon,
Magam is kelek, őt is felrázom:
Együtt ébredjünk tegnapról mára
Nemzeti létünk öntudatára!

Fásult közönynek van-é mentsége?
Elsorvadásnak halál a vége!
Munkálkodásban keressük üdvünk,
Sikert ne várjunk, amíg nem küzdünk!
Hajoljunk a jó példaadásra,
De önbizalmunk kárát ne lássa:
Csak ott virulhat igaz szabadság,
Ahol megszűnt a szellemi rabság!

Ha a magyar föld megreng alattunk,
Mert a világtól messze maradtunk,
S ha nincs, amit tán nem is kívánunk,
Se irodalmunk, se tudományunk:

Művelődésünk útjára térjünk,
Szép magyarságunk legyen eszményünk;
Művelt magyarság s magyar műveltség
Egymást segítsék, egymást kövessék!

Bessenyeink, ha te mostan élnél:
Mit óhajtanál és mit remélnél?
Alig lehetne többet kívánnod:
Beteljesült a te fényes álmod!
De ha manapság köztünk forognál,
Nagyon csalódva tovább álmodnál,
S mint aki érzi közel halálát,
Helyed minálunk alig találnád!

Van műveltségünk, de mi az ára?
Van magyarságunk, de mi a száma?
Műveltségünkért meghódítottak,
Magyarságunkért megcsonkítottak;
S ne legyen benne istenkáromlás,
Nagyobb bajunk az erkölcsi romlás,
Mert nem egyszerre okozza végünk,
Hanem cseppenként szívja ki vérünk!

Tudnál-e mégis felháborodni,
Méltatlankodni, megundorodni?
Vagy szánakozva néznéd keservünk,
Mit nem lehet már békén viselnünk?
Vagy megsiratnád fajunk bukását,
Látván, hogy sírját mennyire ássák?
Vagy fel se vennéd bús végzetünket,
Mely pallosával sújt le, ha büntet?

Nem, nem! Te ismét csak megifjulnál,
Talpra ugornál, kürtödbe fújnál:
Magad vezetnéd új küzdelemre,
Száz küzdelemből száz győzelemre.

Szállj le mihozzánk, új biztatást adj,
 Mert te az élet, az ifjúság vagy;
 Sorsunk is úgy fog előre menni,
 Ha megtanultunk hinni és tenni!

Hajsza

Hová, hová rohantok?
 Nem várnak-é a hantok?
 Úgyis belé zuhantok!

Megfagyva és elégve
 Mindennek ott a vége:
 Mért vágnod így elébe?

Miért e nagy sebesség?
 Használ-e a sietség?
 Jó, csak bajul ne essék!

Nincs abba semmi vétek,
 Ha vérmesen reméltek,
 De mindent el nem értek.

Oly véges a mi létünk!
 Akármi célnak éltünk,
 Csak holtig tart az éltünk.

Hogy ez mikor s mikép lesz,
 Inkább semmit se kérdezz:
 Nem jutsz el a miérthez.

Jobb közbe megpihenni,
 Erődet visszanyerni
 S új küzdelemre menni.

Ne hagyd a drága percet
Eltűnni, mert leperceg,
S szíved hiába reszket.

Hisz, ami egyszer eltűnt,
Úgy elsuhan felettünk,
Hogy sírba kell temetnünk.

Vess számot a jövőddel:
Ki tudja, merre dől el!
Bánj bölcsen az időddel.

S ti mégis csak siettek!
De hasztalan lihegték,
Mert élni elfeledtek!

Kisfaludy Károly

Jön, lángparipája lihegve dobog,
Ujjongva kitárul a lelke,
Keblében az isteni szikra lobog,
Útján ez a szikra tüzelte;
Itthon van, a vágya, reménye betölt,
Dajkája e róna, hazája e föld.

Elhagyta a harc diadal-mezejét,
Lánycsók nem igázza le többé;
Eldobta a földit a mennyeiért,
Nagy célja igézi örökké:
Küzdelmeken és akadályokon át
Felrázni nagy álmaiból a honát.

S pusztába kiált, mikor a komor éjt
 Oszlatja a tollal, ecsettel:
 Meg nem töri népe rideg közönyét,
 Szózatja a ködbe veszett el,
 Mert senki se érti szavát idebent,
 S csak szánja a csendzavaró idegent.

Elhamvad a hajdani nemzeti láng,
 Van multja, de semmi jövője;
 Érzéktelen itten a néma világ,
 Nem néz bizakodva előre;
 Olykor ha szemében a könny megered,
 Sajnálja is őt, de nem ad kenyeret.

S jön lángparipán vigyorogva a láz,
 Arcára tapadnak a rózsák,
 Száguld a nyomorba, amely megaláz,
 Gúnyolja hitét a valóság,
 Hogy rá is a nemzete végzete vár:
 Meghalni se tud, de megélni se már.

Míg isteni eszme himezte hitét,
 Balsorsa oly emberivé lett;
 Jer hát, te megunt, te halálra ítelt,
 Parlagra vetett magyar élet!
 Búsongani kár a hideg közönyön:
 Füljön feledő kacagásba a könny!

Eszményi világa ha összeomolt,
 S balvégzete száll vele szembe:
 Nem kell neki már se a lesz, se a volt,
 Beledobja magát a jelenbe,
 S fellépteti, messzire menni se kell,
 Kész környezetét s beköszönt a siker.

A léha nagyúr, meg a renyhe paraszt,
 Aggszúz, aki férjre vadászik,
 Ifjú, kit a pénz nyeresége maraszt,
 Haspók, aki csak lakomázik,
 S még hány faragatlan, ügyetlen alak,
 Torzítani se kell s diadalmat arat.

Meglátjuk e föld felemás urait:
 Mokány örök ifju minálunk,
 Nászt halmoz a Lombai plánuma itt,
 Perföldire százra találunk;
 S mert mind a miénk, mosolyunk se fanyar,
 Kedves, ha bohózatos is, de magyar!

Megdobban a szíve, magára talál,
 Munkája emelte az élre,
 Felpattan a gátra s amint oda áll,
 Már nemzete büszke vezére.
 Nem rémiti semmi sötét zivatar,
 Buzdítani, gyújtani, hatni akar.

S megy, gyászparipája ragadja tovább,
 Szárnyával a csillagot éri,
 Robogva repül hegyes és sikon át,
 S egy nemzet imája kíséri;
 Bús népe siralma nem is temetés,
 Inkább televényes ugarba vetés.

Megrendül a föld s haladásra mozog,
 Nem csügged a „rákosi szántó“,
 Megindul az élet, a napra hozott
 Sok kincs a jövőbe sugárzó;
 Áldott ez a hajnal, az ébredező,
 Dolgos kezet érez a munkamező.

Köréje sereglik az új ivadék,
 Már megszületett a jövőendő;
 Nagy kornak a kezdete itten a vég,
 Megmozdul a végtelen erdő;
 A lélek, a munka hatalmas csodás,
 „Csak példa a mult siratója, Mohács“.

Nem kell idegenbe keresni nagyot,
 Ez lenne hitünknek a veszte;
 Ha tündökölön a szivünkbe ragyog,
 Itt is gyökeret ver az eszme;
 Megkötni, növelni: e nagy feladat
 Lendíti nyomába a hű fiakat.

Megy, gyászparipája tüzes szekeren
 Messzebbre kerül s magasabbra,
 Fellángol utána a nemzeterény,
 S ő mind kebelére fogadja;
 Már fenn ragyog, a maga fényiben ég,
 Megnyílik előtte a végtelen ég.

Tűz

Mily szent a tűz, ha lánggal ég
 S magasra törve fellobog:
 Magasba vonja őt az ég,
 És én is égre gondolok.
 A fénye megvilágosít
 S világa tündérszárnyain
 A mennybe röppen át a hit
 S elűzi rémes álmaim.

Mily szép a tűz, ha lángja közt
 Egymást cseréli szín, alak,
 S betölti szépen azt a közt,
 Mit nyitva hagy zord pillanat.
 Nem sújt a gond, nem bánt a lét,
 Nem érzek és nem szenvedek:
 Rám szórja minden kellemét
 A boldogító képzelet.

Mily jó a tűz, ha láng alatt
 Parázsban égve hőre vált,
 S hozzám símulva, mint a nap,
 Feloldja lelkem jéghevát.
 A vén, beteg szív fölhevül,
 Fürdője volt e jó meleg,
 És lassan, észrevétlenül
 Szememből néma könny pereg.

Csoma

Nagy messze, hol a Himalája
 Szűz homloka égbe mered,
 S három ragyogó koronája
 Tündöklük a róna felett:
 Állj meg, kutatószemü vándor,
 S olvassad e síriratot:
 Itt nyugszik a hős Csoma Sándor,
 Kit nemzete megsíratott.

Ki volt a homálybul előtűnt
 Ösvényeken áthaladó
 Nagy hős, aki példa előttünk,
 Tisztelni, csodálni való?
 S mi volt az a cél, ami végett
 Vállalva veszélyt, akadályt
 Szent vértanúság az az élet,
 Mely benne urára talált?

Egy férfi, ki arra se várhat,
 Míg egy segítője akad:
 Bátran nekivág a világnak,
 Ledönti a gátfalakat,
 Szenvedve, lihegve, törődve
 Pihenni sehol se marad:
 Vágy hajtja továbbra, előbbre,
 S elszánt, nagy, erős akarat!

Tengernyi nehéz veszedelmek
 Várják a csodás keleten,
 Hol bajt szimatolva figyelnek:
 Mért jött a gyanús idegen?
 Hányszor veri, tépi, riasztja
 Balsors, ami nem szünetel;
 S nem vér ölelésre, vigaszra:
 Hiszen neki mennie kell!

Elszenvedi India hőjét,
 Eltűri Tibet hidegét,
 A szenny tapadó levegőjét
 S a láz tüzelő erejét:
 Más láz, ami gyötri, emészt
 Káprázatos álmaival,
 S más vágy, ami vérzeni készti:
 Vagy megleli, vagy belehal!

Egy észme igézetes álma
 A fény, mely előtte ragyog:
 Eljutni a régi hazába,
 S megtudni, mi a magyar ott?
 Hogy zengi elődei nyelvét?
 Hogy érezi fajtudatát?
 S feltárja-e száz közös emlék
 A mult s jelen arculatát?

Hírt vinni az ott maradottak
 Késő ivadékainak,
 S hírt hozni a hátrahagyottak
 Küzdő maradékainak!
 Ráismer a régi rovásra,
 Biztos jel az ős tulipán;
 A gím s turul útmutatása
 Visz nyomra az ősök után!

Oly távoleső az a csillag,
 S oly ködbevesző az a mult:
 De boldog, amíg neki csillog,
 Bármily lehetetlen az út.
 Ha nem jut is álma nyomába,
 S titok marad a hagyomány:
 Akkor se vesz élete kárba,
 Hasznát veszi a tudomány.

Mennél közelebbre halad már
 A célhoz, amit keresett:
 Testvérkutató hite annál
 Mélyebb, igazabb, nemesebb.
 Nem látja, mi van körülötte,
 Nem dől meg a végzet előtt,
 Nem érzi, ha ostor ütötte:
 Örök hite vértezi őt!

Ő hitte, hogy álma valóság,
 S nem űzi sikertelenül;
 Meddőnek itélni a sorsát
 Nem fogja az, aki hevül!
 Csak kishitőség ne ijessze
 Az ingadozót, habozót:
 Nem nyer diadalmat az eszme,
 Ha nincsenek álmodozók!

Szív és ész

A szív s az ész, ha szűkre mérték,
 Lelkünk aligha tölti meg,
 S a nagy sötét, a nagy hideg
 Nem boldogító életérték.

A szív s az ész, ha bőre szabták,
 Hogy túlcsapong a gát felett:
 Felhőbe jár, vakon szeret
 S megrontja boldog áldozatját.

A szív nagy eszmeérlelő,
 Küzdőterén a gondolatnak;
 S érzelmeinkre féket adhat
 Az ész, az emberismerő.

A szív s az ész egymásra lelve
 Egymáson át visz győzelemre!

Ének Jókairól

Egyszer a jó Isten teremő kedvében
Segíteni akart a szegény magyar népen;
Szenvedéseire szánakozva gondolt,
Adott neki egy nagy igazmese-mondót.

Mesébe való az, amit ezer éve
Áll ki ez a nemzet küzdve és remélve;
Küzdelmünk visszhangja, reményünk oltára
Méltó legyen majd a gyönyörű munkára!

Fényt a napsugárból, színt a szivárványból,
Mézet a kerek föld ezer virágából
Gyűjtött, hogy elérje örömének teltét:
Így alkotta az Úr Jókainak lelkét.

Ki érti meg, ha nem született magyarnak:
Mi ad neki rajtunk erőt és hatalmat?
S aki egyszer magyar, ki ne értené meg
Áldásait az ő örök érdemének?

Jókainak lelke, bármilyennek tartsák,
Maga a rajongó örök fiatalság;
Hősei homlokán fénynek glóriája
Ifjú éveinknek büszke ideálja.

Tisztaság, nemesség gondolatban, tettben,
Nagyratörő cél, és mégse lehetetlen;
Szemünk lánggra lobban, szívünk tettre dobban:
Akarni és merni ki tanítna jobban?!

S mennyi színe van, ha festeni akarja,
 Milyen is a multnak s jelennek magyarja;
 Sebeinket sokszor elevenig tépi:
 Vele sír az asszony, vele sír a férfi!

Ha felülkerültünk, józanságra intett,
 Amikor elestünk, ő emelt fel minket:
 Viseljük el békén, amit a sors ránk mért,
 Élni is, halni is tudjunk szép hazánkért!

És amit elmesél, s ez igazán rávall:
 Bevonja lelkének arany-humorával;
 Olvassad Jókait, ha megöregedtél,
 S nem fogod érezni, mi az a hideg tél.

Zengő szava olyan, mint a madárének,
 Édes a beszéde fiatalnak, vénnek;
 Lehozza az eget gyönyörűségedre,
 Máskor meg magával ragad az egekbe.

Föld felett, víz alatt, idegenben, itthon
 Semmi se maradhat szeme előtt titkon;
 Megérzi az újat, meglátja a régít:
 Az ő világának sose éred végít.

Mikor vele vagyok, mintha ünnepelnék:
 Nem érzem az élet ezer gondját, terhét;
 Megfürösztli lelkem, megnöveszti szárnyam,
 Vele tudok hinni Nagy-Magyarországban!

Az óra

Az óra egykor így mesélt
 Álomba ringató mesét,
 S megállt a kedvemért:
 Élvezzed ifjuságodat,
 Míg tiszta boldogságot ad,
 Míg érzed kellemét.
 A röpké perc elillanó,
 S míg benne álom a való:
 Mindent megédesít;
 Miért sietned oktalan,
 Mikor szivednek titka van?
 Maradj, míg jólesik!

Az óra most már nem mesél,
 És mintha úzná messze cél:
 Száguld, akár a vész;
 Mióta tűnni kezd a nyár
 S a hosszú télnek gondja vár:
 Már szinte rám se néz.
 S bár hallja néha sóhajom,
 Mert sorscsapással van bajom
 S marasztanék időt:
 Egy pillanatra sem pihen,
 Csak ezt susogja röptiben:
 Siess, mert nincs időd!

Arany

Nem hal meg a mult, bárhogya döntögessze
 Szent csarnokát az aknarobbanás;
 Jövőt nem adhat pusztá vakszerencse,
 Hitvány halálra nincs feltámadás.
 Vértő magyarság, károdon tanultad,
 Hová sodornak eszménygyűlölők:
 Ha nem becsülsz meg fényes, büszke multat,
 Hogy' érdemelnél boldogabb jövőt?!

A törpe lélek úgy tekint a nagyra,
 Hogy abban semmi tiszta nem marad;
 Hozzá nem érhet s nyugton mégse hagyja:
 Boldog, ha rádob foltvető sarat.
 De mind hiába, mert csak átsuhannak
 Az emberöltők rajta nyomtalan:
 Ami arany volt, megmarad aranynak,
 S Arany élteben, holtában Arany!

Ha megbecsülés mérlegén a nagyság
 Szárnyalja túl a többi érdemet,
 S erkölcsiségben tündöklő igazság
 Torz és idétlen gúnytól nem remeg;
 Ha az derék, kit áldva emlegetnek,
 S ha az dicső, ki önfényben ragyog:
 Ne szabj határt a hálás tiszteletnek,
 Nem volt Aranynál áldottabb, nagyobb!

A lelki nagyság nem kíván hatalmat,
 Úgy él, amint a sorsa rendelé,
 Csak hivatása szózatára hallgat,
 Haladni így tud biztos cél felé;
 Örül, ha szenved, csüggedést nem érez.
 Körét betölti, sírban is szeret,
 S imát rebegve tér meg Istenéhez:
 Ember nagyobb, jobbat nem tehet!

Ha az magyar, ki férfi-áldozattal
 Csügg társtalannak érzett nemzetén,
 És szembeszállva küzd az áradattal,
 Hogy el ne nyomja semmiféle kény;
 Ha érzed azt, hogy összetört szívének
 Mi volt e vértől ázott föld-darab
 S mért sírt a húrján fájó koldusének:
 Ki volt Aranynál hívebb, magyarabb?!

A bús magyarság drága, szent örökség,
 Örökre szóló nemes-levelünk;
 Lábbal tiporják, kínzó gúzsba kössék:
 Belőle semmit el nem engedünk.
 A kishitőség gyáván veszni hagyja,
 Nem tudja tán, hogy mért oly bánatos:
 De szégyen arra, aki megtagadja,
 És átok arra, aki rátapos!

Ha gyújt a költő lelkes szózatában
 Az ősi nemzet-fenntartó erő,
 Korhol, vigasztal ihletett dalában
 S kétségeinkből tetterre hív elő;
 Ha megnyugodnunk, bízunk, harcra kelnünk
 Nehéz időkben mindig jólesett,
 Méltán lehet a költőt ünnepelnünk:
 Nem volt Aranynál mélyebb, lelkesebb!

Fényt szór az elmúlt daliás időkre,
 Hősök vitézi tettein hevül;
 S ha elborulva néz tovább előre,
 Az eszme vonja: rendületlenül!
 Nem léhaságnak áldoz tiszta lantján
 Akkor se, hogyha szent haragra gyúl;
 S a nyelv hatalma oly csodás az ajkán,
 Elbűvöl ellenálhatatlanul!

S ha jól tudod, hogy Toldi a mi hősrünk,
 Hogy Csóri népe a mi nemzetünk,
 A vén gulyás is a mi ismerősünk,
 S az a rab gólya mit jelent nekünk;
 Ha megsiratjuk a mi walesi bárdunk,
 S el nem cseréljük soha senkiért:
 Kiben lehetne teljesebb világunk?
 Ki lesz Aranyánál jobban a miénk?!

A Vojtináktól vársz eszményiséget?
 Hazátlanoktól nemzet-ébredést?
 Mesterkedőktől értelmes beszédet?
 Gyűlölködőktől önfegyelmezést?
 S ha csak nekünk szólt s úgy emelt az égig
 Magasba lendült művész-ihlete:
 Mért fájjon az, hogy mások meg nem értik,
 Mit ér nekünk az ő költészete!

Nem pusztá játék hangzatos szavakkal,
 Sekélyes érzést ködben sejtető;
 Nem röppen el a múltó pillanattal:
 Emlékező és emlékeztető!
 Egy ezredévnék fénye, győzedelme
 Buzdít e lanton s hősi éneken:
 Erőt a multból nyersz a küzdelemre
 Most és örökre, árva nemzetem!

Ha megjelenysz a tetemre-hívásra,
 Mert vádolód a lelkiismeret:
 Ne vágyakozzál új hídavatásra,
 Keményen állj a mélységek felett!
 Költőd is úgy fog új életre kelni,
 Ha tette képes nemzet költi fel;
 Nem eltemetni s gyásszal ünnepelni:
 Aranyt szeretni és követni kell!

Fénypálya

A fénysugár, a nap leánya
 A holt anyagba zárva él:
 Magasba felhő, mélybe bányá
 Őt rejti, mint okát a cél;
 Aztán erőre, hőre válva
 Teremtni, rontni útra kél
 S nem vész el a nagy végtelenben,
 Anyjához újra visszalebben.

A lélek, Isten égi titka,
 A testbe zárt energia,
 Por sátorában égi szikra,
 Szabad hazának rab fia;
 Remélve, küzdve kell e tiszta
 Csodának bennünk hatnia,
 Hogy győzve minden bűnveszélyen
 Atyjához újra visszatérjen.

Bethlen Gábor

Hozsánna Bethlen Gábor szellemének
 Emlékezésünk áldozatjaul:
 Hozzá a fénybe lelkünk el nem érhet,
 De büszkeségünk égi lángra gyúl.
 Hogy szégyenünkben túrni, várni kell még
 És szenvedésünk kétszer akkora:
 Emelje szárnyunk győzedelmi emlék,
 A boldog Erdély szép aranykora!

Ó mennyi könny, vér, kín előzte jöttét,
 Sorvadt a nemzet, jajba fúlt a hit:
 Élt bujdosóként, meghalt száműzöttként,
 Vagy rabkenyéren szőtte álmait.
 Hiába volt a küzdelem hevében
 Szent pajzs a tiszta lelkiismeret;
 Hiába volt az Úr kegyelme ébren:
 Lábbal tiporták földi istenek.

Nagy volt a mélység, melyből felkiáltott,
 Gyötrő a kép, amellyel álmodott;
 De öntudatra jutva, minden átkot
 Megtört s lerombolt minden áljogot.
 És talpra állt a Bethlen nemzedéke,
 Lélekre nagy, de számra sem kevés:
 Hiszen ha volt is, bécsi volt a béke,
 Írott malasztban durva hitszegés!

Nagy küzdelem volt, mit magára vett fel
 A harcmezőn is békefejdelem:
 Nem hasznaváró ádáz gyűlölettel,
 De hogy hitéről vallomást tegyen.
 A háborút a béke eszközéül
 Használja három felkelés alatt;
 Király lehetne, hogyha lelke szédül
 S megejti őt egy gyenge pillanat.

Nem önmagának óhajt fényt, hatalmat:
 Kis nemzetének tervez nagy jövőt,
 Hogy meg ne döntsék gondok, fáradalmak,
 S helyét megállja a világ előtt.
 Féltől ne bántsa, sas ne szépje széjjel,
 Feszülten álljon őrt az ész, a kard:
 Szabad hazának útján így vezérel
 Egy gondolatra minden hű magyart.

Vezér, ha arra hívja őt a szükség,
 Tudós, ha kedvét bátran töltheti;
 Két kézzel ontja aranyát, ezüstjét
 Mindenre, ami művelt s nemzeti.
 Ármányra csellel, gőg szavára daccal,
 Rút árulásra vassal válaszol;
 Mindíg segíteni kész, ha bús panaszt hall,
 S ha kardja hallgat, bibliája szól.

Magyar hitével ősi hit magyarja,
 Vitában is nagy, lelkes magvető:
 De mindenütt a lényegest akarja,
 S külső okokkal meg nem győzhető.
 A „bíborossal“ szembeszáll merőben,
 Buzgón protestál, küzd is ellene,
 De Káldi könyvét támogatja bőven,
 Mert győz a dogmán férfi-jelleme.

Hozsánna Bethlen Gábor szellemének:
 Ma elfeledjük minden bánatunk;
 Ma biztatók az álmok és remények,
 Mert szárnyra kapva hozzá szállhatunk,
 És egyesülve vágyban, gondolatban
 Megérjük egyszer minden poklon át
 Az oszthatatlan, elválaszthatatlan,
 Dicső Magyarhon boldogabb korát!

A kereszti

Ó végtelen tökéletesség,
 Magasztos eszme: szent kereszti!
 Megtörted Isten földi testét,
 Hogy bűneinket elfedezd.
 Fölötted megnyílt égi kárpit,
 Alattad rombadőlt világ...
 Valóban annak lelke járt itt,
 Ki értünk adta egy Fiát!

Vérrel pecsételt áldozatja
 A tépelődő szívbe nyit;
 Boldog, ki néki tartogatja
 Titokban omló könnyeit.
 Ha nem leszünk is vértanúk mi,
 Értsük meg ezt a szent jelet:
 A föld porából mennybe jutni
 Csak szenvedésen át lehet!

De jaj neked, ha puszta jelnél
 Nem több a drága, szent kereszt:
 Rút szenvedélyek rabja lennél,
 Ki egyre támad, egyre vesz.
 A gyűlölet, ha tetterre válik,
 Átok, ha jognak véled is;
 Nekünk szeretni kell halálig,
 Szeretni ellenünket is!

S ne azt tekintsük ellenünknek,
 Ki bátran szembeszáll velünk:
 Magunkra mérjük fegyverünket,
 Itt kell a bajt leküzdenünk!
 Nem arra sújt az Úr haragja,
 Ki bűnösebb a többinél,
 De aki gyáván megtagadja
 S áldott nevével visszaél!

Egész valónkkal, életünkkel
 Dicsőítsünk meg, szent kereszt;
 Benned nekünk is vérzenünk kell,
 Hogy váltságunkat megszerezd!
 Alázatosság köntösében
 Kell földi terhem hordanom,
 És szüntelen csak arra néznem,
 Hogy szent a néma fájdalom!

Tisztább az erkölcs, szebb az élet,
 Megérthetőbb a földi lét,
 Ha fölfelé tekint a lélek,
 Mert megtalálta Istenét.
 Jöhetnek újra ezredévek,
 Multtá avulhat a jelen:
 Az istenember szent jelének
 Hatalma véges-végtelen!

Tisza István

Felharsan árnyad templomában
 A szó: „így kellett lennie!“
 S nem mer szemedbe nézni bátran
 E gyáva kornak senkije.
 Nem érti törpe nemzedékünk,
 Mi volt e szó: vád, vagy panasz;
 Csak érzi, sejti: jaj minékünk,
 Ha megnyugvásod hangja az!

A kárhozatban lenne élet,
 Mely téged s minket eltakart?
 Vagy Isten az, ki úgy ítélhet,
 Hogy átka mindörökre tart?
 Ész fel nem éri, hit tagadja,
 De lelkünk mégis megremeg,
 Hogy vérbe, szennyes áradatba
 Mért fúlnak eszmék, emberek?!

Eszméd nevében néma váddal
 Tetemre hívod nemzetünk,
 S erény a bűn, amit reád vall,
 És bűn az, amit nem teszünk.
 Míg sírva néztük, mink veszett el
 Sok szófecsérlő éven át:
 Te talpra álltál s vaskezeddel
 Megtörted a „komédiát“.

De szembeszállni minden ellen,
 Mi terveidbe ütközött:
 Mit ér tudás, mit ér a jellem
 A bős, az ádáz harc között?
 Ész, kar, keménység mindhiába,
 Gúny mérge várja jöttödöt,
 Sárral dobál a dőre, kába,
 S elgáncsol aljas gyűlölet.

Ezer viharban fájt a lelked
 Magadba fojtva könnyt, panaszt;
 Néped bizalmát érdemelted,
 S a nép gyanúra váltja azt.
 Gonosz merénylet célja voltál,
 De férfi is: „menjünk tovább!”
 Így nőtt a vérre szomjas oltár
 S meghozta szörnyű Golgotád.

Akarni, bármi lesz a vége:
 Hazánknak apja mesterünk;
 Munkálni gyötrő lángban égve:
 A legnagyobbra ismerünk;
 Vezetni gyászos naplementén
 A nemzet bölcse állt elő:
 Te hinni, tenni, győzni mertél,
 És eltiport a nyers erő.

Te tudtad azt, hogy végzetünkkel
 Te léssz az első áldozat,
 De szent a hűség: vérzenünk kell,
 Dacolva vártad sorsodat.
 S mi megnyugodjunk, tétovázzunk?
 Gyalázat a tragédia,
 Ha nincsen elszánt harci lázunk:
 Így nem szabad maradnia!

A lét

Az ember ősi gondja
Sarkallni szellemét,
Hogy biztosan megoldja:
Mi voltakép a lét?

Kereste már az égen
S a mély csodákba lenn,
A tűz s a víz jegyében,
Csak önmagába nem.

Két végletig csapongó
Az elv, a gondolat:
Lét, ami változandó,
Lét, ami megmarad.

Pedig külön haladva
Mindkettő tévedés,
Míg egymást támogatva
Valóra ébredés.

Ne menj a végtelenbe
Sok fejtörésen át:
A véges emberelme
Megérzi e csodát.

A lét a regg s az este,
Amit megérhetünk,
Az ember lelke, teste,
Míg tart az életünk.

A test az állhatatlan,
Örökre változó,
A lélek halhatatlan,
Akár az Alkotó!

„Csak a teste!”

Nyári hajnal harmatában
Fenn jártam az egri várban;
E falakban, e kövekben
Történelmünk szárnya rebben.

Nagy időknek látomásán
Tűnődtem a Bebek-bástyán;
Itt a vég is, mint a kezdet,
Gárdonyira emlékeztet.

Magam körül érezve őt
Megálltam a sírja előtt;
Lelkem ott is őt kereste,
De nem ő volt, „csak a teste!”

Teste, az a földi, gyarló,
Porrá válik, mert halandó;
De a lelke száz alakban
Környez e szent pillanatban.

Régi magyar életünkbe
Gárdonyival léphetünk be;
Tolla alatt sose avult:
Elevenné válik a mult.

Ha csillagon jár az eszem,
Gárdonyira emlékezem;
Nemzetünknek lelke dobban
A nagy „Egri csillagokban”.

Minden, amit végigélhet
Az igazi magyar lélek:
„Fűzfalevél, nyárfalevél”
Róla beszél, róla regél.

Amit egyszer megálmodott,
Amibe csak belefogott:
Mesemondó ajkán végül
Miránk maradt örökségül.

Benne van a napsugárban,
Mámorító illatárban;
Tréfás kedvben, tüzes borban
Szellemének lángja lobban.

Bölcsesége, igazsága,
Szeretetre-méltósága
Érző lelkünk megragadja,
Megindítja, elringatja.

Lelke csodás szabadságát,
Nyelve tiszta magyarságát,
Ha magunkba nem fogadjuk,
Jövendőnket megtagadjuk.

Legyen lelki értékével,
Halhatatlan érdemével
Dicsőségünk hirdetője
Nemzetünk nagy nevelője!

Titok

A földben és a földön,
 A vízben és a légben
 Titokzatos hatalmak
 Munkálnak észrevétlen.
 Nem látható erőkből
 Születnek nagy csodák,
 S ha látod is, nem érted
 Sem célját, sem okát.

Megméri a tudós fő
 A végtelen világot,
 Szolgálatába hajtja
 A fényes napvilágot,
 És büszke öntudattal
 Mutat reá, hogy itt
 Fent s lent örök, hatalmas
 Törvény uralkodik.

Megérzi a nemes szív
 Csodálatos hitével,
 S a mélynek és magasnak
 Titkához bizton ér el:
 A cél az üdv, a szépség,
 Az ok a jó s igaz,
 És ami boldogíthat,
 Isten kegyelme az!

Strófák Szabolcska Mihályról

Elindult a tiszaparti
 Füzesekből,
 Elbúcsúzott azoktól a
 Neki mindig kedvesektől:
 Tiszaparti füzesektől.

Ott hagyta a rámosolygó
 Délibábot:
 Szárnyarakapott lendülettel
 A világnak nekivágott:
 Ott hagyta a délibábot.

Idegen föld Babelében
 Messze járva
 Lelt zsoltáros lelke mélyén
 Drágagyöngyre: önmagára;
 Idegenben önmagára.

Valami nagy, csodálatos
 Szent bánattal
 Viaskodott hivatásán
 Virradattal, alkonyattal,
 Csodálatos, szent bánattal.

Szíve megtelt fájón édes
 Szeretettel
 S bús dalokkal, amelyeket
 Csak minekünk zenghetett el
 Fájón édes szeretettel.

Költő lett a prédikátor
 Palástjában,
 Nemzetének prófétája
 Csodaváró hazájában
 Prédikátor palástjában.

Csendes dalok melegsívű
 Poétája,
 Gondolatok, hangulatok
 Muzsikáló nótafája,
 Csendes dalok poétája.

Költészete aranyozta
 Imádságát,
 S imádsága sugalmazta
 Költészete tisztaságát,
 Imádságos tisztaságát.

Pásztortűz volt az alföldi
 Magyar pusztán,
 Világított, melegített
 Mindnyájunkért imádkozván;
 Pásztortűz a magyar pusztán.

És a rajtunk itt felejtett
 Éjszakán át
 Végigjárta magyar földünk
 Meggyalázó Golgotáját,
 A keserves éjszakán át.

Perbe szállt a sátánlelkű
 Igazsággal:
 Mért bánt olyan kegyetlenül
 A letiport magyarsággal,
 Sátánlelkű igazsággal?!

Sírházában se leli addig
 Nyugodalmát,
 Míg az Isten meg nem hozza
 A magyar ügy diadalmát,
 Hogy megnyerje nyugodalmát.

Minden magyar ott volt az ő
 Nagy szívében,
 Mindegyikkel együtt érzett
 Bánatában, örömében,
 Mind ott volt az ő szívében.

Lelke fent járt a mennyei
 Magasságban,
 S annak üdvét éreztette
 Az emberi szívjóságban,
 Mélységben és magasságban.

Álmaiból azzal ébredt
 Öntudatra,
 Hogy a múzsa nem homlokon,
 Hanem szíven csókolgatta;
 Ezzel ébredt öntudatra.

Azt kérdezi tőle az Úr
 Elborongva:
 Tiszta szívvel jössz-e hozzám,
 Hogy bejuthass hajlékomba?
 Ezt kérdezi elborongva.

— Hogy szívemet idehozzam,
 Nem tettem:
 Szétosztottam odalent a
 Tiszaparti füzesekben;
 Bocsásd meg, ha rosszul tettem.

Kiderül az égi Felség
 Szent orcája,
 S az angyalok rózsát dobnak
 Isten áldott szolgájára,
 Népe kedves dalosára.

Miért?

Vallj tiszta elveket,
Szolgálj közérdeket:
Jutalmát lelheted.

Tűzz messze célokat,
S ha néha gondot ad:
Ne tétovázz sokat!

Van-é, vagy nincs siker,
Nagyobbak döntenek el;
Nekünk haladni kell!

Ne mondj le semmiért,
S nyugodj meg, bármi ért,
Csak azt ne kérdd: miért?!

Pintér Jenő halálára

Egy emberélet fáradalma
Göröngyös úton, szüntelen,
Egy büszke lélek forradalma
Önnönmagával szüntelen,
Egy égető vágy lüktetése,
Mely minden gáton áthatol:
Tebenned megdicsőülésre
Jutott a szó, a szív, a toll.

Katedra, ó te drága szószék!
A szárnyat öltött gondolat
Azt, ami benne megkapó, szép,
Szétszórja, mint a fényt a nap;

És míg tudásunk szellemének
 Szikrája röptén lángra gyúl:
 Ajkunkon ó hány szomju lélek
 Csüng, érlelődik, gazdagul!

Tebenned rég a nagy professzort
 Becsülte minden nemzedék;
 A bölcsesség, mely nyelveden szólt,
 Elvitte híred szerteszét.
 Eszményi, végig szürke pályád
 Bár sose volt jutalmazó,
 Hiába, mégis ezrek áldják:
 Hatalmas kincséd volt a szó!

Kápráztató az eszme fénye,
 De lelke mégis a meleg:
 Ez dönti el, hogy benne élj-e,
 Vagy másra vesd figyelmedet.
 S könnyű az eszmét általadni:
 Szólj, és a vágyad teljesül;
 De lelkesíteni, elragadni
 Csak az tud, aki lelkesül.

Tebenned nyelvünk tisztasága
 Lángolt az oltár szent tüzén:
 Száz fegyvereddel síkra szállva
 Magyarságunkért küszködél,
 És nemzetünk e küzdelemre
 Utána indult s visszahív,
 Mert nélküled nincs győzedelme:
 Téged hevít a láng, a szív!

Ez hajt a rejtett vakhomályba
 Feltárni multunk titkait,
 Ez hív a szellem templomába,
 Szebb s jobb jövőre ez tanít;

Mindent kutat, sejt, lát, megérez,
 Nagy alkotáson fáradoz,
 Eljuttat a mű sikeréhez,
 És boldog, akit lázba hoz.

Tebenned egybeforrt a nagy mult
 Nyomán a késő nemzedék:
 Felépítetted irodalmunk
 Alapját s teljes rendszerét.
 Művész-igazság, bölcs ítélet
 Élő vizéből ihatol,
 S szárnyán az eszme ihletének
 Csodás erővé nő a toll!

Egy perc, s a toll, a szív, a szó mind
 Megtört, megállt, elhallgatott,
 S immár felénk halk búcsúszó int:
 Siratjuk a te gyásznapot.
 De semmi el nem veszhet itt lenn,
 S ott fenn öröme lesz okunk:
 Te élni fogsz majd műveidben,
 S mi elfeledni nem fogunk!

Tűnnek az órák

Tűnnek az órák,
 Múlnak az évek,
 Nőnek az árnyak,
 Elfogy az élet.

Nincs maradásunk,
Nincs pihenésünk;
Baj, ha előzünk,
Baj, ha lekésünk.

Mért e sietség?
Mért ez a hajsza?
Merre a célja?
Merre a haszna?
Ó hisz e földön,
Bárhova essék:
Egy a mi sorsunk,
Egy a fizetség!

Egy-e: ki tudja?
Jó-e: ki látta?
Bánt ez a kétség,
Biztat e hátha:
Jobb az örök fény
Drága reménye,
Mint a halálnak
Bús örök éje.

Én e hitemben
Boldogan élek,
S oly bizalommal
Várom a véget:
Mert a halálban
Szent nyugalom van,
S lelkem a porból
Újra kilobban!

Sajó Sándor emlékének

Magyar borongás mély gordonka-hangja
 Nem ködbe kéklő multon andalog,
 Mikor szívünket hasgató dalod
 Felbúg a búsan kongó vészharangra.

Mily borzalom volt látnod, hallanod,
 Hogy szégyenében egymást tépi, marja
 E csonka földnek eltiport magyarja:
 Feltámad-é a büszke nagyhalott?!

Nemes tüzednek szent lángjában égve
 Vészben-viharban gyászol nemzeted
 S a te hazádért küld fohászt az égbe:
 Ott fenn találj meg, amit itt kerestél,
 S lásd onnan is, mily búsan emleget
 A hú barát, a bajtárs és a testvér!

Szikla

Kemény kőszikla vagy,
 Hogy szembeszállj a vésszel?
 S dacolni kész erőd
 Nem önmagadba vész el?
 A büszke sziklaszál
 Csatára készen áll.

Kemény kőszikla vagy,
 Hogy vár fokát viseljed?
 És annyi jót igérsz,
 Hogy bízzanak tebenned?

A biztos sziklavár
Mentésre készen áll.

Kemény köszikla vagy,
Hogy meg ne tűrj kudarcot?
S élet-halálra szánt,
Hogy visszaverd a harcot?
Kész győzelemre még,
De mindig szikla légy!

Végvári

Ne mondja senki, hogy meghalt a költő:
„Eszmének indult“ és az eszme él!
Hitet belőle nyert egy emberöltő:
Nem pusztul, aki bízva küzd s remél!
Nem menti meg még pusztá életét sem,
Ki őrhelyéről gyáván megszabad;
Ha nem hiszünk az elrendeltetésben,
Kétségbeesnünk akkor sem szabad!

Te láttad a bajt: átok ült hazádon,
Hallottad a jajt: minden elveszett!
De hogyha nem lesz, aki szembeszálljon:
Halálra gyengül árva nemzeted!
S elszánt haraggal, bárhogy sújt a végzet,
Vállalva mindent, bármi sorsra jutsz,
Jósként, ki mindig többet s jobban érzett,
Kimondtad a nagy szót: „eredj, ha tudsz!“

De tudsz-e menni? nem tart vissza semmi?
 Nem hallod azt a belső szózatot:
 Meghalni sem tudsz, nemcsak megpihenni,
 Ha ezt a földet meg nem tarthatod!
 Szentebb e végvár s drágább mindeneknél,
 Csak itt találhatsz boldog életet,
 S ha mégse élhetsz úgy, ahogy szeretnél,
 Élj szebb jövődért „úgy, ahogy lehet!“

Nem harci kürt, csak „Atlantisz harangja“
 Zúg benn s künn, mint a lelkiismeret:
 Jaj annak, akit el nem ér a hangja,
 S csak sírni tud a ravatal felett!
 Meddő panasszal el semmit sem érünk:
 Nem kel ki a mag, csak ha elvetik;
 Hős magvetőkként kell eszünkre térnünk
 S előre törnünk véglegelhetig!

Erő a nemzet hosszú szenvedése,
 S az ellenállás, mint a sziklabérc,
 Dacolva dobban minden döngetésre,
 Ha önmagadhoz bátran visszatérsz.
 Erdély magyarja! hóhérekévre jutván
 Multad s jövőddel úgy vess számadást,
 Hogy lelkeséged fáradalmas útján
 Megérdemeld a nagy feltámadást!

Te elviselted életed keresztjét,
 Roskadva hordtad súlyos terhedet,
 De lelked, amint öntudatra eszmélt,
 Vértő hazádnak prófétája lett;
 Pásztortüzeddel lángolóra fűtve
 Reménykedésünk diadalra vár:
 Ó csapj le már a hitvány keselyűkre,
 Ismét szabaddá lett „sólyom-madár!“

Az eszme

A költő műhelyében:
Agyában és szívében
Az eszme áll az élen.

Kipattan, mint a szikra:
Fényét magába issza
Agyunk s úgy adja vissza.

De lángra mégse szépül:
Szívünk melege nélkül
A fény is elsötétül.

Ha tiszta értelemnek
S őszinte érzelemnek
Eszméi szárnyrakelnek,

És egymást támogatva
A kettő gondolatja
Lelkünket megragadja:

Ihletbe révedezve
S boldog gyönyört szerezve
Kristályosul az eszme.

Itt látod, itten érzed,
Hogy alkotó igézet
Csodája a költészet!

Suomi

Hogy forr, hogy őrjöng fagyban is égetőn
 A gátjavesztett rettenetes pokol,
 S felrobbanása bőszen haraggal
 Rengeti már Európa földjét!

Istentelenség ördögi céljait
 S embertelenség nemtelen eszközét
 Bombában, aknán, ágyutűzben
 Ontja megint a halál, a sátán.

Ott fenn az észak réme, a Góliát
 Mardossa, gyötri, döngeti Dávidot,
 Hogy összezúzza s eltapossa
 Útbaeső akadály-göröngyét.

Suomi, téged támad e szörnyű vész,
 Hú nemzedednek drága kis otthonát,
 Mert öntudatra ébredésed
 Elszakított az örök gonosztól.

Hol késtek értük vívni a harcmezőn,
 E pestis ellen, nagynevű nemzetek?
 Mért pusztá meddő biztatással
 Nézitek ezt az erőfeszítést?

Életre hívó támogatás helyett
 Halálra küldő léha tanácskozás
 Kétségbeejtő vállvonással
 Várja tovább is a sült galambot!

Nem arcpiritó szégyen a gyávaság?
 Nem felviharzó átok a rettegetés?
 Mi lesz, ha győz, és telhetetlen
 Éhe elől menekülőnk kell?

Testvérek! Együtt érzi magyar szívünk
 A sorsközösség nagy veszedelmeit:
 Ránk is lesújtott pallosával
 S porba tiport a kemény erőszak.

A vérrokonság s büszke csodálatunk
 Mégsem siethet oldalatokra most;
 Hiába duzzad minden izmunk:
 Ránk nehezült az idők haragja.

Ó hogy rohannánk, s nyomnak a terheink;
 Ó hogy repülnénk, s nyesve a szárnyaink!
 Sóhajtva, sírva ostromolja
 Földi imánk az egek hatalmát:

Te védd meg, Isten, ezt a te népedet
 A vértanúság úttalan útjain;
 Erőtelen bár, a te munkád'
 Végzi erős hite fegyverével.

Zsoltáros ajkkal zengi hatalmadat,
 Rendíthetetlen várja kegyelmedet,
 S kimondhatatlan áldozattal
 Védi jogát, igazát halálíg.

Elvértzik így, ha nincs vele senki sem,
 S oltárait feldúlja a vad vihar;
 Hiába gyűjti templomodba
 Mind a magát megadó hitetlent.

Küldd rá kegyelmed mennyei zálogát
 A lét s a nemlét hősi tusáiban:
 Hadd tűzzön izzó homlokára
 Drága babért az örök dicsőség!

A gárdista kacagánya

(Nyíregyháza két szomszédos parkjában egymás közelében és átellenében két remek műemlék áll: egy testőr-szobor és egy Venus-szobor. Róluk szól ez a rövid legenda.)

Daliás volt György, a testőr,
S igaz magyar gyökerestől;
Nagy ember is lett belőle:
Nemzetének ébresztője.

Ércbe öntött szép alakja
Virtusait ragyogtatja;
Rajta van a fringiája
S a gárdista kacagánya.

Elmereng a múlt időkön,
Elborong a jövődőkön:
Mennyi nagy terv, mennyi álom,
S mennyi szép van a világon!

S ím a Szépség testet öltve
Szembetoppan le a földre...
Megrezzen e látományra
A gárdista kacagánya.

„Köd előttem, köd megettem:
Rám gondoltál, megjelentem!
Én voltam az óhajodban,
Én vagyok a sóhajodban;

Könnyeidet értem sírtad,
Munkáidat értem írtad!”
... Ismerősül kacag rája
A gárdista kacagánya.

Láng lobog fel György szemében,
Élet erjed érc-mezében:
Karja mozdul, vére pezsdül,
Nekilendül mindenestül.

Istennője felé tartva
Pattan át a másik parkba;
Fejcsóválva leng utána
A gárdista kacagánya.

„Ifjuságom szép szerelme,
Jöjj még egyszer kebelemre!
Jó volt az a sok édesség,
De hívott a kötelesség:

Nagyratörtem, feljutottam,
Hej, de szívem megfagy ottan;
Nélküled oly nagyon árva
A gárdista kacagánya.

Szállj le hozzám, égi nemtőm!
Jaj, de mi ez, én Teremtőm?
Mért van az, ha földet érek,
Testemből elszáll a lélek?

S hogy lehet, ha lelkem elhagy.
Hozzám mindjárt oly hideg vagy?”
... A többit már szinte várja
A gárdista kacagánya.

Illedelmes gondolattal,
Gavalléros hódolattal
György leveszi párdúc-bőrét
S betakarja istennőjét;

Oly szelíden, oly gyöngéden,
Mint valaha réges-régen
Simul rá a kedves vállra
A gárdista kacagánya.

„Hasztalan vagy most is gáláns,
 Nem lehetek érte hálás:
 Mert mióta naggyá lettél,
 Nem szeretsz már, csak szeretnél!
 De lásd, ércbe merevedtünk,
 Kicsit meg is öregedtünk,
 S rád is felfér éjtszakára
 A gárdista kacagánya!”

És azóta révedezve
 Oly közel bár, mégis messze,
 Egyik balra, másik jobbra,
 Nehéz szívvel gondolkodva
 Egymást nézi, egymást érzi,
 Megbűvöli, megigézi
 Az istennő könnyes bája
 S a gárdista kacagánya.

Megmozdult a föld

Harcok, kalandok ifju hőség,
 Kit olthatatlan vágy hevít
 Kitárni szellemkincseit:
 Nem lelkesíti fény s dicsőség.

Honára gondol szüntelen:
 Bús nemzetének sorsa bántja,
 Mely ősi földjét sírva szántja,
 De élni, halni képtelen.

Megrázza, ami mozdulatlan,
 Ébreszti, aki álmodik:
 Mindenki talpra álljon itt!
 S pezsdült az élet száz alakban,
 Új eszme, új láng tündökölt,
 Mert megmozdult a föld!

Gályarabok énekelnek

Gályarabok énekelnek
 Perbeszállva földdel, éggel,
 Forró vágyuk, hő imájuk
 Olthatatlan lángban ég el.
 Láncra verve fárad, sínylik
 Mindegyiknek keze, lába:
 Lelkük örök riadója
 Belesír az éjtszakába.

— Mi vagyunk a legutolsók
 Földi rangban, földi kincsben:
 Elviseljük, ami megvan,
 S nem kívánjuk, ami nincsen.
 Gyengeségünk nem viharzik
 Gondolatban, szóban, tettben:
 Mint a vízcsepp, mint a porszem,
 Önmagában tehetetlen.

Megalázó szegényünkénél
 Büszkeségünk többre vágyott,
 S évezredek le nem vették
 Lelkünkéről a szolgaságot.

Arcpirító vállverésben
 Hébe-hóba lenne részünk:
 Jaj nekünk ha elfogadjuk
 S ég helyett a földre nézünk!

Meg ne ejtsen hízkelkedés,
 Meg ne rontson csúnya érdek,
 Meg ne sértsen gyanúsítás,
 Meg ne csaljon szép ígéret;
 Keserűség meg ne tépjen,
 Kételkedés meg ne törjön,
 Közönyösség meg ne fojtson,
 Kétségbesés meg ne öljön!

Igazunknak tudatában
 Emelt fő a mi jutalmunk,
 Nekünk kell az emberiség
 Jövőjéért élnünk, halnunk.
 Ragyogó szem hálakönnye,
 Dobogó szív hű verése
 Gazdagító istenáldás
 Magvetőre, magvetésre!

Nem gyalázat a mi láncunk
 Büszkeséggel tűrve, hordva:
 Megtanít a szenvedésre,
 Megtanít a fájdalomra.
 Gondok, terhek vészfelhői
 Egünkön ha átsuhannak:
 Aki nem kér, aki nem fél,
 Semmi baj se árthat annak.

Erő a mi gyengeségünk
 Egyesítve, összetartva:
 Könnyen viszi nehéz gályánk
 Messzecélú, boldog partra.

Porszemekből szikla nő fel,
 Pici vízcsepp tengerré lesz,
 Csak maradjunk mindhalálíg
 Hívek lelkünk Istenéhez!

Honvéd-lobogók

Hazakerült honvéd-zászlók!
 Miattatok mennyi gyász volt
 Hajdanán;
 Most, hogy ismét talpon állunk,
 Hadd köszöntsünk hosszú álmunk
 Hajnalán.

Győzelemről győzelemre
 Vittétek a küzdelemben
 Hadunkat;
 Nem kerestünk gyáva alkut,
 Megtörtünk, de meg nem adtuk
 Magunkat.

Önként letett fegyverekért
 Világosnál nem minket ért
 Gyalázat:
 Hatalommal bitor ellen
 Igazi hőst soha meg nem
 Alázhat.

Negyvennyolcas honvéd-zászlók!
 Messziről is mihozzánk szólt
 Lelketek:
 Szabadságot eltiporni,
 Büszke népet elsodorni
 Nem lehet.

Mint harctéri sebesültet
Megbecsültek s hazaküldtek:

Kívántunk!

Az egykori ellenségek
Most mutattak emberséget
Írántunk.

Ó ha orvul fenyegetve
Soha többé nem jöhetne
Ránk ború,
És amin nincs istenáldás,
Véget érne minden ádáz
Háború!

Diadalmas honvéd-zászlók!
Hadd rebegjünk még egypár szót
Hozzátok:

Ti nekünk a hit hatalmát
S igazságunk diadalmát
Hoztátok.

Hálás szívünk örvendését
Mért zavarja mégis kétség
Mibennünk?
Azt súgják e szent ereklyék,
Hogy minekünk nem lehet még
Pihennünk.

Tépett zászló drága multunk!
Annyit mégis megtanultunk
Belőle:

Új lobogót kell ragadnunk,
Új csapáson kell haladnunk
Előre!

Most

Most kapj az idő szekerére,
 Most fogd meg a sors kerekét;
 Most! — hangzik e szó ezeréve,
 S mindig nagy idők jeleként.
 Nincs itt helye aggodalomnak,
 Ó jaj, ha a gond belehajt:
 Nem várhat örökre a holnap,
 Ma kell letiporni a bajt!

Nem látod-e, lesbe hogy állnak?
 Nekik ma a sok se elég;
 Bezúgva fülét a világnak
 Húzzák a harang kötelét;
 Tüzet kiabálva tüzelnek,
 Megrendül alattuk a föld,
 S nincs vége a gyilkos üzemnek:
 Vesszünk, magyarok, mielőbb!

Így tépve hazánknak a testét
 S így szíva belőle a vért
 Várták, hogy a sírba temessék
 Multunknak a vétkeiért.
 Hej, volt az örök türelemben,
 Volt vétke hazánknak elég,
 Volt bűne, de önmaga ellen:
 Nem látta, a háza hol ég...

Tombolhat az emberi gazság:
 Felpattan a zár, a lakat,
 Ledönti az égi igazság
 A porba rakott falakat.

Forrong a világ, a nagy álmot
 Tovább szövi képzeletünk:
 Megnyílnak az ősi határok,
 Dicsőbb magyarok lehetünk!

Most állj ki hatalmas erővel,
 Most légy eszeden, magyarom;
 Most jött a te drága időd el,
 Most győzz a kemény ugaron!
 Ó add meg a visszajutottak
 Mindennapi jobb kenyerét,
 S ragadd meg az elszakítottak
 Esdésre emelt tenyerét!

Hordozd meg az egykori kardot,
 Így várd be a fergeteget;
 Szorítsad ökölbe a markod,
 Tartsd készen a fegyveredet!
 Csak gyenge ne légy a viharban,
 Lendítsen erős akarat,
 S védelmül a vérzivatarban
 Légy még dacosabb, magyarabb!

Magyar leventék

Magyar leventék, lelkes ifjak,
 Te ércbe öntött hadsereg:
 Virágok, lányok arra nyílnak,
 Hogy rátok csókot hintsenek.

E tiszta csókban felviharzik
 A bús jelen könnyzápora,
 És benne él és benne rajzik
 A jobb jövőző záloga.

Hiába multunk szent csodái,
 Hiába gyászos életünk:
 Mi nem tudunk már talpra állni,
 A vergődés csak fáj nekünk.
 A tette hívó szózat untat,
 Eh, nincs mindennek vége még,
 S mámorba fojtjuk bánatunkat,
 Gyalázatunknak bélyegét.

Eltékozoltuk kincseinket,
 Még példaként se int a mult:
 Az ég se fog már szánni minket,
 E nemzet semmit sem tanult;
 Pártoskodásunk vak tüzeiben
 Egymást okoljuk szüntelen,
 S nem bánt a vád, nem fojt a szégyen,
 Hogy gyűlölet jót nem terem.

Ó, jertek, jertek, szép leventék,
 Minden reményünk bennetek,
 Látván e gyászos naplementét
 Szebb hajnalunkért küzdjetek!
 S ha gyáva népnek nincs jövője,
 S ha csüggedőnek nincs hona:
 Acélerővel törj előre,
 De meg ne törj, nem, nem, soha!

Kassa

A mi Kassánk minden ablakában
Testvérekre váró friss virág van
S magyar zászló leng a napsugárban.

Szemünk, szívünk édes könnybe vonja
Drága földünk visszahódítója:
Igazságunk győztes lobogója.

Most találtunk igazán egymásra,
Most megyünk az új honfoglalásra
S készülünk a nagy feltámadásra.

A jó Isten ne is vegye vétkül:
Ez a nemzet soha meg nem békül
S meg nem élhet szabadsága nélkül.

Vérbe fojtott szabadságunk napja
Felragyog, ha bosszút harsogtatva
Rohanunk a bitorló hadakra.

Visszavesszük, ami rég miénk volt;
Nem derülhet ki a magyar égbolt,
Amíg rajta sötétlik a vérfolt.

Szégyenfoltunk nem tart már sokáig,
Gyalázatunk büszkeségre válik,
Örökünkért küzdünk mindhalálig.

S megérjük, hogy boldogabb hazánkban
Magyar zászló s tömérdek virág van
Felvidékünk minden ablakában!

Kolozsvár

Tüzes lángok lobogása
Csapkod fel az égig,
Tüzes szivek dobogása
Reng a hazán végig.

Felpattant a nehéz idők
Hétpecsétes zára:
Bevonult a magyar sereg
Kincses Kolozsvárra.

Bevonult a jog nevében:
Legyen úgy, mint régen,
Tudja meg az egész világ:
Van Isten az égben!

Magyar sereg vonul végig
Erdély drága földjén:
Emberséges, igazságos
Lesz már itt a törvény.

Kincses legyen, de ne másnak,
Gazdag, de csak nekünk:
Őseinknek örökébe
Együtt kell majd lépnünk.

Kolozsvárra néző lelkünk
Vágya messzebb ér el:
Azt a többi, a miénket
Visszavesszük vérrel.

Vesszen el hát Trianonnak
Megtépett határa:
Ne maradjon honi földjén
Egy magyar se árva.

Tüzes szivek dobogása
 Reng a hazán végig,
 S hitünk szárnyán imádságunk
 Csapkod fel az égig!

Szatmárban

Rákóczi földje, Kölcseynek hazája!
 Ó hogyne sírna lelkem, hogyne fájna,
 Ha végigélem gyászos sorsodat!
 Ragyogó multtal tündökölsz előttem,
 S most nemzetünkkel szenvedőn, erőtlén
 Kérded: leszünk-e újra boldogak?

Mi volt e föld, ahonnan a szabadság
 Letörni indult minden földi rabság
 Megszégyenítő vas-bilincseit!
 Hű népe nem várt karbatett kezekkel,
 Inkább a véres harcokban veszett el:
 Mert gyáva népet Isten nem segít!

És mennyi édes-bús, fájdalmas emlék!
 Látom Petőfi lángoló szerelmét,
 Látom letiprott, vérző nemzetünk;
 Vérző sebünket mégis felszakítom:
 Lesz még kalászuk a majtényi síkon,
 „Megfogyhatunk, de meg nem törhetünk!”

És „hol van a hon, melynek Árpád vére”
 Száz „győzelemmel csorga szent földére?”
 Ó jaj nekünk, hogy csonka lett e föld!
 Rákóczi földjét idegenbe vették,
 Rákóczi népét már-már eltemették
 S örvendtek: íme végzetünk betölt!

De ébredésre hívjuk azt a multat,
 Mely felsikoltott: ne hagyjuk magunkat,
     Túrjunk, ameddig nem mozdulhatunk!
 Van, aki számontartja könnyeinket,
 Igazságot tesz, és megváltva minket
     Örökre váltja néma bánatunk!

Hadd higgyék, hogy hazánknak sorsa eldőlt!
 Mi „megbűnhödvé multat és jövőndőt“
     Tudjuk: kihajt az ifju mirtusz-ág;
 Forró fohászunk lángolón esengi
 S testvériségünk győzelemmel zengi
     Feltámadásunk örök himnuszát!

Arató dal

Isten, aki megérlelted
 Áldott földünk szép vetését,
 Hogy a benned bízó lelket
 Ne gyötörje semmi kétség:
     Add, hogy neked áldozhassuk
 Bő zsongéját terményünknek,
 S biztonságban arathassuk
 Mindennapi kenyerünket.

Lángbaborult egen s földön
 Ádáz harcnak te vess véget,
 Egy dicsőség tündököljön,
 Isten: a te dicsőséged.

Add, hogy neked szentelhessük
 Minden percét életünknek,
 S békességben élvezhessük
 Mindennapi kenyerünket.

A számadó igazsága

„Szabad a madárnak ágról-ágra szállni,
Szabad a legénynek lányok után járni!“
De ha szántsándékkal a tilalmasba vág,
Magát okolja, ha szűk neki a világ.

Miska bojtár Péter számadónál szolgált,
Fel is vitte ott a jó Isten a dolgát:
Gazdája szerette, meg is bízott benne,
Jaj, csak az az ördög sose incselkedne!

Hiszen, ha nem Teca lett volna az ördög,
A mi számadónk is kevesebbet dörmög;
De a hitestársát csak mindenki félti,
Főkép, ha öreg már s fiatal jut néki.

Gyanította Péter, valami nincs rendben:
Hírbe jött az asszony, kutya van a kertben;
Ezért, hogy szénáját soká ne cibálják,
Mindjárt elővette kedves hű szolgáját.

„Miska fiam, én csak annyit mondok neked:
Fogyni kezd előttem régi becsületed;
Jár a falu szája, soha el nem unja,
S nem zörög a haraszt, ha a szél nem fújja.

Nem érek én arra, hogy tirátok lessek,
Bíróhoz szaladjak, tanúkat keressek;
Te se vagy oly balga, hogy ne értenéd meg:
Van-e köztünk helye sok szónak, beszédnek.

Hát csak annyit mondok egyszersmindenkorra:
 Ne legyen több gondod arra az asszonyra;
 Mert ha rajtakaplak, nekem lesz gondom rád:
 Jól jegyezd meg, ez lesz az utolsó órád!"

Akármivel intsék, akárhogy oktassák,
 Mindíg szeleburdi volt a fiatalság;
 Miska is ilyen volt: félvállra se vette,
 Amire számadó gazdája intette.

Teca se gondolta, hogy mi lesz a vége,
 Ha megint ráveti szemét a legényre:
 Boldog volt, hogy tiltja bár a kötelesség,
 Megint kedvesével tölthet egy jó estét.

Mikor ezt maga az öreg is meglátta,
 Bajszát megsodorta, bojtárját megvárta;
 Gondolta, ha másnak már semmi se drága,
 Neki is megvan a maga igazsága.

Beváltja a szavát, ahogy megígérte,
 Akkor is, ha mindjárt felakasztják érte;
 Elé állt s ennyit szólt módosan, tempósan:
 „Tudod-e, fiam, hogy milyen nap van mostan?

Emlékszel-e még, hogy mindig jólélekkel
 Voltam hozzád, hiszen én neveltelek fel?
 Nem vádol-e szíved, nem pirul az orcád?
 Még feleségem is milyen jó volt hozzád!

Vagy ez volt a bajod, s te csak hálás voltál,
 Amikor éntőlem őhozzá pártoltál?
 Ezért mentél el más fehércseléd mellett,
 Mert hát neked éppen csak ez az egy kellett?

Megmondtam, ugyebár, óvakodjál tőle,
 Ne fájjon a fogad asszonyszeretőre,
 S engem épp övele mégis csúffá tettél!
 Van-e nagyobb bűn ily gyalázatos tetteknél?"

Nézte amaz némán, s tán észre se vette,
 Mikor az ólmosbot megsuhant felette:
 Mint vihartól sújtott fa ága, letörve
 Félrebillent fővel fordult le a földre.

Péter megriadva nézett rajta végig,
 Aztán azt se bánta, hogy a fiú vérzik;
 Hiszen ő megmondta a boldogtalannak,
 Hogy ez lesz a vége, ha reá nem hallgat.

De mert elkapta őt az indulat-örvény:
 Súlyos esztendőket szabott rá a törvény.
 Kérdezi a bíró: „Megnyugszik-e benne,
 S ha úgy hozná a sors, máskor is így tenne?"

„Uram, én másképen akkor se tehetnék,
 Ha lelkem akár száz kárhozatra vetnék:
 Száz törvélynél jobban vert meg a jó Isten,
 Büntetés nem árthat s nem segíthet mit sem.

Bánjam-e, ne bánjam? megnyugszom-e benne?
 Kevesebb se, több se emberré nem tenne;
 Azt az asszonyt többé látni se kívánom,
 Hanem azt a fiút igazán sajnálom.

Tudom, hogy életét vissza nem hozhatom
 Akkor se, ha érte a magamét adom;
 Így mindegy már nekem, halni-e, élni-e?
 De ennek az egynek így kellett lennie!"

Szalonnasütés

Ó te szerencsétlen nagyvárosi kákabelű nép!
 Pompásan terített pazar asztalnál fanyalogva
 És étvágytalanul nézvéen mindig tele tálba:
 Nem tudhatjátok ti, mit élvez a gazda a pusztán,
 S azt se, hogy érzi magát, aki hozzá megy ki, a vendég.
 Kis fáradsággal zsíros lakomát kap, amelynek
 Kellemes emlékét jó íze legyezgeti benne!

Munka is, élvezet is, pihenésnek is ünnepi élmény
 Künn a szalonnasütés, ha a módját érti az ember.
 Mert könnyebb dolog egy népet kormányzani bölcsen,
 Távoli harctereken fegyvert forgatni vitézül,
 Bújni a sok tudományt, költőnek lenni, repülni:
 Mint a tűzön nyársat forgatva pirítani szalonnát!
 Nagy feladat; de nagyobb kár lenne, ha visszariadnék.
 Mintha e felhívás szólítana: Szállok az úrnak!
 Nem lehet erre egyéb válasz, csak ez: Állok elébe!

Aki szalonnát süt, legelőbb tegye félre a gondját
 S fogjon a munkához bizakodva, derült nyugalommal!
 Tűzhelyet úgy állít helyesen s kedvünkre a gazda,
 Hogy szem elől sohasem téveszti a célszerűséget.
 Jó félöllyi helyet szabván ki alapterületnek
 Udvara végén, vagy valahol kertjének az alján:
 Úgy árkolja körül, hogy a térdünk még beleférjen,
 S béleltesse ki jól viharálló fűzfonadékkal.
 Targallyat, rőzsét, venyigét hordasson a tűzhöz,
 Persze olyant, aminek paraszát használni lehessen.
 Ennek a munkáját ügyesebb béresfiu végzi;
 Az sem baj, ha csinos szobalány, aki tudja a dürgést.

Itt vár készen a nyárs, hogy megkezdhessük a munkát:
 Kéznek ügyébe eső mogyoró-vessző a javából;
 Meghegyezett végén kissé meg is edzve keményre,
 Rajta parányi pecek, hogy a sütnivaló le ne csússzon.
 Itt van a tányér is jó barna kenyér karajával:
 Ezt fogjuk mindjárt félig ropogósra piritni.
 Van, ki a tányérhoz kicsi ágast tűz le a földbe,
 Mert nehezebbre esik nyúlkalva kezelni a nyársat:
 Városi kényelem ez, de akad hive künn a tanyán is,
 Mert hisz a kényelemért mindent megtenni okosság!

Jöjj immár, magyaros lakománk fejedelme, szalonna!
 Nem húsos, nem abált, füstnélküli, paprikamentes,
 Egy cseppet sem avas, noha így is ajánlja a hentes.
 Zsírosan és fagyosan piritásra való gyönyörűség!

A kiszemelt darabot hosszában húzzuk a nyársra
 S jól odarögzítjük megerősítvén a pecekkel.
 Nem sűrűn, de nem is mélyen behasítjuk a végét
 S oldalait, hogy elég felület juthasson a tűzhöz.
 Fel-felcsapkod a láng, jó lesz kikerülni a füstjét,
 Mert kifacsarja szemed s teleszórja korommal az arcod.

Izzik már a parázs, sorban leülünk a helyünkre,
 Lassan forgatjuk mellette, fölötte a nyársat,
 S a csepegő zsírt úgy hullatjuk alá a kenyérre,
 Hogy mennél kevesebb zsákmánya lehessen a tűznek.
 Hogyha nem óvatosan s gonddal jársz el, vagy a szomszéd
 Kontárságából zsircsepp freccsent a kezedre:
 Férfiasan tórd el s nyalogasd: tied az, nem a másé!
 Áhítatos gonddal, megfontoltan cselekedjünk,
 Legfeljebb sikerült élccel könnyítsük a munkánk:
 Nézzen előre szemünk! Lehet oldalvást is olyankor,
 Hogyha helyes, takaros hölgyet hoz előnkbe szerencsénk.

Lassan, tempósan, türelemmel a végire érünk.
 Akkor lesz helye majd fáradságunkra pihennünk
 S módosan élveznünk a verejték drága gyümölcset:
 Hogyha a tűz parazsát végig-bizseregte szalonnánk,
 Szélei rózsásak, s az egész darab úgy mosolyog ránk,
 Hogy remek illattal meg-megcsiklandja az ínyünk.
 Jaj, ha elégeted azt, vagy félnyersen hagyod abba:
 Semmit sem használsz vele sem másnak, se magadnak!
 Aki ügyes, mester-címet visel; aki ügyetlen,
 Vagy két balkezes az, vagy a sütnivalója hiányos.
 A zsírtól átjárt kenyeret sózzuk meg azonban
 S finoman érintsük gyöngéd fokhagyma-gerezddel,
 Mert hagyományszerűen csakis így adjuk meg a módját.
 Ezt a remek pecsenyét a parázs mellett falatozva,
 Majd a kulacs fenekét keresőn az egekre tekintve
 Oly lakomát kaptunk, aminél a király se különbet!

És amikor lakománk végén felharsan a nóta
 Szittyá vitézekről, siring tartó szerelemről:
 Képzetelem szárnyán multunkba, jövőnkbe csapongva
 Messze kelet véres pusztáira röppen a lelkem.
 Ott kell megtörnünk sorsunk végső veszedelmét,
 Ott ítél rajtunk ezer évnek utána a végzet!
 Győzni fogunk, ha vitéz fiaink tábortüze mellett
 Ily vérré váló lakomák emléke sugárzik,
 S módjuk van hozzá, hogy az emléket ne hiába,
 Sőt inkább erejük növelő bőséggel idézzék.

Hadd csillogjon a nagy lélek ragyogása szemükben,
 Hadd törjön fel a nagy virtus lobogása szívükből;
 Hadd tüzesítse kemény akarat letiporni az ellent,
 Hadd vigye fegyvereit diadalra az ősi vitézség!

Százszor jaj minekünk, ha csak álom a vágy, a
[reménység,
S férfias áldozatunk a reményt nem váltja valóra!
Ott küzdjön velük egy-sorban hadakozva a lelkünk,
S tűrjük az itthoni bajt felemelt fővel, bizalommal!

Szép fiatalságom, ragyogó emléke a múltnak:
Adj a szavamba erőt, ha erőm nem több is a szónál!
Így a szalonnasütés, amikor belepezsdül a vérünk:
Nem henye régi szokás, de nemes patinájú örökség!

Hadi riadó

Lobogóink erdejében
Német s olasz zászlók lengnek:
Hadbahívó hirdetői
Élethalál-küzdelemnek.

Testvéries közösségben
Vívjuk ezt a végső harcot,
Mely borzalmas fergeteggel
Mifelénk is elviharzott.

Ránk jönnek a nyers erőnek
Félelmetes fegyverével:
Felforgató szenvedélyük
Lángja már az égig ér el.

Nekik már a sok se elég:
Bőszén, Istent káromolva
S tűzzel-vassal rontva-bontva
Törnek világhatalomra.

Évezredes vetélytársak,
 S mostan mégis összefognak,
 Hogy ledöntsék szent alapját
 Minden rendnek, minden jognak.

Egyik olyan istentelen,
 Mint a másik képmutató:
 Bűnben fogant szövetségük
 Rémségéhez nincs fogható.

Emberéltet nem kímélve
 S áldozatot nem sajnálva
 Hurcolják a milliákat
 Rongy életből csúf halálba.

Földön, vizen, levegőben
 Nincs menekvés, nincs megállás:
 Bomba csap le, mint a mennykő,
 S vérbe fúl a jajkiáltás.

Száz pokolgép szórja, hányja
 Mérgét ádáz gyűlöletnek:
 Ily tusából, ily halálból
 Áldott béke nem születhet.

Békességre nem is vágynak,
 Megegyezni nem akarnak:
 Soha, soha nem lesz vége
 Ennek a nagy zivatarnak.

Am keményen áll a „tengely”
 S mozdul is, hogy eltapossa:
 Kitartásán, győzedelmén
 Fordul meg a világ sorsa.

Ha helytállunk: szabadságunk
 Szép idői visszatérnek;
 Ha ők nyernek: elsepernek,
 Mint valami hitvány férget.

Türelemmel, bizalommal
 Vállaljuk hát minden gondunk;
 Nem szabad ma tülekednünk,
 Nem szabad ma zúgolódnunk.

Éhezünk, ha éhezünk kell,
 Meghalunk, ha meg kell halnunk:
 Unokáink boldogsága
 Zengi végső diadalmunk!

A veres rém

Lelkünk vonaglik s aggódva retteg:
 Mi lesz a vége ez örületnek?

Tűz, akna, bomba ezer veszélye
 Vall mindenütt a sátán kezére.

Mindennap újabb zsákmányt keresvén
 Megfojt az átkos, undok veres rém.

Nyomán nem élet, hanem halál van
 A pusztulásnak szolgálatában.

Alkotni nem tud, Istenre nem néz,
 Kezébe minden elsenyved, elvész.

Mert elve az, hogy mindent ledöntve
 Árassza a nagy nihilt a földre.

Hol semmi eszmény, törvény, szabadság
Nem tartja szentnek a jog parancsát.

Csak nyers erőszak és durva ösztön
Dühöng, hogy mindent vérben fürösszön.

S nem más az ember, mint bőszt vadállat:
Meggyilkolója önnönmagának.

Megront e mótely, bomlaszt, elernyeszt:
Vigyázz, nehogy még te is növeld ezt.

Vén Európánk! Örök halálunk:
Egymásra hogyha most sem találunk.

Méltó haraggal szállj véle szembe:
Együtt erős vagy, megosztva gyenge.

Harsogjon a hír szét a világba,
Hogy szent ügyünkért vérünk se drága!

Mért is van itt egy szigetlakó nép,
Mely mátfeláldoz a várhatóért?

Féltett hatalma káprázatával
Melléje állni miért nem átfall?

Nézz, nézz most is e nagy konclesőre:
Mindíg uszítva mást tolt előre.

Magának azzal csinált karácsonyt,
Hogy ezer évíg szerzett, harácsolt.

Ha nemzetek közt ma is panaszt lát:
Ítélfkezik, de ő veszi hasznát.

Mi volt kezében a népszövetség?
Póráz, hogy azt a népjogra vessék.

Mindent ígér és mindent garantál,
De cserbehagy, ha alul maradtál.

Végső csepp vérig: nem biztatás-é?
De az a csepp vér mindig a másé!

Vesztére e nagy világcsalásnak
A háború mint villámcsapás hat.

A láncra fűzött rab jogot érez,
Ha semmi máshoz: az életéhez!

Csalódni többé már nem akarva
Elszánt ököllel sújt jobbra-balra.

Meghal, ha szentebb célt nem mutathat
Északkeletnek s északnyugatnak:

Áldott nyugalmat szabad hazában
Az összebékélt népek sorában,

Hol bizton élhet jobb szellemének
Diadalmával a test, a lélek.

S e változásnak útját nem állja
A cinkosoknak ármádiája;

A háborúnak dús vámszedői
Nem győzik a sok tervet kifőzni.

Jöhet segítség nagy messze földről,
De kiki saját malmában őröl.

Ha áldozat kell, egymásra tolják,
A veszteségért egymást okolják.

A számító kint, a küszködő bent
Kétes reménynek hiába örvend:

Az egyik annak, ha megfeszíthet,
A másik annak, ha nem veszíthet.

A harmadik, ha bőven arathat:
Mind eszköze egy főakaratnak.

Egekbe zúg a segélykiáltás,
De győzelemre nincsen kilátás.

Abban dicsőül Isten csodája,
Kiben maga is kedvét találja!

Magyar honvéd

Mit csinál a magyar honvéd
Ottan, ahol sose volt még?
Vetődhetik bármely tájra,
Magát mindjárt feltalálja.

Szeme előtt köröskörül
Határtalan róna terül:
Végigjárni szélét-hosszát
Nagy darab föld ez az ország.

De legyen bár százszor nagyobb:
Drágább, amit otthon hagyott,
S csak azért jár olyan messze,
Hogy hazáját védelmezze.

Minden dolgát abbahagyva
Most is ezért vonult hadba,
S hogy a bajjal szembeszálljon,
Áttör minden akadályon.

Foga van az orosz télnek?
Melegíti őt a lélek;
Kicsi bajnak oda se néz,
Azt keresi, ami nehéz.

Töméntelen ember van ott?
Nem állja ám a rohamot,
S akármerre fut a muszka,
Nem nyelheti el a pusztá.

Istentelen? embertelen?
Abból se lesz veszedelem:
Mennél több az antikrisztus,
Annál nagyobb lesz a virtus.

Vége már a türelemnek,
Inkább meghal, de nem enged;
Nem várja, hogy aknamunka
Jármot hozzon a nyakunkra.

Vesztünk lesz, ha le nem győzi,
Ezért kell őt megelőzni;
Mindenkinél kitartóbban
Ezért fárad szélben, hóban.

Nem tekinti nyereségnek,
Ha nem talál ellenséget;
S nem tekinti áldozatnak,
Ha maga is vért izzadhat.

Jó napjait vígan éli,
Búsul, mikor bánat éri;
De akár bús, akár boldog,
Becsületén nem tűr foltot.

Mikor végül valahonnét
 Hazatér a magyar honvéd:
 Nem dicsekszik, inkább hallgat,
 S megfogja az ekeszarvat!

Tóparton

A fecske szárnya pillanatra
 Érinti a tó kék színét:
 Remegni kezd a víz alatta
 S hullámgyűrűit küldi szét.

A fecske már a fellegekhez
 Röppent s az eget szeldelé:
 A gyűrű egyre szélesebb lesz,
 De gyengébb is a part felé.

Merengve állok itt a parton,
 Szárnyrebbenésre ébredek:
 Nem fáj a könny, ha visszatartom,
 Mikor szememben megremeg.

Gyűrűt se vet, ha felgyülemlek,
 Eloszlik, mint a sejtelem:
 Csupán egy régi, kedves emlék
 Suhant keresztül lelkemen.

Emléktábla

Elmentünk, a honért álltunk ki a síkra, elestünk:
A becsület mezején édes a hősi halál.

Gárdonyi

Mesteri műveitől ihletve csodáljuk a „mestert”
Csillagokat lehozó szelleme kincseiért.
Népnevelő tanítók, véssétek a gyermeki szívbe
Nemzeti szent örökül Gárdonyi Géza nevét!

Nevelés

Jaj, ne szabályba szorítsd fiatal tanulódnak a lelkét:
Lelke virágaiból fonj koszorúba szabályt!

Türelem

Mennyi bajom, gondom van a gyomrommal s az epémme,
Bár sose voltam epés, sem nagyevő, se falánk.
Isten után feleség, doktor, medicina kezében
Sok nyavalyám legfőbb gyógyszere a türelem.

Áldozat

Mit kíván a magyar néptől a magyar kötelesség?
Áldozatos fegyvert s fegyveres áldozatot!

Kísértés

Édes a kísértés, csábítva megejti a lelked,
 Rémes a kísértet, megtöri álmaidat.
 Kísértésbe ne vigy, nem kísértetbe, Teremtőm:
 Más, ami bűnbe sodor, más, ami csak megijeszt.

Ostobaság

Nem kicsi ostobaság nem félni a testi haláltól,
 Ámde keresni is őt végtelen ostobaság.

Tanács

Szép lehet a szeretőd, sokat érhet drága barátnéd,
 Mégis legragyogóbb kincsed a jó feleség.
 Ő legyen a szeretőd és ő legyen a te barátnéd:
 Nála különb adományt már nem is adhat az ég.

Kazinczy

Mennyi virág és mennyi tövis koszorúzta Kazinczyt!
 Benne maradt a tövis, ránk örökölt a virág.

Felelősség

Háborúság idején kire hárul a nagy felelősség?
 Mindig az felelős, aki alulra kerül!

Hetvenesek

Második ifjúság kezdődik a hetvenes évvel,
 Haszna ugyan nem sok, mégse hiába, ha szép.
 Húzzuk az édes igát; legyen a sorsadta jövőben
 Boldogító vigaszunk egykori szép tavaszunk.

Fehér lobogó

Lánytábor, tisztán őrizd e fehér lobogóban
Nemzetfenntartó kincsed: a női erényt!

Csokonai

Lilla-dalok nyertek koszorút a poéta fejére:
Hervad a büszke babér, Lilla, ha meghal is, él.

Gigantikus

Mért használsz idegen képzőt, telivér magyar író?
Mért kell néked a rossz? mért nem az, ami helyes?
A „gígászi” magyar képzés, germán a „gigantisch”,
S ami „gigantikus”, az mind a pokolba való.

Választási malac

„Választási malac”-neve „választott malacodnak”
Választás idején válik időszerűvé.

Ugyebár

„Körút” a pesti körút, ez szép, ez kell a magyarnak,
Írni meg „uccát” ír útca helyett: az a jobb.
Ezt „ugye” nem tűröm: szigorún tollhegyre kerítem
S felhozom „úgy, ha jövők”: így van a jól, „ugyebár!”

Nincstelenek

Nincstelenek: helyes-é ez a szó a vagyontalanokra?
Mások a kincstelenek, mások a nincstelenek.
Mindjárt van vagyond, mihelyest nincs részed a nincsenben,
Baj, ha hiányzik a van; jó, ha hiányzik a nincs!

Az első bokréta

Hímes tarka réten
Vadvirágot szedtünk:
Nem beszéltünk, mégis
Összemelegedtünk.

Kicsi bokrétámmal
Nagyon elfogódva
Az egész világot
Neked adtam volna.

„Megtartom a felét
Szép bokrétájának:
Másik felét adja
Az édesanyjának.“

Tudtam: a jó Isten
Odafenn az égben
Téged, csak téged szánt
Feleségül nékem!

Tegnap, ma, holnap

Tegnapnak üszkén
Ma boldog révben,
S holnapra büszkén
Kié az érdem?

Ha volt, a vétkem
Könnyű lemosnom:
Te vagy az éltem,
Te vagy a sorsom.

Szeretve híven,
 Rendíthetetlen
 Tiéd a szívem,
 Tiéd a lelkem.

S ha volna eszmény
 A másvilágon:
 Te vagy az eszmém,
 Te vagy az álmom.

Tegnap, ma, holnap
 Egyet jelenthet:
 Nekemvalónak
 Isten teremtet!

Gyöngyszemek

Ha könnyet érzel énekemben,
 Kérlek, ne vedd zokon:
 Rajtuk keresztül kél szivárvány
 S derű a gondokon.

Nem fáj a könny, mit édes érzés
 Cseppenként gyűjtöget:
 Szívem kagylója termi néked
 E drágagyöngyöket!

Öregesen

Ünnepnapon, munkanapon
Tied minden gondolatom;
Nézz szemembe, add a kezed,
Hadd mondjam el, mit érzek.

Szeretlek a mosolyodért,
Szeretlek a jóságodért;
Szeretlek a türelmedért,
Szeretlek a szerelmedért.

Szeretlek, ha fáradozol,
Szeretlek, ha imádkozol;
Szeretlek, ha jódolgod van,
Szeretlek a bánatodban.

Szeretlek, mert megértettél,
Szeretlek, mert enyém lettél;
Szeretlek, mert hű maradtál,
Szeretlek, mert támogattál.

Szeretlek nagy küzdelmünkért,
Szeretlek sok örömünkért;
Szeretlek sok fájdalmunkért,
Szeretlek szép családunkért.

Egymás kezét simogatva,
Egymás lelkét csókolgatva
Szeretném, ha öregekként
Egymást soká ölelhetnénk.

Holtomiglan

Holtomiglan, holtodiglan
Szólt az eskü boldog ifjan;
Tiszta lelkünk volt az oltár,
Szent hitünk a hálazsoltár.

Ajk az ajkon, kéz a kézben
Vándoroltunk harcra készen;
Hosszú élet, hosszú munka
Várt virágos csónakunkra.

Volt erőnk a küzdelemre,
Győzte szívünk hű szerelme;
Volt erőnk a fájdalomra,
Néma könnyünk elsodorta.

Fényes álmok, messze tervek
Nem szereztek gyötredelmet;
Nagy javakból mit se kértünk,
Nagy bajoktól mit se féltünk.

Többre vágyók többre mentek,
Mégse lettek irigyeltek;
Mi magunkba elmerülten
Megmaradtunk kis körünkben.

Megbecsültünk jóbarátot,
Megbocsáttuk, bárki bántott;
Jólesett, ha jót tehattunk,
Rosszat rosszal nem fizettünk.

Olthatatlan békelánggal,
Csüggedetlen munkavággyal
(Ég kegyelme legyen áldott!)
Fölneveltünk szép családot.

Életünknek célja volt ez,
 Más dicsőség dőre volt s lesz;
 Jól betöltvén hivatásunk
 Készen áll a számadásunk.

Bár kopott a régi sajka,
 S megfakult a rózsra rajta:
 Nem sietve, nem pihenve
 Készülünk a győzelemre.

Véget ér majd földi pályánk,
 Megdicsőít égi pálmánk
 Boldogító álmainkban
 Holtomiglan, holtodiglan.

Egy hajóban

Negyven évig egy hajóban,
 Mintha tegnap kezdtük volna!
 Erőnk lassan megfogyóban,
 De szívünk még nem tud róla.

Mintha tegnap kezdtük volna,
 Sok viharban volt már részünk;
 De szívünk még nem tud róla,
 Mindig csak az égre néztünk.

Sok viharban volt már részünk,
 Nem hagyott el bátorságunk;
 Mindig csak az égre néztünk,
 Megtaláltuk boldogságunk.

Nem hagyott el bátorságunk,
Nőtt a gonddal, gyermekekkel;
Megtaláltuk boldogságunk,
Tele voltunk szeretettel.

Nőtt a gonddal, gyermekekkel
Hivatásunk, életkedvünk;
Tele voltunk szeretettel,
Áldott tűznél melegedtünk.

Hivatásunk, életkedvünk
Minden bajon átsegített;
Áldott tűznél melegedtünk
Karjain a tiszta hitnek.

Minden bajon átsegített
Éltünk csendes bölcsesége,
Karjain a tiszta hitnek
Jutalmunk az égi béke.

Éltünk csendes bölcsesége
Mérsékelni vágyainkat;
Jutalmunk az égi béke,
Mint akit szép álom ringat.

Mérsékelni vágyainkat
Minden nappal könnyebb munka;
Mint akit szép álom ringat,
Így megyünk új, messze útra.

Minden nappal könnyebb munka,
Mert erőnk már elfogyóban;
Így megyünk új, messze útra
Mindhalálig egy hajóban!

Áldozó csütörtökön

Ünnepre virradt, szent örömré
 Egy fiú- s egy lány-unokám;
 Ne lássanak ma gondot, árnyat
 Az elborongó nagyapán!
 Merüljenek mély áhítatba,
 Lelkükre csupán ezt kötöm,
 S nyerjenek üdvöt és malasztot
 Ez áldozó csütörtökön!

Erősből egyik szent hitünkben
 Megtört, megtérő bűnösül,
 S az Úr terített asztalánál
 Áldott szentségben részesül;
 Ébredjen benne öntudatra
 És meggyőződésre a hit,
 Hogy Istenének s önmagának
 Felelősséggel tartozik!

A másik első áldozásra
 Térdel az oltár lépcséjén:
 Megindult lelke sóhajában
 A könnyt s mosolyt is érzem én;
 Önnönmagának ontja könnyét,
 Másokra hinti mosolyát,
 Sejtelmek édes bújá villan
 E titkos, fényes fátylon át.

Uram, te látod: mind a kettőt
 Egyformán, szívből szeretem,
 Mért válik el hát mégis útjuk
 E szép, magasztos ünnepen?
 Ó jöjjön el a te országod,
 S békédet hozd el minekünk,
 Mikor mind, mind egyakarattal,
 Egyszívvel ünnepelhetünk!

Nemzedékek

Hálás isten-tisztelettel
S munkás ember-szeretettel
Örvendezek minden napnak,
Amit ez az élet adhat.

Visszanézek és előre,
S gondolatban eltűnődve
Elődökön, utódokon:
Csak hálára lehet okom.

Őseimnek azt köszönöm,
Hogy van bennem életöröm,
S hogy vérüket meg nem rontva
Gondoltak az utódokra.

Nagyapáim oly hűséget
Fogadtak a szegénységnek,
Hogy az minden teher alatt
Tűrhető és tisztos maradt.

Szülőimnek minden gondja
Abban fáradt, hogy megoldja
Életüknek főkérdését:
Tizenegyünk nevelését.

Csodálatos életmesgyén
Nekem adta jószerencsém
A legnagyobb nyereséget:
A legdrágább feleséget.

Szent volt a mi fogadalmunk:
Úgy élnünk és úgy haladnunk,
Hogy hűségünk erőt adjon
S hitünk soha el ne hagyjon.

Gyermekeink fölserdültek,
Szárnyrakelve kirepültek;
Várjuk, aki ide tér be
Régi fészkünk melegébe.

Unokáink tiszta fénnnyel
S derűlátó szép reménnyel
Csilingelnek életünkbe
Határtalan örömünkre.

Aztán ezek unokái
Fognak majd a sorba állni
Nemzedékről nemzedékre,
S ennek sohasem lesz vége.

A tegnapnak és a mának
Álmai mind köddé válnak;
Velünk mégis egybeforrnak,
Mért mibennünk él a holnap!

Elmerengve

Elmerengve, álmodozva
Nézek vissza jóra, rosszra
Úgy, hogy annak vége-hossza
Nincs;
Életemnek alkonyára
Több a fénye, mint az árnya,
Mert enyém volt mind e drága
Kincs.

Nem fáj, hogyha elborongva
 Felleget von homlokomra
 S bánatot hoz a mogorva

Gond:

Elvonúl a vész viharja,
 S porba nem vet bőszen haragja,
 Bár a lelkem bús harangja

Kong.

Jobb, ha gondtól nem sebezve
 Játszi kedvem fékevesztve
 Jókedélyem messze-messze

Cseng;

S boldogít, ha néha-néha
 Révületbe ejt a méla
 Ihletálmodás: a néma

Csend.

Ó be szép e vágyban égni,
 Ó be jó a dalban élni,
 Hogyha visszatér a régi

Láng:

Szárnyra kapva, tettegyúlva,
 S nem gondolva semmi bura
 Mintha már a menny borúlna

Ránk.

Augusztus

Mint harmateste
Lomb felvidul, ha itt az este:
Oly jólesik szép naplementen
Enyhíteni lelkem.

Forró a nappal,
Még bír a hűvös alkonyattal:
De sok sikert már nem remélve
Száll szembe véle.

A kósza szellő
Nem csókolódzó, nem enyelgő,
S ha zúgni kezd a mély csalitban,
Már hangja is van.

Még sok virággal
Búsong az elkésett madárdal:
Csak az öregje szól a fészken
Nagy útra készen.

A sok megérett
Gyümölcs már mind az emberé lett,
Szőlőgerezd is színesebbé
Vál s édesebbé.

Az érlelő nyár
Végére jár s csak hirtvivő már:
Ma küzdve, holnap már legyőzve
Fordul az őszebe.

Esteledik

Csillagfényes májusestén
Emlékeim fölkeresvén
Életemen eltűnődöm:
Most vagyok a delelőmn.

Örömömben meghatottan
Megfáradva, megkopottan
Nézek már a vén időbe,
Többet hátra, mint előre.

Esteledik, nő az árnyék,
Ezután még mire várnék?
Megpróbáltam jót és rosszat,
Ha úgy tetszik, harangozhat.

Ami elmúlt, nem sajnálom,
Ami van, megtartni vágyom,
Ami jön még, megszolgálom:
Számadásom megtalálom.

Eddig én is küzdelemmel
Éltem úgy, mint minden ember;
Pályám mégis kielégít:
Utam mindig fölfelé vitt.

Intelemként járt előttem,
Mit anyámtól örököltem:
„Ne feledd az imádságot,
Kerüld a rossz társaságot!”

Voltam diák, nem jobb másnál,
Csínyre hajló sok pajtásnál;
Nem baj az, ha nem is látom:
Megértem és megbocsátom.

Voltam tanár hivatásból,
 Nemzetemre gondolásból;
 Szerettem az igazságot,
 Útáltam a léhaságot.

Neveltem, mint drága éket,
 A jövőndő nemzedéket,
 Úgy vezetvén, próbálgatván,
 Hogy megálljon majd a talpán.

Voltam költő, mert a szépért
 Olcsó ár volt minden érték;
 Sok diadalt nem arattam,
 Hozzá mégis hű maradtam.

Voltam képek kergetője,
 Voltam élet élvezője,
 Voltam álmok álmodója,
 Voltam sorsok siratója.

Voltam ember: lelkesültem,
 Embertársam megbecsültem,
 És ha mások többre vitték,
 Sose bántott csúf irigység.

Most erősb a békevágyam,
 Hogy nyugalmam megtaláljam;
 Rászorulok én is végre
 Az öreges bölcseségre.

Erényeim sokasodnak,
 Gyarlóságim fogyatkoznak;
 Híve lettem, bár rettegtet,
 Mindenféle mérsékletnek.

Immár semmit sem csodálni,
Mindenhez jóképet vágni,
Ami megvan, jól megfogni,
Hívságokon mosolyogni:

Tiszta szívvel erre vágyom,
Jó kedéllyel ezt szolgálom;
Ami nem kell, nem kívánom:
Most így élem a világom.

Ezután, míg tart ez élet,
Napról-napra éldegélek,
S nincs rajta mit töprenkednem,
Csak kitartson munkakedvem.

Szeretném, ha elmondhatnám
Mindazt, ami ma is hat rám;
Szeretném még idők multán
Elvégezni minden munkám.

Szeretnék jobb egészséget,
Mindnyájunknak békességet,
Enyéim megmaradását,
Nemzetem feltámadását.

Szeretném, ha meglátnátok
Bennem a legjobb barátot,
S példámat is követnétek:
„Szeretném, ha szeretnétek!”

Marasztaló

Féllábammal túl a mesgyén
 Álltam úgy egy őszi estén,
 Mintha már csak azt keresném,
     Virrad-e még rám a nap;
 Mint a rokkant, meghajolva
 Nem találtam nyugalomra:
 Istenem, csak annyi volna
     Éltünk, mint egy pillanat?

Megriadtan révedezve
 Járt a lelkem messze, messze,
 Mintha arra ébredzene:
     Minden gyorsan múlik el;
 Majd mélyebben eltűnődve
 Néztem hátra és előre:
 Nagy baj úgyse lesz belőle,
     Hisz nekem még élni kell!

Jöttek aztán kínos álmok,
 S tudtam bár, hogy lesbeállott
 Ágyamnál az élet álnok
     Réme, hogy már itt a vég:
 Később már felé se néztem,
 Hadd maradjak észrevétlen,
 S mért fáradna éppen értem:
     Én nem érek arra még!

Már és még

Eszményiségem cserbehagyni,
 Egyéniségem megtagadni,
 Hajszolni múltó kincseket,
 Elfojtni jobb érzéseket;
 Hatalmasokkal versenyezni,
 Meddő tusával gúnyt szerezni,
 Feledni, ami tegnap ért,
 Lihegni kétes holnapért;
 A régi jóval nem törődni,
 Mindíg az újon tépelődni,
 Csalóka álmot festeni,
 A meglevőt kevesleni;
 Ugorkafára mászni, kúszni,
 Mélységbe sodró árral úszni,
 Letörni büszke szárnyakat,
 Építeni fellegvárakat;
 A tisztes munkát elkerülni,
 Az élvezetben elmerülni,
 Fecsélni régi ép erőt,
 Térdelni új bálvány előtt;
 Minden vad óhajt felfokozni,
 A törtetőkhöz csatlakozni,
 Mások javát sóhajtani
 S csak a magamét hajtani;
 Mindíg a sült galambra lesni,
 Találni csak, de nem keresni,
 Gázolni minden érdemen,
 Ha nem szolgálja érdekem;
 Száz szélmalommal szembeszállni,
 Ezerszer pergő-tűzbe állni
 Kedvem s erőm is elhagyott:
 Harcolni — már öreg vagyok!

De bármi jöjjön, mégse félni,
 Igazban hinni, jót remélni,
     Gondozni mindent, ami ép,
     Szeretni mindent, ami szép;
 Emlékvilágban álmodozni,
 Meg nem pihenve fáradozni,
     Mások javát nem sérteni,
     A kor szavát megérteni;
 Mindent a szíven mérlegelni,
 Megfontolással járni-kelni,
     Hallgatni, hogyha árt a szó,
     De szólni, hogyha biztató;
 Kitartva mindig jobbra várni,
 Elérhetetlent nem kívánni,
     Haladni mindig józanul,
     S figyelni, mit kíván az Úr;
 Örvendni az örvendezővel,
 Könnyezni minden könnyezővel,
     Terhet viselni másokért,
     Szenvedni bántódásokért;
 Nagy gondolatban egyesülni,
 Magasztos elvért lelkesülni,
     Szolgálni híven, emberül,
     Mindvégig rendületlenül;
 Követni lelkem jó tanácsit
 Egész az önfeláldozásig,
     És hinni, hinni szüntelen,
     Hogy bátraké a győzelem;
 Szent elveimért talpra állni,
 Eszményeimért síkra szállni,
     S ha minden végkép elhagyott:
     Meghalni — még ifjú vagyok!

Gyűlnek a fecskék...

Gyűlnek a fecskék
 Messzi cél elé:
 Merre keressék
 Útjuk dél felé;
 Szárnyteregetve
 Vigan röpkedők:
 Új kikeletre
 Visszajönnek ők!

Indulok én is,
 Mint a vén diák:
 Fáj, de ha mégis
 Hív a másvilág;
 Aggodalom van
 Bús szívem fölött:
 Jaj, soha onnan
 Vissza nem jövök!

Gyalog-múzsza

Az én hímes rétem lassan inkább parlag:
 Magasröptű múzsám lenn a földön ballag.

Nem gyengíti kétség, nem sorvasztja bánat:
 Fenn repülni mégis hasztalan próbálgat.

Nagy elgondolások, égő szenvedélyek
 Kerülgetnek bár, de hozzám mégse férnek.

Mi telik még tőlem? Egy-egy axióma
 S csendes bölcseségű epigramm és gnóma.

Azt se másnak írom, inkább csak magamnak:
Senkit se bántanak, senkit se zavarnak.

Így vagyok békében magammal és mással,
Mikor az ember csak gáncsot s ócsárlást hall.

Szelíd az én múzsám, megnyugovást hoz rám:
Ha nem szállhatok fel, ő hajlik le hozzám.

S én hálásan zengem a múltó időkkel:
Míg el nem hagy engem, én se hagyom őt el!

A hetven év

A hetven év, e fél-öregség
Azt súgja, hogy vigyázni tessék!

Hiába, a nap lemenőben,
S valami van a levegőben.

Nagy változások harca lesz itt,
Ha így se tetszik, úgy se tetszik.

Fáradva nézünk hosszú multra,
Ugy hívna még a vágy, a munka.

De hajh, a munka élvezése
Vágyunkat el nem oltja mégse.

A bús tényt meg nem dönti semmi:
Az élvezet kezd munka lenni.

Búcsúzva olykor könnyet ejtünk,
S lassacskán mindent elfelejtünk.

Hanyatlunk s egyre zsörtölődünk,
Hogy minden elfogy már előlünk.

Vágyunk, mint aki vesztit érzi,
A kísértéssel szembenézni.

Sajnos, hiába kész a lélek:
Ellent nem áll a gyöngeségnek.

Meg kell tehát magunkat adnunk
S az erény útján kell haladnunk.

Nem mi hagyjuk el bűneinket,
De bűneink hagynak el minket.

Kevés derűre sok ború vár,
És minden szőlő savanyú már.

Utána kapnánk, nincs szerencsénk,
S kudarcra nincsen semmi mentség.

Gonosz játék ez, mit tagadjuk?
Legjobb, ha jóképpel fogadjuk.

Elő tehát a bölcselettel:
Vigasztal ez, bár nem igen kell.

Mert baj van a vigasztalással:
Meggyőződésünk, sajna, mást vall.

Miénk az ismeret világa,
De jaj, szivünk nem gyújtja lángra!

Miénk a mérséklet hatalma:
Mit ér, ha fáj a diadalma!

Miénk a hidegvér erénye:
De hajh, egy kis lázzal felér-e?

Érezzük, hogy e tragikumban
Elrejtve mennyi komikum van!

Meddő panaszba hát ne fogjunk:
Inkább kacagjunk, mint zokogjunk.

De ha közös vég sorsa vár ránk,
Elérhetetlent mért kívánnánk?

Jobb megnyugodva, elpihenve
Beolvadnunk a végtelenbe...

Ráadás

Annak, akit hervadás vár,
Minden új nap ráadás már.
Tavaszhoz is elvezérlő,
Azért olyan sokatérő.

A tegnap, ma és a holnap
Lassacskán mind egybeolvad;
És ha meg is pótolhatom:
Könnyebb minden gondolatom.

Igaz, hogy ez oly tavasz már:
Nem igen árt, nem is használ;
De én annál inkább érzem,
Mily jó, hogy van benne részem.

Nem akarom, ahol járok,
Leszakítani a virágot,
S nem zárom el a madarat,
Ha a kezem között marad.

De virágok illatából
 És madarak szózatából
 Nekem is jut mindig annyi,
 Hogy másnak is tudjak hagyni.

Egy kis napfény melegében
 S néhány nótám örömeiben
 Érzem a nagy mindenséget
 S élvezem, mily szép az élet!

Belenyugszom

Mostan is éltet a nap,
 Most is ragyogó a nagy égbolt:
 Mért hogy a föld kerekén
 Eltűnt, elapadt, ami rég volt?

Én változtam-e meg,
 Hogy az élet forgatagában
 Nem tudok állani már,
 S ha megyek, megbotlik a lábam?

Vagy pedig a viszonyok
 Váltak különösre manapság,
 S nem leli már a helyét
 Köztünk se remény, se igazság?

Béke az én elemem,
 S most folyton a trombita harsog:
 Lángba borult a világ,
 Tombolva üvöltnek a harcok.

Példaadó vezetőm
 A jog és az örök kötelesség,
 S ez ma csak arravaló,
 Hogy az álmodozót kinevessék.

Engem a hit s bizalom
 Köt erősen a földhöz, az éghez:
 Mostan a gúny s a gyanú
 Másban nemeset nem is érez.

Bennem az érdem, a kor
 Meglelte igaz becsülőjét:
 Most az öreg sora az,
 Hogy félretegyék, ledöföljék.

Engem a mennyei hang
 Emberszeretetre vezérlett:
 Mostan a gyermeket is
 Gyűlöletre tanítani közérdek.

Fáj ez a furcsa világ,
 Ez a nyűg, meg a gond, meg a kétség:
 Rossz szemüvegje mögött
 Mindent feketén fog a vénség.

Mégse csodáld; ha nyitott
 Szemmel nézel bele, meglásd:
 A fiatal s az öreg
 Nem tudja megérteni egymást.

Visszafelé sohasem
 Fordul, ha megindul az óra:
 Új korok, új divatok,
 Szót is kár ejteni róla.

Tűzbe jövök, hogy a sors
Komor árnyát lelkem elűzze:
Roskatag életemet
Mégsem vihetem be a tűzbe.

Rettenetes dolog az,
Hogy az ember idővel erőtlén:
Érzi, milyen felelős,
És tudja, milyen felelőtlen.

Megnehezült a karom,
Nem bírja emelni a fegyvert;
Megnehezült a szívem,
Mint akit a sors keze megvert.

Mégis a gyáva kíván
Meghalni, ha terhei nyomják;
Hős, aki túrni tanult,
S nem nézi igának a gondját.

Ami jön, elviselem,
S ami fáj, lassan belenyugszom;
Életem arra vigyáz,
Hogy a munkából ki ne jusson.

Más sohasem lehetek,
Mint amire szánt hivatásom:
Akkor is életemért
Küzdök, ha a síromat ásom.

Diéta

Doktoraim (nem fáj nekik!)
Egészségem kímélgetik:
Rossz a gyomrom, rossz az epém,
Így bajosan élhetek én.

Azt akarják fura módon,
Hagyjam abba életmódom,
Hallgassak a jótanácsra,
Készüljek a lemondásra.

Nyugalomban szemlélődjem,
Semmi gonddal ne törődjem,
Tartózkodjam izgalmaktól
S bajt okozó indulattól.

Nincs irgalom, nincs kegyelem:
Diéta kell s önfegyelem;
Azzal teszik rám a nyerget:
Nem vagyok már mai gyermek!

Óvnak minden paprikástul,
Zsírostul és káposztástul,
Nyers gyümölcstül, sok dohánytul,
Legkedvesebb cimborámtul.

Azt mondják, csak heverésszek,
Szeszre még csak rá se nézzek!
Rászánom hát jómagamat,
Beadom a derekamat.

Ezerjófű-teát iszom,
(Illata is csupa iszony!)
Kínoznak a tejecskével
S köménymagos leveskével.

Szóval ezer ürügy alatt
Minden jótul eltiltanak:
Jó ivástul, jó evéstül,
Szenvedélyes öleléstül...

Gúnyolódnak? hízelkednek?
Bajús alatt kinevetnek?
Vagy nincs is tán benne semmi:
Nem akarom észrevenni.

Akármily nagy önámítás,
Mintha ez a gyanúsítás
Ifjúságom visszahozná:
Én jóképet vágok hozzá!

Gondolj a halálra!

Mikor az életen jár a gondolatod
S létünknek az okát, célját fontolgatod:

Gondolj a halálra!

Gondolj a halálra s könnyen érted ezt meg:

Azok, amik vannak, mind voltakká lesznek
Porból porrá válva.

Mikor álmodozva mélyen eltünődöl
És biztató képet vársz a jövőndöböl:

Gondolj a halálra!

Gondolj a halálra és örvendj titokban,

Mert ehhez hasonlít a legislegjobban

Mindnyájuknak álma.

Mikor csüggedezve nem találsz megoldást,
Hogy a kereszt súlyát ne csak magadon lásd:

Gondolj a halálra!

Gondolj a halálra s hagyj fel a panasszal:
Mást is e gondolat emel föl, vigasztal
És nem hagy magára.

Mikor nagy fájdalom gyötri a lelkedet,
S úgy érzed, hogy élned többé már nem lehet:

Gondolj a halálra!

Gondolj a halálra, amit el kell vened:
Ez a legbiztosabb gyógyszer életednek
Minden fájdalmára.

Mikor telt pohárral kínál az élvezet,
S magadat igazán boldognak érezed:

Gondolj a halálra!

Gondolj a halálra s jusson az eszedbe:
Hogyha mámorodat nem jól fékezed be,
Nagy lesz majd az ára.

Mikor a szerelem áraszt el gazdagon,
Hogy nem bírsz már vele: nem is kell mondanom:

Gondolj a halálra!

Gondolj a halálra, ó hiszen az ember,
Ha szíve tele van e szent érzelemmel:
A halált kívánja.

Mikor a dicsőség szomjúsága éget
S szűknek találod az egész mindenséget:

Gondolj a halálra!

Gondolj a halálra, akárhova érj el:
Míg a nap alatt vagy, akármilyen fénnyel
Velejár az árnya.

Kezdetről a végig, bölcsőtől a sirig,
 Jóban is, rosszban is, mindenhol és mindig
 Gondolj a halálra!
 Gondolj a halálra, de sose félj tőle,
 Nincs senkinek ennél jobb megsegítője,
 Hogy ne legyen árva!

A mécs

Megpróbált a sors, de mégsem
 Oltotta ki még a mécssem:
 Egydarabig pislákol még,
 Mintha lassan haldokolnék.

Olaja tán lenne bőven,
 De kanóca senyvedőben
 Imbolyogva, félve, vágyva
 Bólogat a félhomályba.

Megfakulva, fényevesztve
 Nem ragyoghat messze-messze:
 Félig alva, félig ébren
 Rezg a maga szűk körében.

Körülötte óriások
 Lettek az új fényforrások;
 Hunyorítva érzi ezt meg:
 Velük már nem versenyezhet.

Nem is tudja, köztük mit vár,
 Talán nem is világít már;
 Mindene oly fáradt, nehéz,
 Már inkább csak befele néz.

Elfogyóban, megviselten
 Olykor-olykor fel is serken,
 Aztán mélyen, hosszan hallgat,
 Végsőt lobban és elhamvad.

Pihenni

Pihenni vágyom: nem lehet,
 Nyugtót keresnék: nem lelek;
 A révbe értem, s azt hiszem,
 Hajóm megint tovább viszen.

Mögöttem eltűnt szép világ,
 Elöttem új kert, új virág;
 A perc merész álomszövő,
 S ki tudja, mit hoz a jövő?!

Mit ér, hogy felkapott a hír,
 Ha lelkem újra visszasír?
 Nem boldogíthat a való,
 Csak a remény az üdvadó.

Az a remény, mely felderít
 S letörli lelkem könnyeit,
 És biztatón jár-kel velünk,
 Hogy nem vészett el mindenünk.

S hogy el ne vesszen: rajta, fel,
 Tettel, ha tudsz, vérrel, ha kell;
 S ha szép reményed megfogán,
 Akkor pihenj meg boldogan!

Mit beszéljenek?

Minek tagadjam, izgat valóban:
Mit fognak egykor beszélni rólam?

Mert jaj nekem, ha úgy elfelednek,
Mint millióit ígéreteknak.

Sok szép reménnyel indultam útnak:
Sokat kívánók kevésre jutnak.

Emberben embert meg nem tagadtam:
Búzáat vetettem, konkolyt arattam.

Dicsőítettem szegény hazámat,
S kétségbeejtett a nagy gyalázat.

Tudós, ha voltam, nem sokra vittem;
Költő? ki tudja: elég, ha hittem.

Akit szerettem, szívembe zártam;
Gondját a gyenge rám bízta bátran.

Derült mosollyal hordtam keresztem,
S a sótalamba sőt fűszereztem.

Bolond az ember, hogy messze tervez,
S azon tűnődik: mi lesz, ha nem lesz?

Ne tartsd a hátad újabb veszélynek:
Az lesz a legjobb, ha nem beszélnek!

Mindennap temetek

Mindennap temetek, mindenütt halott van;
Amerre én járok, sírok nyílnak ottan,
S aki odakerül, sok az én halottam.

Mennyi ismerősöm, mennyi jóbarátom,
S mennyi atyámfia túl az életgáton,
Végig e hosszú sort már-már nem is látom.

Mennyi fényes álmot, hány ragyogó eszmét
Hantolok el, mintha mindent odavesztnék,
S holnap, holnapután, ki tudja, mi lesz még!

Ami tegnap láng volt s lázzal égett bennem,
Hány tervem után kell lassan pontot tennem!
Meg nem valósulhat földi életemben.

Eltemetem minden nagyratörő vágyam,
Beteljesülését többé ne is várjam:
Nem röpít magasba régi merész szárnyam.

Eltemetem minden olcsó dicsőségem,
Nem is izgat úgy, mint egykor régesrégen,
Még a nap is aláhanyatlik az égen.

Szép lassan betelik rajtam is a mérték,
S mintha már az alkony sátorába lépnek,
Minden érzékemtől meg kell válnom végkép.

Mégse tartom én ezt gonosz ítéletnek;
Kishitű az, aki a haláltól retteg,
Nem fáj nekem, hogy majd engem is temetnek.

Mert amit mindenkor érző szívvel írtam,
S amit olykor-olykor vérző szívvel sírtam,
Nem marad örökre odalent a sírban.

Por lesz, ami por volt, lélek, ami lélek,
Eleven szikrája a nagy mindenségnek:
Halálon is győz a diadalmas élet!

Szeptember

A sóstói fürdő-parkban
Sárga levél hullong halkan;
Meg-megállok a csaltitban,
Más vendég itt már alig van.

A part-fürdő üressé lett,
Elnémult a hangos élet,
Legfeljebb, ha egy-két csónak
Akad még itt mutatónak.

Távolabb a szőlőskertek
Búcsúzóra integetnek;
Érett fürtök, tiszta kádak
Már csak a szüretre várnak.

Hova lett az erdő bája,
Madárdalos muzsikája?
Hol vannak az ifjú párok?
Már nyomukra sem talállok.

Hattyú-mama finálét zeng,
Fiai közt búsan lézeng,
Mert a gúnár odább lépett
S másnak teszi már a szépet,

Kertmunkások órahosszat
 Sült szalonnát falatoznak;
 Sok pihenőt, kevés munkát
 Ezt is, azt is rég megunták.

Elnézi az álmos pincér,
 Hogy verekszik a hőscincér;
 Ő is inkább ma, mint holnap
 Menne haza naplopónak.

Éber pókok, fürgé hangyák
 Munkájukat abbahagyják,
 S azt mondja az ökörnyál is:
 Elmúlik a legszebb nyár is!

A feledés felé

Előbb az évszám hoz zavarba,
 Aztán a névvel van bajunk:
 Emlékezünk még erre, arra,
 De biztosak már nem vagyunk.

Ki volt, mi volt? rágondolunk bár
 Bágyadt mosollyal, félszegül:
 Szívünk megérzi, ám agyunk már
 Találgatásra kényszerül.

Hány régi, kedves ismerősünk
 Csak részlet inkább, mint egész:
 Felcsillan olykor még előttünk,
 Aztán megint csak ködbe vész.

Ó, hányszor kérjük mindhiába:
 Hogy is volt? és mi vége lett?
 Az elmosódó félhomályba
 Nem lát be az emlékezet.

Emlékeink úgy cserbehagynak,
 Hogy vérzik is, mert mély e seb;
 S érzékeink úgy megtagadnak,
 Mint hűtlenné vált kedvesek.

A volt s lesz összecsap felettünk,
 Közönybe fúl az élet is...
 Lassacskán mindent elfelejtünk,
 És elfelednek minket is.

Csodálva látom ...

Csodálva látom s meglepetten:
 Nem is tudom mért, hogy, mikor?
 De érzem, elrepült felettem
 A munkabíró férfi-kor.

Most már csak vissza-visszanézek:
 Az áldott, istenadta cél
 Ezernyi dolgát karnak, észnek
 Elfújta, mint a port a szél.

Nem kell törődnöm semmi gonddal,
 Csak egy a vágyam: nyugalom,
 Megalkuvás az izgalommal
 És béke minden oldalon.

Elérhetetlent nem kívánok,
 Beérem a kevéssel is;
 Nem kergetek csalóka álmot,
 Előbbre immár úgyse visz.

Káprázatos napcsillogásban
 A látszat olykor fojtogat,
 S azért vakító, hogy ne lássam
 Fényében a napfoltokat.

A látszat hamis bélyeget hagy,
 Mikor az ember azt hiszi,
 Hogy a kicsinyben nem lehet nagy,
 S a nagyban nem lehet kicsi.

A nagy világtól elvonulva
 Útját nem állom senkinek,
 S az, aki tán még rám szorulna,
 Bennem barátját sejtí meg.

Nem áskálódom senki ellen,
 S ámbár csalódás már sok ért:
 Ma és mindenkor egy az elvem,
 Odadni mindent másokért.

Önzés ez is, mert azt szeretném,
 Hogy több derült arc, több mosoly
 Legyen köröttem, eltemetvén
 A kint, mely könnyben fuldokol.

E csendes életbölcselettel
 A szenvedés se rossz dolog:
 Hajnalban ezzel ébredek fel,
 Éjente erre gondolok.

Ha elmegyek majd

Ha elmegyek majd, észrevesztek,
Bár nem maradtok egyedül;
Míg itt vagyok, nem érem ezt meg,
Mert egy a sok közt elvegyül.

Meg fogtok akkor emlegetni,
Akit ma meg nem értetek,
Ha elfeledtek úgy szeretni,
Hogy senkit meg ne sértsetek.

Ha tán akadnak majd, akiknek
Szemében szálla voltam én:
Vakságukon már nem segíthet
Az, aki jobb hazába mén.

Engedtem én is a gonosznak,
Mely önnön-lelkét sebzi meg,
Vétkeztem is, de tudva rosszat
Sosem kívántam senkinek.

Derűre hajló lelkeségem
Könnyen felejtett támadást
S mosolygott a sok dőreségen,
Mely kérkedett szemlátomást.

Gyarló az ember: nagyra törne
S mégis kicsinyes szertelen,
Sok elevenbe vág a körme,
S mindig csalódni kénytelen.

Ha így is, úgy is bánatot hoz
Pályánk, mikorra véget ér:
Akármiféle fordulathoz
Jóképet vágni többet ér.

Kerestek majd s ha nem találtok,
 Jókedvemért ne szánjatok:
 Én már előre megbocsátok
 És kérem a bocsánatot.

Budapest

Én drága Pestem, bűvölő menyasszony,
 Ki esküvőjén csókot osztogat:
 Bár nem kívánod s nincs belőle hasznom,
 Hallgasd meg izzó vallomásomat!
 Tündéri csókod édes ihletését
 Érzem szivemben, hordom ajkamon:
 Ó mennyi báj és kellem, mennyi szépség,
 S mind a dicsőség fénykörébe von!
 Költők, tudósok szent tüzeiben égve
 S művész-hatások szép emlékeül
 Magyar mivoltom minden büszkesége
 Kirobban, él, hisz rendületlenül!

Én csúnya Pestem: annyi fény nyomában
 Ott jár az árny is irgalmatlanul:
 Űvölt az utca, jazz rikolt a bárban
 S az éj megejtő mámorába fúl;
 Festett világnak füstös légkörében
 A tánc se más, mint kéj-ölelkezés,
 S a bukni vágyó, meglazult szemérem
 Harcán az ellenállás oly kevés.
 És mennyi könny és mennyi bús lemondás,
 Halálba hajsolt meddő küzdelem
 S kétségbeejtő fájdalom, csalódás...
 Ó, szánd meg őket, édes Istenem!

Én bűnös Pestem: itt verődik össze
 Az alvilágnak elszánt táborá,
 S a bűnözésnek minden ága közte
 A rend, a törvény istenostora.
 Nem jut kenyérhez tisztos munka nélkül,
 „Kevés a fóka, sok az eszkimó!”
 S minden gonoszság örvényébe szédül:
 A tétlen éhség rossz tanácsadó!
 S a legnagyobb bűn aljas árulással
 Gyengíteni közjót, államérdeket,
 És forradalmi véres lázítással
 Sírjába döntni népet, nemzetet!

Én mégse vágyom vérig ostorozni
 Azt, akit átkos példa megzavar:
 Hűvösre véle, nem fog bajt okozni,
 S hazaáruló nem lehet magyar!
 Nem korholódom, hogy van könnyű vér is,
 Hisz a hínáros láb nem tiszta tó:
 Jobb megbocsátani, elfeledni mégis,
 S csak azt keresni, ami biztató!
 Levetve minden gondot és keresztet
 Meggyógyul itt a lélek és a test:
 Szemedbe nézek, lángolón szeretlek,
 Te csúnya, bűnös, drága Budapest!

A dal

Boldogan hiszem:
Minden új dalomban
Új életre lobban
Hamvadó szívem.

Lelkem úgy örül,
Hogyha égi hangok
Mint ezüst-harangok
Csengenek körül.

Nem zavar meg ott
Semmi földi lárma:
Szebb lét hajnalára
Ébredek legott.

Örök fiatal,
Halhatatlan élet:
Én a dalban élek
S bennem él a dal!

Nagyság, jóság

— Kardos István emlékére. —

Nem a hírnév mohó vágya
Visz igazi boldogságra:
Földi ember hírnevében
Több a látszat, mint az érdem.

Nem dicsőség kergetése
Juttat megdicsőülésre;
Hamar hamvad ez a máglya:
Több a füstje, mint a lángja.

Hatalomnak zálogával
S büszkeségnek mámorával
Fölfelé von a magasság,
Csábító a földi nagyság.

Minden gátnak fékevesztén
Mint ragyogó férfi-eszmény
Tölts be a vágyó lelket:
Így alkothat, így teremthet.

Nagyság lendít a magasba,
Hogy hatalmát megmutassa;
Nagyság nélkül teng a lélek,
Nincs haladás, nincsen élet.

Család, nemzet, emberiség
Hova jut, ha bennünk is ég
Ez a gyújtó égi szikra
S becsvágyunkat egyre szítja!

Egetverő küzdelemmel
Félistenné lesz az ember,
S babért tűzhet homlokára
A teremtés koronája.

Téged nem vezetett félre
Önző nagyság hideg fénye;
Érezted, hogy főbb valóság
Az igazi lelki jószág.

Mások javán fáradozva
S mindenedet feláldozva
Szeretettel, türelemmel
Inkább lettél egész ember!

Jóság talán nem megy sokra
S nem hat késő századokra:
De a szívnek melegétül
Porszemből is templom épül.

Ez a templom mindig nyitva,
Nincs homálya, semmi titka;
S ha ilyen szív lakik bennünk,
Semmitől se kell remegnünk.

Megszenteli életünket,
Megszépíti küzdelmünket,
Sebet kötöz, könnyet törül,
Úgy forog az oltár körül.

Akikkel jót cselekedtél
S elestükben fölemeltél,
Ha mind ide jöhetnének,
Köröskörül vehetnének,

S ha egyebet nem hoznának,
 Csupáncsak egy virágszálat:
 Sírdombod nem lenne árva,
 Gazdag tündér-kertté válna.

Áldott neved fényességén
 S csodás szíved melegségén
 Mintha lelünk felbuzdulva
 Ébredne és megmozdulna.

Példaadó pályatársam!
 Ebben a megmozdulásban
 Lásd az eszme nagy hatalmát
 S boldogító diadalmát!

A költő

Oly halhatatlan s oly élhetetlen:
 Én is csodáltam, én is nevettem.

Önnöntüzenek lángjában égve
 Csodás a költő eszményisége.

Megküzdve minden gátló erővel
 A föld porából az égbe nő fel.

Ragyogva fénylik fején a csillag,
 Útján a szépség rózsái nyílnak.

A tiszta lélek szellem-hatalma
 Állítja talpra, serkenti dalra.

Próféta-szemmel lát a jövőbe,
 Nem hátra pillant: mindig előre.

S ha vérmezőkön kell síkra szállni,
Elszánva fogja helyét megállni.

Nem önmagáért: mások javáért,
Isten nevében boldog hazáért.

A lelkesültség izzó hevében
Dísz és hatalmat talál az érdem.

S ki a dicsőség fényében élhet:
Nem halhat az meg, övé az élet!

Ha halhatatlan, mért élhetetlen?
A nagy csodálat mért oly kegyetlen?

Mihelyt az élet sodrába téved,
Orvul rohannak rá a veszélyek.

A törpe lelkek mind összefognak:
Nem tűrik itt a fejjel nagyobbbat.

Gáncsolni kezdik, szólnak-szapulják,
És boldogok, ha oldalba fúrják.

Így megsebezve, így megkínózva
Minden csekélység zavarba hozza.

Nincs, aki védje hitvány gonosztul:
Botlik, ha indul, félszeg, ha mozdul.

Hiába küzdött, hiába használt:
Ő fáradott és más látja hasznát.

Hiába szólna, nincs, aki hallja:
Mindenki lopja, mindenki csalja.

Magába fojtja méltó haragját,
S az élhetetlent ki is kacagják.

Könnyezve érzem e fordulatban,
Mért élhetetlen: mert halhatatlan!

Bálint barát

Mint aki az egekbe nőtt,
Úgy állt meg a bíró előtt
Bálint barát büszkén, bátran
Odafenn a mennyországban.

— Éltem immár bevégeztem,
Úgy végeztem, ahogy kezdtem:
Nem vihettem oda semmit,
Nem hozhattam onnan semmit. —

„Adtam neked fényes elmét,
Ma is sokan irigyelnék;
Adtam erőt, egészséget,
Minden jóra képességet.“

— Alighogy felnővekedtem,
Uram, a te szolgád lettem,
S gyarapítani tudást, hitet
Szent malasztod erősített. —

„Hallom, értem, jámbor szolgám;
Jól van eddig, csak azt mondd már:
Mit csináltál sok kincseddel?
Hogy bántál az emberekkel?“

— Velük biz én nem törődtem:
Mind bűnös volt én előtttem;
Egy gondom volt a nap alatt,
Hogy csak téged szolgáljalak. —

„Ember! arra nem gondoltál,
Milyen üres az az oltár,
Mely a bűnöst elengedi
S vigasztalást nem ad neki?“

— Én a teljes áhítatban
Egész szívem neked adtam,
S terád vetett gondolattal
Szemlélődtem éjjel-nappal. —

„Szép dolog ez mind, de végre
Mégse juttat üdvösségre:
Jámbor, meddő tiszteletnél
Több az, hogy mit cselekedtél.“

— Az én lelkem idevágott,
Odahagytam a világot,
Bőjtöltem és sanyarogtam,
Más bajára nem gondoltam. —

„S azt hiszed, hogy irgalomra
Érdemes az ilyen szolga?
Ha magaddal mit se hoztál,
Fiam, máris elkárhoztál.“

Bálint barát összeroskadt:
Nem csinált bár semmi rosszat
S kegyesen élt szemlátomást,
Mégse kapott leloldozást.

Orgona

Ha orgonabimbó zsendül az ágon
S előle a zord tél elmenekül:
Öröm dala harsog szét a világon,
Természetanyánk szent ünnepet ül.
Kibontja a szárnyát újra az élet,
Izzó hevülettel pezsdül a vér,

Hisz újra feléledt, újra remélhet,
 S az elszabadult vágy fel a mennyekig ér.
 Vándormadarunk mind megleli fészket,
 Nem baj, ha gonosz kéz összetöré;
 Nem nyújt segédelmet néki a részvét?
 Kijavítja, vagy épít a régi fölé!
 S aztán, amikor kész a kicsi házzal,
 Nem bántja a gond, nem gyötri a vég:
 Boldog örömmel csattog a nászda,
 Folytatja a munkát új ivadék.
 Áldott melegétül az isteni napnak
 Megnyílik a hant, felpattan a zár,
 Terítve az asztal, s bizton arathat,
 Ki küzdve remél s nem tétova vár.
 Mind, mind, aminek csak az élet a vágya,
 A nemes, deli pálma s a durva haraszt
 Megsejti, megérzi, csodálja, imádja
 A várt, az örök diadalmu tavaszt!

Ha orgonaszótól harsog a templom,
 S fáradtan az oltárhoz menekülsz:
 Megnyílik előtted fent az a szent hon,
 Megkönnyül a terhed s ünnepet ülsz.
 Kibontja a szárnyát bátran a lelked,
 A néma könyörgést meghallja az Úr,
 S ha hittél a térdét általölelted,
 Nem hagyja szived vigasztalanul.
 Ha mennyei himnusz zengsz a hazáért,
 Mely szétdarabolva az égre kiált:
 Enyhül a csapás, mit a sors keze rámért,
 Csak munka kövesse a honfi-imát!
 Gyász keserít, vagy nagy veszedelmek?
 Utadat el nem zárja az ég:

Nászra segíti a tiszta szerelmet,
 S folytatja a munkát új ivadék!
 Mert semmi alant nem hal meg örökre,
 Feltámad a jobb rész, felpattan a zár:
 Nem győz a gonosz, meg van keze kötve,
 Megtörte hatalmát az Úr keze már.
 Hitre gyullasszon, tette segítsen
 Az orgonabimbó, orgonadal:
 Legyen erős várunk az Úristen,
 S miénk a dicső, az örök diadal!

Ének a rádióról

Üzent az ég, hallgasd meg, ember:
 Nem lesz előtted már titok;
 Megnyílt a könyv, mit küzdelemmel
 Kutatva lelked áhitott.
 Megnyílt a véges-végheletlen,
 Tiéd a kincs, a mérhetetlen,
 A legcsodásabb földi jó:
 A rádió.

Nincs messzeség már tér- s időben,
 Mert hallhatod, sőt láthatod
 Mind, ami eddig szédítően
 Mélyel-magassal izgatott.
 Az istenszakra lánggra kelve
 Világít rá az értelemre,
 És új erő lett, bármily ó:
 A rádió.

Ha lelki békét szomjuhozva
 Istent magadban nem leled
 S rettegve gondolsz a gonoszra,
 Mert egyre gyötri lelkedet:
 Állítsd fel otthon ezt az oltárt
 S hallgasd az Igét, zengd a zsoltárt;
 Gondod szegi, bár millió:
 A rádió.

Ha művelődni hajt a vágyad
 S elmélyedésre nincs időd:
 Szólnod se szükség, rád találnak
 Művészek, írók, bölcselők.
 Hallgathatod, ha kell, a jobbat,
 Ha kell, akár a legnagyobbat;
 S az út, hol ekként járni jó:
 A rádió.

Ha szórakozni jönne kedved,
 Mert nagy magányod nagy teher:
 Nem kell szobádból sem kimenned,
 Unalmad nyomban elhever;
 Felkapja lelked játszi nóta,
 Vagy könnyű múzsa, tréfa, móka;
 Ma templom, holnap dárídó
 A rádió.

Nincs itt különbség: ifja, vénje
 Megkapja, amit várva vár;
 Megszűnt a rangnak árnya, fénye,
 Mindenkié e csodavár.
 Irígy lakat már nincs lezárva,
 A fejlődésnek nincs határa;
 S a kulcs, a zárat megnyitó:
 A rádió.

Ha összehoz majd minden embert
 És Istenhez visz közelebb,
 Ki minket boldogságra rendelt
 És bűneinken kesereg:
 A jog s igazság győzedelme,
 Mely válaszul felszáll a mennybe
 S felfogja angyal-légió:
 Az lesz a legjobb rádió!

Vasárnap

Elpihent a lázas munka:
 Felsietek templomunkba
 Hálát adni, fohászkodni,
 Megbékélni, megnyugodni.

Mint valami ezüst-harang,
 Zeng a bűgő orgonahang,
 S egész lelkem átítatva
 Hív a közös áhitatra.

Hallom a szót: jertek, jertek,
 Fáradtak és megterheltek:
 Én adom az igaz békét,
 Lelketeknek menedékét.

Ott lebeg a szemem előtt,
 Láthatlan is meglelem Őt,
 Aki engem megteremtett,
 Megváltott és meg is mentett.

Megteremtett kegyelméből
 S hozzám való szerelméből;
 Megváltott a bűn terhétől,
 Megmentett az örök végtől.

Hálából e kegyességért
 Áldva zengem dicsőségét,
 S hallgatva egy belső szóra
 Bizonyságot teszek róla.

Az ő teste, az ő vére
 Gyógyulás a szív sebére;
 Engesztelő szeretettel
 Békülök a hű felekkel.

Ebben a testvériségben,
 Mint apáink régesrégén
 Érzem a hit szárnyalását
 S a közösség szent varázsát.

És az ige hirdetése
 Ó hogy int a megtérésre:
 Ez tölti be reménységünk,
 Ez adja meg üdvösségünk.

Mélységesen megindulva
 S alázattal leborulva
 Mindenkiel megbékélek:
 Enyém lesz az örök élet.

Minden jóban, minden bajban
 Isten keze nyugszik rajtam,
 S ha nem látnám, nem tudnám is,
 Gondja lesz rám ezután is!

Isten keresése

Ezer csodában él e szép világ,
A nagy mindenség bűvölő varázsa:
A fellegekben villám csattanása
S a föld porában nyíló kis virág.

Belém világít ez az égi láng
És kényszerít a rácsodálkozásra,
Hogy mindez annak remek alkotása,
Ki minden üdvét bőven küldi ránk.

Elég kinyitni mind a két szemem,
Hogy munkájában lássam, Istenem,
Az örök élet és örök teremtet.

Nem kell keresnem, mégis meglelem,
Mert benne látom nyílni mind a felhőt:
A multat, a jelent meg a jövőt!

Látom, de gondba ejt a végtelen;
Hiszem, de felsír lelkem aggodalma:
Minden hatalma, minden diadalma
Mit ér, ha fel nem fogja értelem?

És mégis elfog az a sejtelem,
Mely a bizonyság erejét sugallva
Megnyugtatóan s megnyugodva vallja,
Hogy dőreség, ha benne kétkedem.

Elég nekem, ha rágondolhatok,
Mert ő sugárzik minden gondolatban,
És léte többé nem megfoghatatlan.

Megnyílik elmém, tudom, ő van ott,
 Hisz ő maga az okozat s az ok,
 A dönthetetlen és változhatatlan!

Tudom s többé nem kell keresnem őt;
 Érzékelésnek és okoskodásnak
 Győzelme az, hogy lényegébe lássak
 S csak benne leljek biztató erőt.

A gond, a kétség, mely lelkemre nőtt,
 A bizonyosság megérzése már csak,
 Hogy engednem kell annak a hatásnak,
 Mely Istenhez visz minden kételkedőt.

Elég nekem, ha vágyó szívemen
 Jósága harmatcseppjét érzem:
 Bennem van ő, bízom hát benne bátran.
 Imára kulcsolódik két kezem,
 S nem félek attól, ami odaát van:
 Látom, tudom, érzem, hogy megtaláltam!

Én és az én házam ...

Isten, ki mindenre örök törvényt szabtal,
 Atyám, ki végtelen kegyelmet is adott:
     Ma is mellém állván
     Fogadd forró hálám,
 Mit zsoltáros lelkem hű áldozatul ad —
 Én és az én házam dicsérvük az Urat!

Mint valami rémes, fenyegető árnyak,
Mindenütt aggasztó, nehéz idők járnak:

Féktelen hevében

Minden bölcseségen

Úrrá lett a szörnyű, kegyetlen indulat —

Én és az én házam dicsérjük az Urat!

Minket is megráz az ítélet haragja;

S ha teljes épségben egy fészket se hagyna:

Hittel, türelemmel

Viselje az ember,

S ég felé vezesse minden sorsfordulat —

Én és az én házam dicsérjük az Urat!

Ha elvettük a jót bőséges kezedből,

A rosszat se vegyük zokon s nehezebbül;

Te ígérted nekünk:

Ha téged követünk,

Elvonul felőlünk a sötét borulat —

Én és az én házam dicsérjük az Urat!

És ha meg kell halnunk: inkább ma, mint holnap

Legyen vége minden földi fájdalomnak,

Csak ne adj át minket

Ádáz elleninknek!

Pokolba mutatnál kárhozatos utat —

Én és az én házam dicsérjük az Urat!

De ily napon, amely nem olyan, mint más nap,

Engedd meg, Uram, hogy örvendjünk egymásnak!

Ne ird rovásunkra,

Hogy megáll a munka,

S egész kicsi fészünk gondtalanul mulat —

Én és az én házam dicsérjük az Urat!

S mert születésünktől fogva mindhalálíg
Amit tőled kaptunk, mind javunkra válik:

Ebben a szent hitben

Tarts meg, Uram Isten,

Te, a változatlan, örök jóakarát —

Én és az én házam dicsérvük az Urat!

A szabadító

Krisztus nélkül ez a világ

Felborulna végkép:

Nem hozna ránk nemesítő,

Boldogító békét.

Sok önzéssel, ezer gonddal,

Tenger gyötrellemmel

Árva helyét nem találná

Sehol itt az ember.

Érzelemben, gondolatban

Tisztátalan lenne,

Minden bűn és minden átok

Megfoganna benne.

Könnyelműen tékozolná

Égi örökségét,

Vakmerően kockáztatná

Lelke üdvösségét.

Istenben a kérlelhetlen

Bosszúállót látná,

Senki iránt sose válna

Jó felebaráttá.

Megbocsátást nem ismerve,
 Saját sirját ásva
 Rettegéssel gondolna a
 Végső számadásra.

Bünterhelten, átokverten,
 Céltalanul futva
 Előbb-utóbb menthetetlen
 Kárhozatba jutna.

Krisztus, aki megmentetted
 Ezt a rossz világot:
 Megváltásunk érdeméért
 Légy örökre áldott!

Karácsony

(1940.)

Hálaének zengjen,
 Ég s föld ünnepeljen:
 A hozzánk küldetett
 Jézus megszületett.

Akkor tündökölve
 Szállt a menny a földre,
 Hogy minket megváltson
 Az áldott karácsony.

Halléluja-hanggal
 Hirdette az angyal
 Isten dicsőségét,
 Ember békességét.

Boldog sejtelemmel
Érezte az ember,
Hogy kinő a porbul,
S minden jóra fordul.

Az a kicsi gyermek
Hozta a kegyelmet,
S örök szeretettel
Istenhez emelt fel.

Most pokol-sötéten
Tombol földön, égen,
Hogy mindennek ártson:
A véres karácsony.

Gépkeselyűk hátán
Vigyorog a sátán
Isten-káromlásra,
Ember-pusztulásra.

Kárhozat és romlás,
Teljes összeomlás
Fenyegeti végkép
A föld minden népét.

Ebben a lelketlen
Világ-örületben
Hol van, aki minket
Jobb sorsra segíthet?

Bűnös ember, térj meg:
Ő az üdvösséged!
Szívedre hallgatva
Őt fogadd magadba!

A lélek munkája

Soha nem is láttam, nem beszéltem véle,
Nem is találkoztam: nem tudom, miféle?
Pedig azt mondják, hogy mindenkit megáldott,
Áthatja, előnti az egész világot.

Hitetlen barátom, elég rágondolnod,
Hogy világosan lásd ezt az egész dolgot:
Kijelenti magát, mint örök valóság,
Oktató, gyógyító, megszentelő jóság.

Első lélekezésed már az ő munkája,
Amikor elindít életed útjára;
Itt csak addig élhetsz, amíg ő van benned,
Lélek nélkül mindjárt semmivé kell lenned.

E szellem az örök mozgatonak elve
Örök változásra, örök küzdelemre;
Olyan, mint a tűz, mely tisztít, mikor éget,
Földre néző szemünk ez emeli égnek.

Ő adja értelmed határtalan kincsét,
Tudatlanság ellen ő a kész segítség;
Ő világosít meg, hogy boldogan érzed:
Nyitott könyv előtted az egész természet.

Érzelemvilágát dobogó szívünknek
Ő adja, hogy széppé tegye életünket:
Tisztesség, kegyelet s minden nemes szándék
Lélekből sugárzó mennyei ajándék.

Ő vigasztal, mikor szenvedünk, sóhajtunk,
 És minden fájdalom megnehezül rajtunk;
 Elveszi erejét a keserűségnek
 S kioltja belőled a kishitúséget.

Mikor homlokunkat gondok barázdálják,
 Ő oltja belénk a türelem rózsáját;
 Minden betegségben hatalmas doktorunk
 Akkor is, ha már a végsőkre gondolunk.

Ő szenteli meg az elhatározásod,
 Hogy ne csügghesszenek kínos csalódások;
 Ő vezérel abban, amit szívvel, ésszel
 S kezed munkájával becsülettel végzel.

Tőle jön az ihlet minden szépre, jóra,
 Ő adja az áldást s tele kézzel szórja;
 Sose hagy kétségben, veled marad mindig,
 Ha rábízod magad, meggyőz és megindít.

Ne mondd, hogy nem láttad és hogy nem ismered,
 Csodás bizonyysága a lelkiismeret;
 Én minden csodáját mindenben élvezem
 S nem győzők eléggé hálálkodni ezen.

Vele gondolkodom, szólok és cselekszem
 S teljes megnyugvással hordom a keresztet;
 Nélküle nincs remény, nincs szeretet, hit sem,
 Ő a mindnyájunkat megszentelő Isten!

Hitvallásom

Hiszek egy Istenben, ki kezdettől fogva
 Élő, változatlan, örök akarat:
 Úgy tekintek őrá, mint a végső okra,
 Kire megnyugvással bízom magamat.
 Benne az egyetlen hatalmat imádom,
 Félelmes bár, tőle mégse rettegek;
 Lényegében egy, de személyében három:
 E titokban sejtem üdvösségemet.
 Mint Atya, az egész világmindenséget
 Teremti, fenntartja, kormányozza ő;
 S ez az áldott munka sohase ér véget:
 Ami útnak indult, újra visszajő.
 Nincs különbség abban, élünk-é, halunk-é,
 Boldogok vagyunk-e, avagy szenvedünk:
 Mind övéi vagyunk, ő meg mindnyájunké,
 Nem lehet övele senki ellenünk.
 Atyai mivolta igazságos törvényt
 Tart, hogy mindenkben szép összhang legyen;
 Magam e törvénynek alávetnem önként
 Bármilyen helyzetben biztos győzelem,
 Mert mindent megtehet és mindenütt ott van,
 Mindent tud, amit csak érzek, gondolok,
 És előtte semmi sem marad titokban,
 Mikor életemről számolni fogok.
 Mint Fiú, a bűnös, bús emberiségnek
 Örök megváltója, elégtételünk;
 Közbenjárása nyújt annyi segítséget,
 Hogy Urunknál egykor igazak legyünk.
 Magát az igében ki is jelentette,
 Mikor miérettünk testbe öltözött:
 Leszállt, hogy felvigyen a magas egekbe,
 S kegyelmet nyerjünk az angyalok között.

Fiúi mivoltát engedelmessége
 S példája mutatja teljes éltiben:
 Jó erkölcsre tanít s helyes bölcseségre,
 Soha meg nem fárad, sohasem pihen.
 Keresztet is hordoz, csúf halált is szenved,
 Feltámad, valóra váltja hitemet:
 Ki fogja fel azt a végtelen szerelmet,
 Mellyel mindnyájunkat ennyire szeret?!

Mint Lélek, a belém oltott égi szikra,
 Halhatatlanságom drága záloga,
 Ő az, aki agyam megvilágosítja,
 S bűnös tévelygésnek nem adja oda;
 Ő az, aki szívem úgy megvigasztalja,
 Hogy igám is édes, gyönyörű teher,
 Bűntudatra ébreszt, s ölelgető karja
 Pokol mélyéből is magához emel.

Lélek mivolta az anyaszentegyházban
 Testvérközösségre, békességre visz;
 A szent keresztségben s a szent vacsorában
 Bocsánatot talál, aki benne hisz.
 Szárnyat ad minden nagy, nemes gondolatnak,
 Hogy magasra törjön bátran, szabadon,
 Téren is, időn is messze túlhaladhat,
 Nem gátolja semmi földi hatalom.

Az én hitvallásom nem ismer kétséget,
 Mindenkor csak biztat, sose hiteget:
 Istenhez vezérlő út, igazság, élet,
 Emberséget érző lelkiismeret.
 Ha nem kell pirulnom, nem hagyhat szégyenben
 Az engem is őrző, nyitott égi szem,
 S ha hitem megtartom, ő is megtart engem:
 Ezt hiszem, mert tudom, s tudom, mert hiszem!

TARTALOM:

Lap

A bánatos szobor	72
A dal	193
A feledés felé	187
A gárdista kacagánya	124
A hetven év	173
A kereszt	103
A költő	196
A lélek munkája	211
A lét	107
Alkony	3
A mécs	182
A mi gyászunk	27
Apostolok	45
Arany	97
Arató dal	137
A szabadító	208
A szabad vers	68
A számadó igazsága	138
A távozó után	27
A Tiszánál	58
Augusztus	165
A veres rém	146
Az a december	29
Az első bokréta	155
Az eszme	121
Az én igazságom	35
Az én karácsonyom	21
Az óra	96
Áldozat	152
Áldozó csütörtökön	161
Álomvilág	38
Bálint barát	198
Belenyugszom	176
Bessenyei	82
Beszél a márvány	52
Bethlen Gábor	101
Budapest	191

Cziprus	19
„Csak a teste!”	108
Csodálva látom	188
Csokonai	154
Csoma	90
Diéta	179
Egyért	37
Egy hajóban	159
Elmerengve	163
Emléktábla	152
Esteledik	166
Élni kívánok	10
Ének a Nyírségről	77
Ének a rádióról	201
Ének Jókairól	94
Ének Szent Istvánról	51
En és az én házam	206
Fehér lobogó	154
Felelősség	153
Feleség	12
Fénypálya	100
Gályarabok énekelnek	127
Gárdonyi	152
Gigantikus	154
Gondolj a halálra	180
Cyalog-múzsa	172
Gyöngyszemek	156
Gyűlnek a fecskék	172
Hadi riadó	144
Ha elmegyek majd	190
Hajsza	85
Három levél	39
Hetvenesek	153
Hiszek	50
Hitvallásom	213
Hivatásom, küldetésem	6
Hol leszek én akkor?	25
Holtomiglan	158
Honvéd-lobogók	129
Hőseink emléke	54
Hősök	22
Isten keresése	205
Itt vagyok	15
Jégvirág	14
Jó és rossz	20
Karácsony	209
Kassa	134

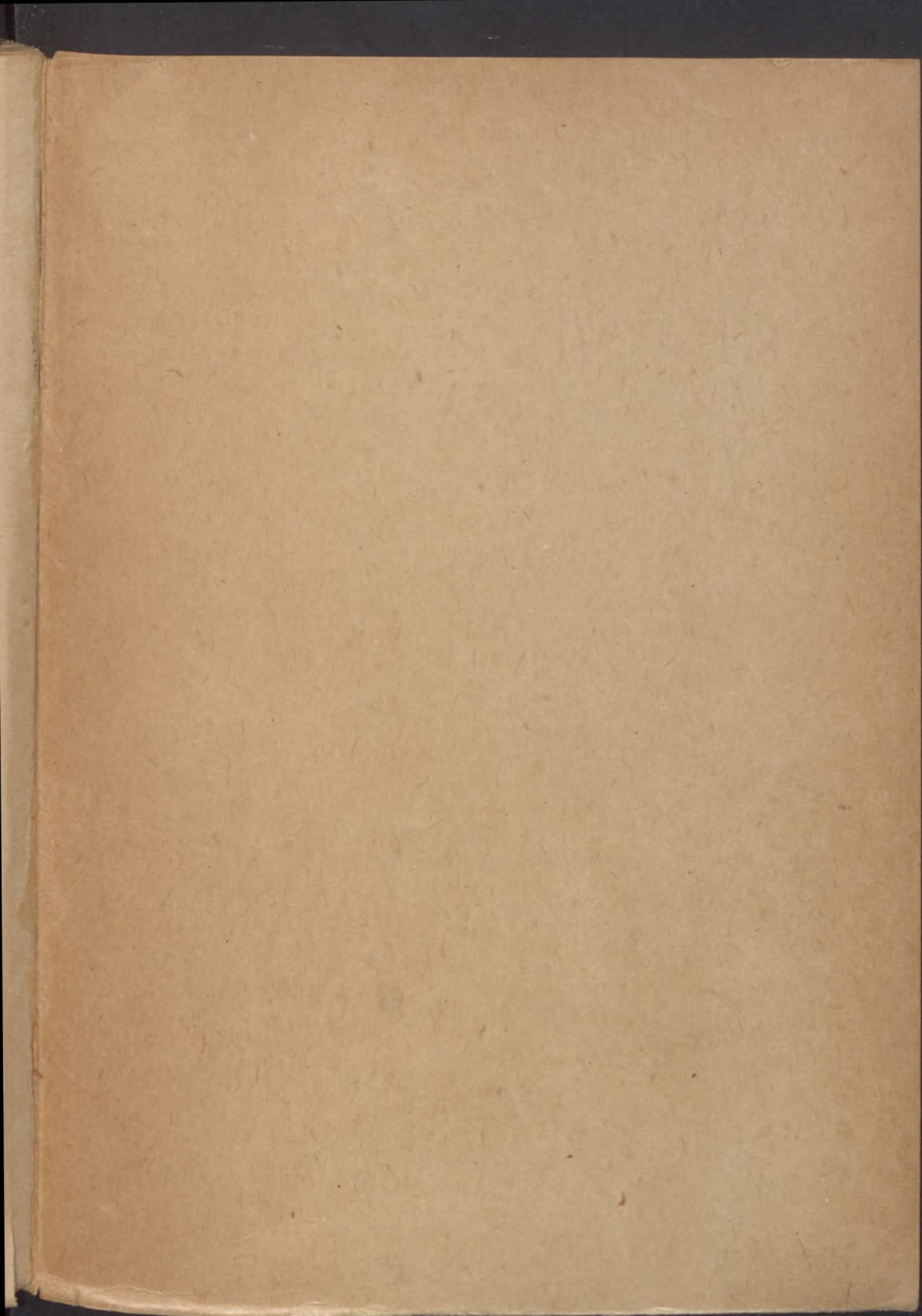

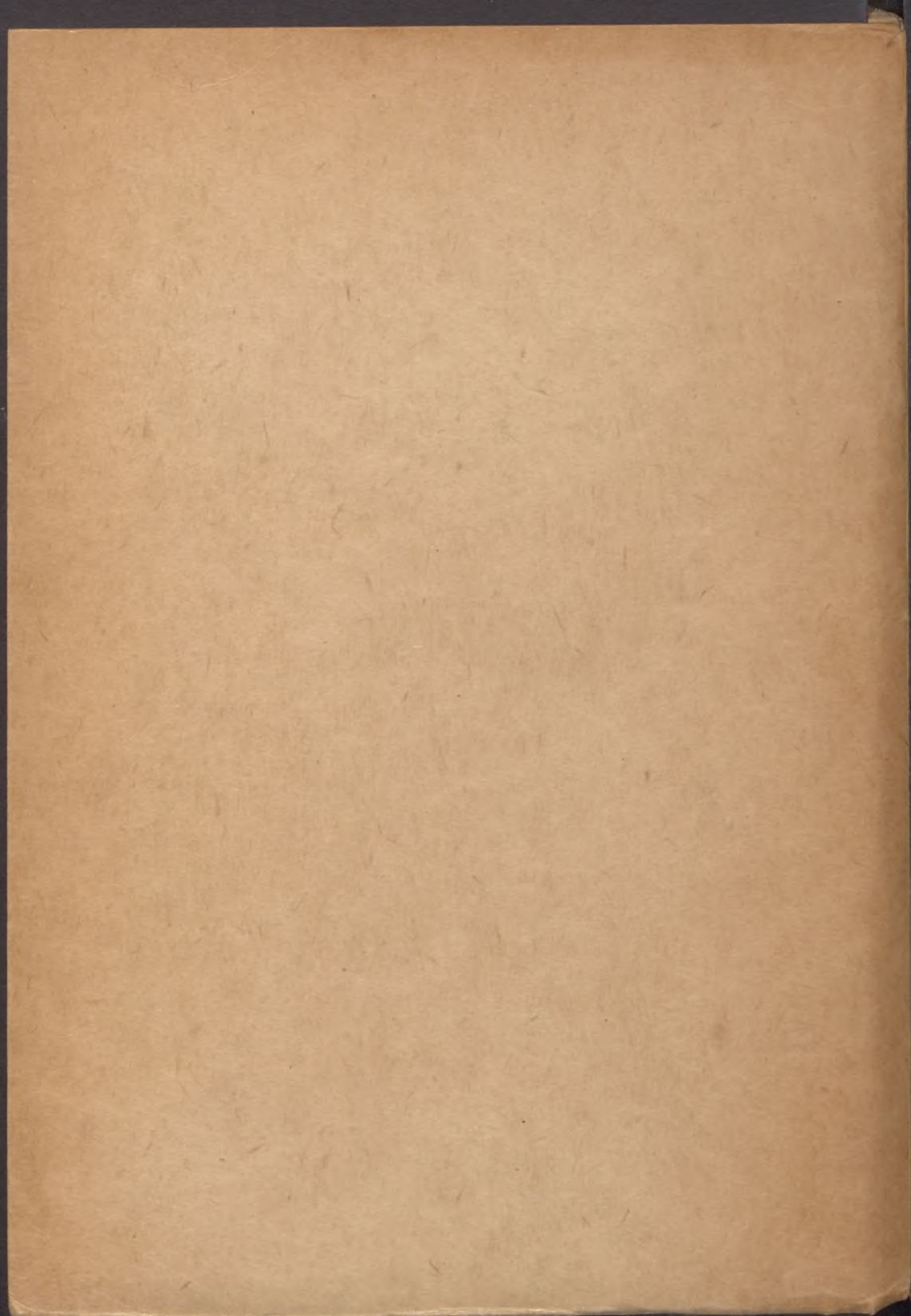
Kazinczy	153
Kisfaludy Károly	86
Kisértés	153
Kolozsvár	153
Korállok	15
Lázás álmok	23
Magyar honvéd	149
Magyar leventék	132
Marasztaló	169
Már és még	170
Meddig éltem	18
Megmozdult a föld	126
Miért?	114
Mikor én a Himnusz hallgatom	56
Mindennap temetek	185
Miska	60
Mit beszéljenek?	184
Mi volt ez?	10
Most	131
Nagyság, jóság	194
Nehéz órák	22
Nem értjük egymást	75
Nemzedékek	162
Nevelés	152
Nincstelenség	154
Orgona	199
Ostobaság	153
Ólomkatonák	47
Öregesen	157
Örök tavasz	31
Őszel	71
Pénz	65
Pihenni	183
Pintér Jenő halálára	114
Ráadás	175
Révedezés	59
Sajó Sándor emlékének	118
Sok az ünnep	61
Sóhajok hídján	8
Strófák Szabolcska Mihályról	110
Suomi	122
Szalonnasütés	141
Szatira	66
Szatmárban	136
Szeptember	186
Szikla	118
Szívem szerint	4
Szív és ész	93

Tanács	153
Tarisznya	63
Tavaszcvarás	33
Tegnap, ma, holnap	155
Tisza István	105
Titok	109
Tóparton	151
Türelem	152
Tűnnek az órák	116
Tűz	89
Ügyebár	154
Új március	43
Van Isten az égben	49
Varjak	13
Vasárnap	203
Választási malac	154
Vendégek	61
Vergilius szelleméhez	79
Végvári	119
Vér	9
Vértanúink ünnepén	43
Világsemlélet	17
Volna, lenne	69

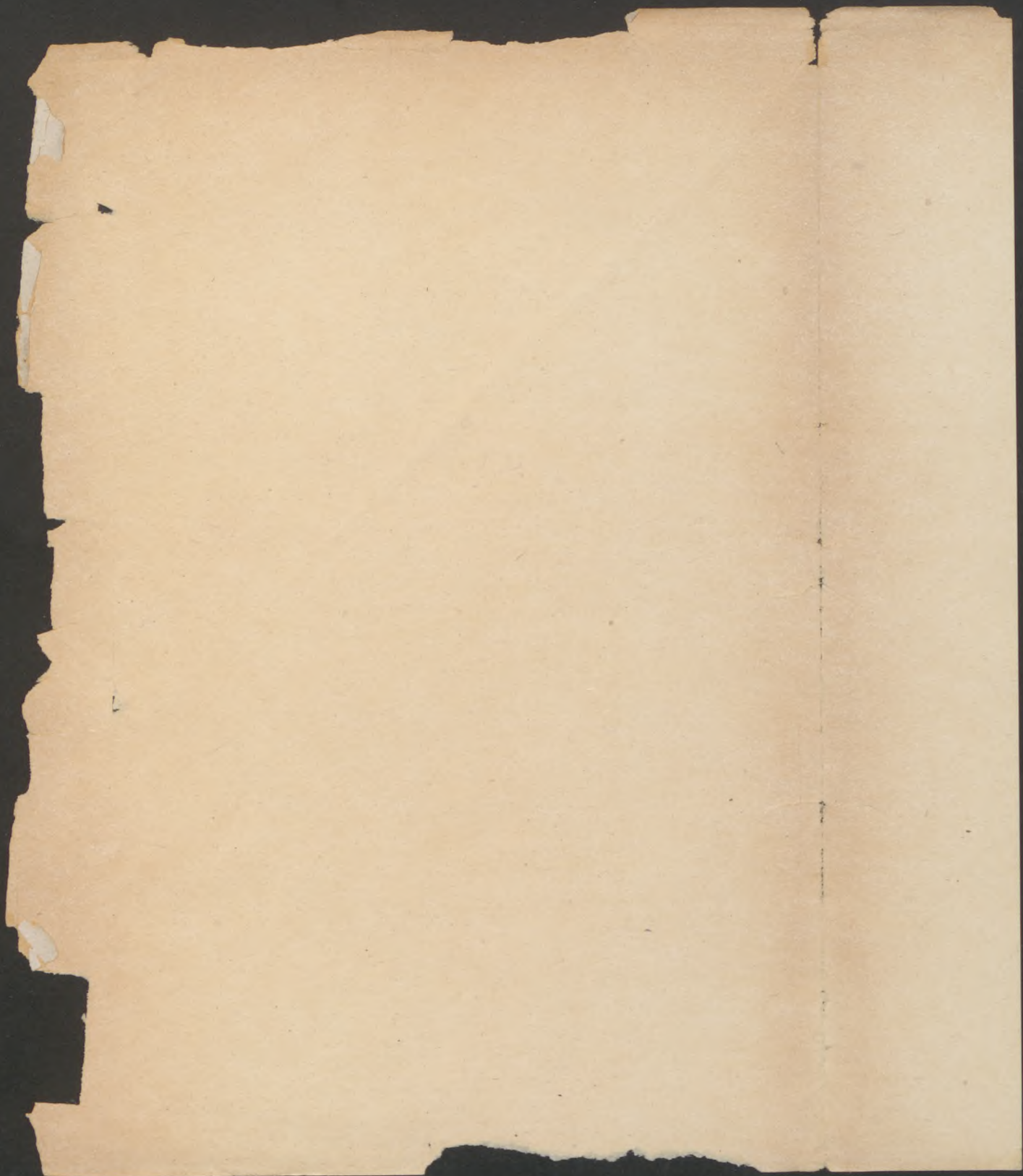

Megrendelhető az Evangelikus
Kossuth Lajos-gimnázium Igaz-
gatóságánál, **Nyiregyháza**,
Szent István-út 19. - **Ára 10 P.**
